

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva ulica 6 - Telefon št. 8122, 8123, 8124, 8125, 8126. Inerzativni oddelki: Ljubljana, Seienburgova ul. 6 - Tel. 3392, 3492. Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11 - Telefon št. 2455. Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2 - Telefon št. 190. Računi pri post. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga čisto 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon 8122, 8123, 8124, 8125, 8126. Maribor, Gosposka ulica 11, telefon št. 2440, Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1, telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Nova Kitajska

Ob ostrem izbruhu kitajsko-japonskega spora pri Pekingu mnogi poznavalci razmer na Daljnem vzhodu zatrjujejo, da je v sedanjem razmerju sil med Kitajsko in Japonsko resnejši spopad obeh držav le malo verjeten. Japonska je pred nekaj leti lahko šele brez posebnih ovir prodirala v kitajsko zemljo s severne strani, kjer je bila oblast osrednje kitajske vlade skoro brez vsake moči. Sedaj pa je tudi tu naletela na odpor, ki daje slutiti organizirano zaslobno v zaledju. Med japonskim vojaškim poveljstvom in lokalnimi kitajskimi oblastmi sklenjeno premirje je sicer za enkrat zaustavilo večji razmah sovražnosti, ni pa odstranilo nevarnosti novih zapletov, ker se Nanking bolj in bolj upira priznanju sporazumov, doseženih na škodo osrednje kitajske vlade. Nasprotno pa gre Japoncem čedalje bolj na živce prav to utrjevanje vpliva in moči osrednje kitajske vlade v obsejnem kitajskem predelu, ki ga v Tokiju smatrajo za svojo interesno sfero. Tem bolj nervozni so, ko vidijo, kako se — in to z uspehom — kitajski državniki pod vodstvom energičnega in preudarnega Čangkajska na vso moč trudijo, da bi v čim hitrejšem tempu izvedli konsolidacijo vsega ostalega prostranega kitajskega ozemlja in si tako iz osrčja ogromne države navzven ustvarili trdnino in sigurno tla za obrambo obmejnih predelov.

Priznati je treba, da je stranki »kuomintang«, katere vodilni moške sestavljajo vlado v Nankingu, v zadnjih desetih letih uspelo izvesti velik del programa, ki je največ doprinesel k porazu njenih nasprotnikov. Kuomintang je že od vsega početka osvojil geslo o vzpostavitvi kitajske edinstva in močne osrednje vlade kot svoje glavno načelo. Sprva si voditelji stranke glede izvedbe tega načela sicer niso bili povsem edini, saj so si nekateri zamisljali uresničenje popolnega kitajskega zedinjenja na federativni, drugi spet na čisto centralistični osnovi. V daljšem razvoju pa si je pridobila vpliv ožja skupina državnikov, ki je bila dovolj močna, da je mimo filozofskih razprav o pravi ureditvi združene Kitajske šla na delo, ki mu je postavila povsem praktičen smoter: doseči z danimi sredstvi in ob upoštevanju vseh ovir vse, kar je za dosego zedinjenja dejansko mogoče.

Stik naprednejših Kitajcev z Evropo, posebno pa stik z evropskim nacionalizmom je doma močno vplival na utrditev zavesti o enotnosti Kitajske kot celote. Idejo pokrajinskih samouprav pa pri tem narekuje ogromna razsežnost, saj gre ponekod za pokrajine, ki so večje od mnogih evropskih držav in med katerimi so življenjske prilike zelo različne. Stari, v življenju posameznih pokrajin vsidrani stanoviti ter mnogi lokalni oblastniki, zro z nezaupanjem na ustvarjanje enotne Kitajske, ker vidijo v njej nevarnost za lastni obstoj. Ne gre tu le za vojaško moč tega ali onega krajevnega despota, temveč za niz prestižnih vprašanj, ki sproti postavljajo osrednjo vlado pred težke krajevne probleme, ki jih ni mogoče rešiti samo z vojaškimi sredstvi.

Za odstranitev težkoč, ki jih ustvarjajo avtonomistične težnje posameznih pokrajin, si je osrednja nankinška vlada izmislila zelo kompliciran, toda uspešen sistem državne politike. V glavnem gre za delo preudarnega Čangkajska, ki navzlic svoji izredni popularnosti ne želi vzbuditi videza, da mu gre v prvi vrsti za osebno avtoriteto ali celo diktaturo, da ne bi s tem že vnaprej odbil lokalnih oblastnikov, ki so polni častihlepa. Med svojimi nasprotniki je Čangkajsk odstranil samo tako, ki so se mu z orožjem uprli, vse druge pa je sam povikal na visoke državne položaje. Tako je »krščanski« maršal Feng podpredsednik osrednjega vojaškega sveta, uporni general Jang iz Siana pa je v visoki vojaški misiji v inozemstvu. Drugi, manj pomembni nasprotniki so postavljeni vsaj za lokalne vojaške poveljnike ali »komisarje notranjega pomirjenja«, s čimer je v glavnem zadosteno njihovi vojaški in politični ambiciji. S tem pa se skoro nevidno ustvarja duh enotnosti in zavest skupne povezanosti vseh provincialnih vojsk.

Istočasno posveča osrednja vlada v Nankingu vso svojo skrb sistematični in moderni oborožitvi svoje osrednje armade, ki se bolj in bolj spopolnjuje, dočim prevzema pokrajinske vojske le navadno rediteljsko službo, ki pa je za konsolidacijo Kitajske seveda tudi velikega pomena. Kitajsko letalstvo je doživelo v zadnjih letih naravnost neverjeten razmah. Z njim je osrednja vlada že nekajkrat uspešno zadušila krajevne upore svojih nasprotnikov. Toda osrednja vlada se čuti že dovolj močno, da ji ni treba v takih primerih vselej posegati po orožju. Smotrna prometna politika ji odpira dostop v najbolj zaprte pokrajine, kjer se osrednja oblast do pred kratkim še ni mogla uveljaviti predvsem zaradi pomanjkanja naglih prometnih zvez z središčem. Prava je tudi finančna politika

HUDI BOJI PRI PEKINGU Borba za severno Kitajsko se nadaljuje

Japonska vlada je pooblastila svoje vojaške poveljnike na severnem Kitajskem, da na svojo pest lahko zaščitijo tamkajšnje japonske interese

Tokio, 27. julija. d. Japonska vlada je imela sejo, na kateri je bil sprejet sklep, da se zaradi incidentov pri Langfengu podvzamejo odločni ukrepi proti sovražnemu zadržanju kitajskih čet v severni Kitajski. Japonska vlada je pooblastila poveljnike japonskih posadk v severni Kitajski, da lahko samostojno podvzamejo potrebne ukrepe za zaščito življenja in imetja japonskega prebivalstva v Pekingu in Tiencinu. Nadalje je bilo poveljnikom japonskih posadk sporočeno, naj s silo, ako ne gre drugače, uveljavijo vse določbe nedavnega sporazuma japonskih vojaških oblasti s civilnim guvernerjem pokrajine Hopej in Čahar. Japonska vlada je opozorila svoje vojaške poveljnike, naj ne postavljajo nobenih zahtev teritorialnega značaja in naj spoštujejo interese inozemcev. Japonska vlada upa, da bodo njeni energični ukrepi preprečili, da se spor v severni Kitajski ne bo še nadalje postrl in da bodo nastali incidenti čim prej poravnani. Politični krogi pričakujejo glede na vse to začetek novih hudih bojev.

Vojni minister Sugijama je v izjavi za-stopnikom tiska poudaril kitajsko odgovornost za incidente, ki so se pripetili v Lukučioju, Langfengu in Kuanganju. Zaradi teh incidentov se je japonska posadka v severni Kitajski odločila, da se posluži kazenskih ukrepov za legitimno obrambo pred kitajskimi četami ter je tudi vojno ministertvo v Tokiju sklenilo podvzeti vse primerne ukrepe.

Nekaj podrobnosti o zadnjih spopadih

Peking, 27. julija. d. O dogodkih poslednjih dni v severni Kitajski so se zvedele še naslednje podrobnosti: V nedeljo zvečer so kitajske čete v okolici Langfanga ob železnici Peking-Tiencin napadle japonski oddelki, ki je preiskoval brozjavne napeljavne, ter pričele streljati nanj. Japonci so na napad odgovorili z ognjem ter je v boju bilo ranjenih 5 japonskih vojakov. To je dalo povod za spopade večjega obsega. Po poročilih iz Tiencina so se japonska letala masovno vrnila v Langfangu, ki je bila polna Kitajcev. Vojašnice je zadelo več bomb. O žrtvah ob tej priliki še niso znane podrobnosti. V okolici Langfanga se je razvila bitka med kitajskimi in japonskimi četami, v katerih so Japonci prevladali. Mesto Langfang so japonske čete zavzele večeraj dopoldne. Boji so se končali s tem, da so Japonci ujeli vse kitajske posadke. Novo postritve kitajsko-japonskega spora pripisujejo dejstvu, da se 37. kitajski divizija ni hotela umakniti s spornega pekinškega ozemlja, kakor je bilo dogovorjeno v dogovoru ob premirju, sklenjenem v Tiencinu.

Japonsko vrhovno poveljstvo v severni Kitajski je poslalo generalu Senčujuanu ultimatum, v katerem zahteva, da se mora 37. divizija 29. armije umakniti iz pokrajine Pekinga in Vanpinga do 27. julija jutraj. Razen tega smatrajo japonske vojaške oblasti nankinško osrednjo vlado odgovorno za vse nadaljnje posledice. Nankinška vlada je baje imenovala za vrhovnega poveljnika vojaških sil na severnem Kitajskem namestnika šefa generalnega štaba Liušunpinga, ki je po svojem prihodu v Peking razvil intenzivno delavnost za ojačen odpor proti japonskim zahtevam.

Davi so vsem japonskim državljanom v Pekingu ukazali, naj se do poldneva umaknejo v poslopje japonskega poslanstva.

Poulični boji v Pekingu

Sanghaj, 27. julija. o. Dogodki v severni Kitajski se razvijajo z veliko naglico. Nepristano se dogaja incident za incidentom. Po poslednjih vesteh je v spopadih, ki so se večeraj pripetili pri železniški postaji v Langfangu, padlo okoli tisoč vojakov in mešanov.

Poročajo tudi o velikih in hudih bojih v Pekingu. Trdijo, da so se pripetili v času, ko so japonski vojniki krenili v Peking, da bi zaščitili japonsko poslanstvo. Pri vходу v mesto so jih napadli vojniki 37. kitajski divizije. V tem boju so uporabljali tudi ročne granate ter je bilo 20 vojakov ubitih. Japoncem je kljub vsemu uspelo vdreti po hudih pouličnih bojih v mesto. Poslana so jim bila ojačenja in so se zato v vseh delih Pekinga razvili hudi boji.

Po kitajskih vesteh pa je kitajska vojska popolnoma porazila japonski oddelki, ki je vdril v Peking. Japonce so prisilili, da so se umaknili iz Pekinga poldrugi kilometer daleč v okolico, kjer so se utrdili in kjer skušajo sedaj obvladati cesto, ki vodi s severne strani v Peking.

Nad mestom so proglasili obsedno stanje. Večeraj so se že razvile bitke za železnice

vlade, s katero si je pridobila naklonjenost obubožanih in zadolženih pokrajin, katerih dolgove je sama prevzela. Posledica te smotrne in preudarne politike na vseh področjih javnega življenja pa je, da sta srednja in vzhodna Kitajška že danes povsem v rokah nankinške vlade. V juniju se je uklonila osrednji vladi tudi največja kitajska pokrajina Šehuan, ki leži na zapadu. V nekaterih manjših pokrajinah položaj še ni povsem razčiščen, vendar to Nankingu ne dela več preglavice. Edina bolna točka je še vedno — severna Kitajška, kjer bi se Nanking že zdavnaj uveljavil, ako bi ne bilo njegovo notranje-politično uveljavljanje v tem predelu obenem tako izrazito zunanje-političnega značaja, kakor to spet in spet dokazujejo neprestani incidenti s Japonci.

ležiške postaje na zahodni strani mesta. Japonske čete, ki so hotele zavzeti te postaje, so bile odbite in so se morale umakniti.

Med večerajšnjim napadom japonske brigade Kavabe na zahodna vrata Pekinga je oddelki kakih 100 japonskih vojakov prodrl skozi vrata Kvangamen v mesto, Kitajci pa so jih hitro odrezali od glavnih čet. Šele ponoči so po dolgih pogajanjih pristali, naj poseben oddelki japonskih strokovnjakov odpeljejo te čete v barake pri japonskem poslanstvu.

Uničen kitajski bataljon

Tokio, 27. julija. w. Pri kraju Tungčau, vzhodno od Pekinga, je prišlo med japonskimi vojniki in oddelki 29. kitajske armije do spopadov. Kitajske čete so bile obkoljene ter s pomočjo japonskih letal uničene. Kitajske izgube znašajo 400 mrtvih, dočim so imeli Japonci samo 10 mrtvih in ranjenih.

Agencija Domej javlja iz Pekinga, da so bili pri večerajšnjem boju pri Kvangantovu južnovzhodno od Pekinga ubiti štirje častniki in vojniki, med njimi en tolaček. Ranjena sta bila tudi dva japonska novinarja. Iz Tiencina potrjujejo, da so japonske čete davi s pomočjo vojaških letalcev skoraj popolnoma uničile oddelki 800 kitajskih vojakov pri kraju Tungčau, ker so odklonili predajo ter so pripravljali napad proti japonskim oddelkom.

Obsedno stanje tudi v Tiencinu

Tiencin, 27. julija. w. V japonski koncepciji v Tiencinu je eksplodirala bomba. Sedem ljudi je bilo ranjenih. Japonske oblasti so nato proglasile obsedno stanje. V Tiencin je prispelo za ojačenje 30 japonskih letal. Japonski generalni štab je objavil, da japonska vojska ni pričela vojaške akcije po opoldne poteklem roku za izvršitev prve zahteve japonskega ultimata glede umaknitve 37. kitajske divizije. Zastopnik japonskega generalnega štaba je poudarjal, da so se kitajske čete skoraj popolnoma umaknile z ozemlja pri Kukučau in Papašuano in da bodo to ozemlje naselje kitajske milice. Izrazil je svoje mnenje, da je umaknitve 37. kitajske divizije iz Pekinga in z ozemlja pri Situanu glavna zahteva japonskega ultimata in da hoče japonska vojska počakati na potek roka, to je do jutri opoldne.

Japonski ultimatum odklonjen

Nanking, 27. julija. Reuter. Tukajšnji vladni krogi so prepričani, da bi general Senčujuan odklonil japonski ultimatum. Izjavil bo, da je proti umiku kitajskih čet od Pekinga, pač pa za umik 37. divizije ki

Boji pred Madridom

Francova ofenziva je zahtevala na obeh straneh ogromne žrtve

Madrid, 27. julija. AA. Davi zarana so Francove čete močno pritiskale na republikanske postojanke 2 km južno od Villanueve de la Canada. Napad je bil zelo hude, vladne čete pa so tudi tega, kakor prejšnje odbile. Računajo, da se je bojev okoli Madrida udeležilo na obeh straneh najmanj 250.000 mož.

Uradno poročilo vojnega ministertva pravi: Sovražnik še hudo pritiska v smeri proti Bruneti. Uporniki so s podporo topov izvedli več napadov. Republikanske čete so se umaknile nekoliko proti severu od Brunete, pri Villanuevi de la Canada pa se odločno upirajo. Po hudi topniški pripravi so nacionalisti izvršili napad tudi na Villanuevo del Pardillo, po dvehurni borbi pa so se morali umakniti. Sovražnik je imel hude izgube.

Po objavi republikanskega generalnega štaba, so uporniki v zadnjih borbah okoli Madrida izgubili 25.000 mož. Sročili je bila v osekcu Brunete težko ranjena gospa Gerda Fareau, ki je bila fotoreporterka za francoski tisk. Ranjen je bil tudi novinar Dayken iz Toronta. Ga. Fareau je ponoči umrla v bolnišnici.

Iz Francovega tabora

Salamanca, 27. julija. AA. Sročnje poročilo nacionalističnega vrhovnega poveljstva pravi: Na severni fronti ni bilo nič novega. Na aragonski fronti so pri Albaracinu nacionalisti zavzeli Ruelo in Colomarde. Sovražnik je imel hude izgube. Na madridski fronti je bila v zadnjih borbah popolnoma uničena 16. rdeča brigada in brigada Lister. Uničenih je bilo tudi 50 ruskih tankov. Kakor poročajo z bojišča pri Bruneti, se je moralo vdati pri zavzetju mesta 1800 milicnikov, med katerimi je bilo veliko število inozemcev.

General Varela javlja, da se mu je pri Escorialu posrečilo predreti za več kilometrov in da je že sklenil na zapadu zvezo s četami, ki obkoljujejo Madrid. Teruel, 27. julija. AA. Pri Albaracinu so Francove čete pridrle od začetka protinapada čez mnoge površinske ovire in po hudem sovražnem odporu kakih 60 km proti zapadu. Sedaj prodirajo proti jugozapadu. Iz verodostojnega vira poročajo, da je valencijska vlada poslala mednarodnim brigadom močne oddelke na pomoč. Na potu so tudi velike količine vojnih potrebščin. Več vladnih brigad koplje jarko in gradi utrube v okolici Huera.

naj se nadomesti s kako drugo kitajsko divizijo. Kitajski krogi v Tiencinu izjavljajo, da je položaj pri Pekingu brezupen. Zaradi prekinjenih prometnih zvez ni mogoče zvedeti, kakšno stališče so kitajske oblasti zavzele glede na japonski ultimatum. Kitajski uradni krogi dvomi, da bi mogel general Sunčuejan sprejeti japonski ultimatum, ker je osrednja vlada odločena varovati svojo suverenost nad severno Kitajsko. Vladi misli poslati generalu 10. diviziji, ki že čakajo v južnem Hopeju. V mestu je vse zelo vznemirjeno. Kitajci odhajajo in beže iz svojih krajev v mednarodni del mesta. Japonski uradni zastopniki ne upajo več, da bi bilo mogoče spor rešiti na mirnem načinu. To bi bilo mogoče le tedaj, če bi general Sunčuejan sprejel vse pogoje japonskega ultimata, vendar pa bi tudi v

Japonska zunanja politika

Ekspezo zunanjega ministra Hirote v tokijskem parlamentu

Tokio, 27. julija. AA. Zunanji minister Hirota je podal dopoldne v parlamentu poročilo o japonski zunanji politiki.

Takoj v uvodu je dejal, da hoče Japonska uveljaviti svoj položaj s tem, da utrdi mir na Daljnem vzhodu. S tem bi se ojačil tudi mir na svetu. V tej smeri gleda Japonska tudi na svoje odnose napram Mandžuriji, Kitajski in Rusiji. Ker so bili protijaponski pokreti pod zaščito, so se razvili številni in neprestani spori med Japonsko in Kitajsko. Pogajanja niso dovela nikamor samo zaradi pasivnega zadržanja vlade v Nankingu. Japonska hoče vzpostaviti stabilnost na Daljnem vzhodu in sicer na temelju pomirjenja med Japonsko, Mandžurijo in Kitajsko. Kitajska danes še ne razume dovolj tega stremljenja, preprečiti pa se mora prodiranje komunistov na vzhod. Spor pri Lukučioju je pokazal, kako so na Kitajskem nerazpoloženi proti Japonski. Japonska hoče se naprej izvajati politiko sporazuma, ki je bil sklenjen dne 11. julija in upa, da bo tudi vlada v Nankingu pristala na njegovo izvajanje, toda eksplozija protijaponskih čibanj na Kitajskem je navzile temu možna in zato Japonska budno spremlja vse dogodke in priprave tako pri osrednji kitajski vladi, kakor tudi na severnem Kitajskem, da bi si ohranila kontrolo nad postopanjem kitajskih množic in zaščila Japonce na Kitajskem. Da bi zaščitila življenje Japoncev na Kitajskem je vlada vsekar storila vse, kar je bilo in je potrebno. Ključ za rešitev vseh sporov je sedaj v rokah Kitajske.

Nato je Hirota govoril o dogodkih na meji med Mandžurijo in Rusijo. Posebno

tem primeru stopilo takoj v ospredje vprašanje kitajskih čet v južnem Hopeju in bi Japonci zopet morali seči po orožje. Če kitajski general ne bo izvršil prevzetih obveznosti se bo avtomatsko začela japonska vojaška akcija.

Sanghaj, 27. julija. w. Kakor javlja kitajska agencija »Central News« uradno iz Nankinga, je kitajski general Sungčuejan definitivno odklonil japonski ultimatum.

Vse zveze, tudi telefonske, s Peikingom so prekinjene. Japonske civilne in vojaške oblasti, ki uradujejo v Sanghaju, so se zaradi resnosti položaja sestale k skupnemu posvetovanju prvič po zadnjih bojih l. 1932.

Angleško sporočilo Japonski

London, 27. julija. AA. Zunanji minister Eden je izjavil danes v spodnji zbornici: Prejel sem poročilo, da ni izključen nastop japonskih čet v Pekingu in v njegovi okolici. Zato sem poslal angleškemu zastopniku v Tokiju navodilo, naj takoj sporoči tamošnji vladi pričakovanje angleške vlade, da tega nastopa ne bo.

Enak korak sta podvzeli pri japonski vladi tudi Francija in Amerika.

je omenil spor zaradi otokov v Poamurju in nato nadaljeval: Japonska vlada spremlja položaj na tej meji z največjo pozornostjo. Da bi se preprečili vsi spopadi, bi bilo treba v najkrajšem času sestaviti dve komisiji. Ena naj bi določila mejo, druga pa naj bi reševala vse spore. Glavno je, da se japonskim državljanom, ki love ribe v severnih vodah, ali pa imajo koncesije v severnem delu Sahalina, dajo popolna jamstva za nemoteno delo. Japonska vlada je storila vse, da se najde mirna rešitev vseh spornih vprašanj.

Prijateljske odnose med Japonsko in Anglijo je poglobil nedavni obisk princa Čičibuja v Londonu. Pogajanja, ki se bodo kmalu začela, bodo še razširila te prijateljske vezi.

Svoje odnose z Zedinjenimi državami je Japonska v zadnjih tednih zboljšala s podpisom gospodarskega sporazuma, ki je še bolj zblížil obe državi.

Od sporazuma proti kominterni, ki veže Japonsko in Nemčijo, si Japonska obeta velike koristi. Vlada bo storila vse, da še bolj poglobi prijateljske zveze med Nemčijo in Japonsko.

70 milijonov za stroške na Kitajskem

Tokio, 27. julija. b. Seji japonskega parlamenta, ki je potekala pod visom dogovorov na severnem Kitajskem, je prisotnoval tudi japonski cesar z vsemi princji. V svoji poslanici parlamentu se je mlikado omejil na zahtevo, naj bi parlament odobril vladi za kritje ogromnih stroškov konflikta na severnem Kitajskem najetje državnega posojila v znesku 70 milijonov jenov.

tika Camba, znani finančni reformator Chapaprieta in sedanji Francov minister Amado, o katerem pa se trdi, da na najbrž prevzel predsedstvo španske nacionalne banke.

Aguirre v Parizu

Pariz, 27. julija. b. Semkaj je sročil prišel z letalom iz Barcelone predsednik baskovske vlade Aguirre, ki ga spremlja baskovski minister pravde De la Torre in njegovi dve hčerki.

Odobritev angleških oboroževalnih kreditov

London, 27. julija. AA. Spodnja zbornica je večeraj proti samo 12 glasovom odobrila kredite za narodno obrambo. Proti so glasovali komunistični poslanec, štirje neodvisni laburisti in sedem poslancev laburistične stranke. Vodstvo delavske stranke, ki je pred nekaj dnevi sklenilo, da se bo stranka vzdržala glasovanja, je objavilo poročilo, da je zadovoljno, ker so delavski poslanci ohranili disciplino.

Angleško posredovanje

Važen Chamberlainov sestanek z italijanskim poslanikom Grandijem

London, 27. julija. w. Angleški ministrski predsednik Chamberlain je imel popoldne daljši razgovor z italijanskim poslanikom Grandijem, ki je trajal poldrugo uro. Razgovor je v tukajšnjih krogih zbudil veliko zanimanje. Kakor doznajajo iz dobro poučenih krogov, sta državnika proučila vprašanje nevmesavanja in možnost angleško-italijanskega zblížanja.

Poslanik Grandi je na večerajšnji seji objasniti italijansko stališče v vprašanju o politiki tujih prostovoljcev z naslednjimi besedami: Povsem jasno moram poudariti, da je italijanska vlada pripravljena razpravljati o vseh vprašanjih angleškega narčta brez izjeme, in to v duhu spravičnosti in kompromisa. Še posebej moram opozoriti, da je italijanska vlada pripravljena razpravljati tudi o vprašanju odpo-klice prostovoljcev. K tej točki angleškega narčta izjavlja italijanska vlada dobesedno: 1. Predvsem želimo, da bi prišlo do odpo-klice tujih prostovoljcev. 2. Sprejemamo nadalje poročilo tehničnega pododpora in njegov predlog, da se ustanovi posebna komisija, ki naj bi sklepala o vseh ukrepih, ki bi jih kazalo podvzeti glede Španije. Seveda pa morajo izjaviti svoj pristanek na ustanovitve te komisije tudi oboje vojskujoci se stranki v Španiji, ki ji

ma gre odločilna beseda pri izvodi angleškega predloga.

Angleški listi poudarjajo, da je večerajšnja razprava v odboru za nevmesavanje pristila zastopnike Italije, Nemčije in Portugalske, da se tudi formalno izjavijo za načelni pristanek v pogledu odstranitve tujih prostovoljcev iz Španije, kar je bila doslej najkrajša in najbolj jasna izjava, ki so jo te vlade podale o svojem stališču.

»Times« objavlja samo poročila o poteku večerajšnje seje odbora za nevmesavanje brez komentarja. »Daily Telegraph« na kratko ugotavlja, da so vlade še vedno prežete z medsebojnimi zaupanjem. »Morningpost« pa poudarja, da je bil večeraj pokazalo pomanjkanje duha pravega sodelovanja. »Manchester Guardian« meni, da teoretično še vedno obstoja nevmesavanje, obenem pa tudi kriza intervencije. »Daily Herald« naglašja, da je treba sedaj počakati na odgovore, ki jih je angleška vlada zahtevala od drugih držav in ki imajo prispeti najkasneje do četrta opoldne, kakor določa nota angleške vlade, priključena celotnemu besedilu angleškega kompromisnega predloga, ki je bil kot »Bela knjiga o nevmesavanju« poslan vsem v londonskem odboru zastopnikom državam.

Uničene nade kmetov

Ko je večerjara bpet posijalo solnce, je bilo mogoče pregledati — ne pa še točno oceniti! — škodo, ki jo je povzročila strahotna huda ura v ponedeljek proti večeru. Trpela je mariborska okolica in z njo ptujsko polje s Halozami, brzdilo je okleščena Poljanska dolina in še znaten del Gorenskega, hudo je razsajalo neurje okrog Gorjanecv. A od vseh je najbolj prizadeta dobrepoljska kotlina. Služna škoda po tem črnem ponedeljku daleč presega 10 milijonov din. Naslednja poročila pripovedujejo žalostne podrobnosti katastrofe.

Strašna sila toče v dobrepoljski kotlini

Videm-Dobrepolje, 27. julija. Neurje, ki je večerjara 17. prihrumelo nad dobrepoljsko dolino, je po vaseh in poljih povzročilo strahotno razdejanie, kakršnega ti kraji še ne pomnijo. Dobrepoljska in sosednja strška dolina sta pogostokrat obiskovani od katastrof, tako da je ime Dobrepolje, ki pomeni za ta kraj blagostanje, že zdavnaj izgubilo svoj nekdanji pomen. Že leta 1918 je dolina doživela precej hudo točo, ki pa se zdela ni povzročila takega razdejania, kakor smoči, a gotovo je še vsem v živem spominu strahovita poplavna katastrofa leta 1934., ko so najbolj trpele Struge.

Povsem so uničeni poljski pridejki, tudi krma na področju vasi: Ilova gora, Hočevje, Hrib, Zdenška vas, Cesta, Podstruge, Ponikve, Videm, Podgorica, Zagorica in Mala vas deloma je pa toča uničila setev še v Podpečih, Bruhanji vasi in Podgori, tako da je samo vs Kompolje ostala neprizadeta. Lahko rečemo, da je skoraj popolnoma uničena ves živeč. Hudo so poškodovana gospodarska poslopja in hiše v celem tem naselju, kjer prebiva okrog 3.000 ljudi. Celotna škoda bo po skromni cenitvi znašala najmanj 5 do 6 milijonov din.

Žalosten razgled po dolini

Popotniku, ki prihaja z vlakom iz Ljubljane, je že kmalu od Čušperka dalje vidno razdejanie, ki ga je povzročila večerjara katastrofa. Sveže zeleno listje na gosto leži po tleh, nalomljene veje in podrti drevje se vidi v gozdovih, a ko se pogled odpre na široka polja, je ta slika vedno bolj strahotna. Na travnikih je vse kakor pokoseno, pomandrane so njive z žitom in vsemi pridejki.

Dobrepoljec žive precej skromno. Industrije tukaj ni in tako so v veliki meri navezani na polje, ki jim pa tudi ne nudi dovolj živeča. Kraji so pasivni in morajo hrano delno uvažati. Pridelajo samo malo pšenice in živečevina od krompirja, pese, koroze in fižola. Edino pšenica, tista pšenica, ki predstavlja za Dobrepoljce bolj prazničen pridelek je bila spravljena v kozočih, a tudi tam jo je nevihta občutno poškodovala. Vsi drugi sadeži pa so še bili v zemlji: krompir, turšička, proso, žilo in pridejki za krmo živine. Razdejanie je tako, da danes niti ne vidiš, kaj je bilo na njivi posejano. Prav letos sta bila koroza in fižol tako visoka, da tega še ne pomnijo in obetala se je bogata letina. Toda zaman so se kmetje na tihem veselili dobre letine. Danes so polja in travniki taki, kakor da je šel preko njih valjar. Koroza, ki je bila pozno sejana, je steptana od kraja. Samo na njivah, kjer so bili sadeži že starejši, pa štrle v zrak majhni ostanke, ki pričajo, da je bilo tam večerjara še vse zoreče in zeleno. Povsod vidiš skupine žensk in otrok, kako stoje z rokami ob bokih in ne vedo, kaj bi počeli. Na njivah ni niti ene stvari, ki bi ji toča prizanesla. Še celo krompir, ki je v zemlji, je stopen in pravijo, da ne bo prezimil. Skupine žensk obupavajo nad tem uničenjem. Po sadovnjakih, kjer je na debelo zbitega sadja, pa vidiš tu in tam otroke, ki nabirajo nezrelo sadje v cayne in ga prizgrizujejo.

Ravno glede sadja je dolina najbolj prizadeta, ker je sadje za te vasi eden najvažnejših pridelkov in tvori aktivno postavko v njihovem gospodarstvu. Vsako leto so Dobrepoljci in sosedje, ki goje res lepo sadje, izvažali precejšnje množine in tako je prišlo v te kraje le nekaj denarja, da so si ljudje opomogli. A letos ne bo nobenega sadja za izvoz, saj je vse na tleh. Tisto, kar je ostalo na drevju, je pa tudi tako stočeno, da bo kvečjemu za domačo porabo in pa za kis. Dogodek je tembolj tragičen, ker so Dobrepoljci zelo napredni gospodarji in so si nedavno dogradili moderno opremljeno sušilnico za sadje, ki so jo mislili prihodnje nedeljo otvoriti. Krst je sušilnice bo pa precej žalosten.

Kako je divjala nevihta

Ob času nevihte je bila večina prebivalcev na poljih, le malo jih je bilo doma. Kakor pripovedujejo, je prišla nevihta od severozapada proti jugovzhodu, to se pravi: od Krma preko Turjaka nad dobrepoljsko kotlino. Naenkrat je se nad dolino zgrnil črn oblak, iz katerega so začele švigati strele. Ljudje so začeli bežati. Tisti, ki so bili takrat doma, pa dolgo sploh niso opazili, kaj se zunaj dogaja. Nekateri pripovedujejo, da je pred nevihto vrsalo in da se jim je zdelo, kakor da hrumijo letala na nebu. Ko so nekateri stopili iz hiš, so najprej opazili rahel dež, a takoj nato se je že vsula debela toča. Nekateri komade toče so pozneje stehali in so še vedno težili po 20 do 25 dkg. Nevihta je trajala okrog trideset ure, nato je pa še dolgo deževalo. Ko so pozneje prišli ljudje iz svojih hiš, so bili priče strahotnega razdejania. Nekateri so na glas jokali.

Ko gre človek skozi prizadeta vasi, povsod vidi žalostne sledove večerjarskega divjanja. Zlomljene trte in cele brajbe od hišah, razstreno in stočeno grozde na tleh. Povsod skupine ljudi, ki pobirajo te ostanke. Z drugimi pridejki vred pa je uničena tudi vsa krma za svinje in živino, tako da ljudje ne bodo mogli prehranjevati pozimi ne sebe, ne živine. Po njivah vidiš globoke udrtine, skoraj jame, ki se zde kakor povzročene od granatnih izstrelkov. Povsod se zbirajo ljudje, a večina moških je na streljah, saj ni cela niti ena streha in razbita so šipe na vseh hišah. V vsaj okolici je danes zmanjkalo opeke.

Ce greš skozi te obupane, razjokane vasi, te povsod ustavljajo matere in prosijo: »Naročite v Ljubljani, naj pridejo tisti, ki imajo oblast v rokah in naj nam pomagajo!...« Ceste so posute z razbito strešno opeko, steklenimi drobcii in nezrelim sadjem.

Nesrečna Zrnčeva družina v Zdenški vasi

Ta katastrofa bo nedvomno najbolj ostala v živem spominu Zrnčevi družini v Zdenški vasi, katere dom in gostilna stoji tik pod cerkvico Sv. Antona. Večerjara popoldne je bila njihova družina z najmlajšimi delavci vred na kosnji. Na polje so odšli tri domače hčerke, 25-letna Toni,

20-letna Anica in 17-letna Slavka, ki so se jim pridružile še 16-letna sosedova Lojzka Babičeva in pa pastir Tonček Brezovar. O nesreči, ki je zadela Zrnčeve, pripoveduje 20-letna Anica:

— Grabile smo na travniku. Malo pred 17. uro so pričele padati redke debele kaplje. Pogledala sem v nebo, a ni kazalo nič hudega. V resnici se je tudi kmalu nato zvedrilo. Takoj smo se odločile, da ostanemo na travniku. V prijaznem solncu smo kosile in grabile naprej. Kar naenkrat je padlo med nas debelo zrno toče. Rekla sem Babičevi Lojzki, naj pogleda, kaj je. Pogledala je in videla, da je izredno debel komad toče. V tem hipu smo začele bežati, a bilo je že prepozno: Na nas se je vsula debela toča, ki jo je spremljal silen vihar. Preplašene smo zbežale pod bližnji buk. Bila je strašna ura: toča, vihar, blisk in strele, da nam je jemalo živj. Greza nas je bilo in začele smo moliti. Kmalu smo spoznale, da pod lukvijem ne bomo mogle vedriti, saj je padala kakor jajce debela toča. Zmetale smo orodje od sebe in se razbežale na vse strani proti domu. Samo jaz sem obdržala nahrbtnik z ostaniki malice in veliki štefan, v katerem sem prej bila nesla koscem pijačo. Vihar je bil tak, da nas je spodalnil, izpodbil in metel. Na begu sem nenadno nalezela na svojo najstarejšo sestro Tončko, ki je ležala na tleh. Padla je in se ni mogla pobrati. Pomagala sem ji na noge in tekli sva do leštevja. Od tam je bilo do doma samo še 10 minut: toda neurje je bilo tako strahovito, da nisva mogli priti do svojega doma. Ko sva bežali, naju je neslo menda po več metrov daleč kar po zraku. (Da ta pripovedka ni pretirana, najbolj nazorno pričča 300letna lipa, ki je stala za Zrnčevih hiš, pa jo je vihar kakor bilko podrl na tla). Nekaj časa sva vedrili v leštevju, nato sva s sestiro spet bežali. Tončka je bila vsa pobita in je obnemogla. Prijela sem jo in jo na rokah nosila tisto strašno pot do doma. Doma naju je že čakala vsa obupana mati, ki je videla, kaj se zunaj dogaja. Sama je bila doma, le pes in maček sta se boječe stiskala k njej ter obupano cvilila in mi jkavala. Potrkala sem in mati mi je odprla vrata. S Tončko vred sem tebehnila v vežo. Šele pozno zvečer se je Tončka zavedla in danes si je že toliko opomogla: ta je lahko govorila in da smo jo lahko fotografirali.

Tončka je precej slabotno dekle, ker je že večkrat imela pljučnico. Tako zasluži Anica za svojo junaštvo vse priznanje.

Lojzka in Slavka sta tekli po drugi poti. Tudi Lojzka je med potjo obnemogla in jo je Slavka morala nesti. Doma je Slavka padla v nezavest, a si je danes opomogla. Nikdar do konca svojih živih dni dekleta ne bodo pozabila te strašne ure. Zrnčevi imajo tudi na hiši precej škode, saj je samo v enih sobi razbitih 16 šip. Velika škoda je tudi na cerkvi sv. Antona.

Najbolj prizadeti

Teško je naštevati poškodovance in njih škodo od doma do doma. Največjo škodo ima gotovo trgovec in gostilničar Ivan Steh na Vidmu. Samo na njegovem poslopju je razbitih 25.000 kosov opeke. Streha je popolnoma razbita, da jo bo treba na novo prekriti. Steh pripoveduje o neurju takole:

— Okrog 17. je padal rahel dež, potem je pa začelo v bližnji Podgorici biti plat zvana. Stopil sem iz hiše, da vprašam kaj se godi. Poprej črno nebo je bilo naenkrat popolnoma belo in nenadno je izbruhnil silovit piš s točo, da je opeka začela deževati s strehe. Ko je letela opeka dol, je tako ropotalo, kakor bi kdo streljal s samokresom. Razen strehe, ki je popolnoma decimirana, in sadovnjaka, ki je uničen od kraja, je uničeno tudi 40 ton sena: spravljeneja na parni. Ko je toča prevrtila streho do kraja, je seveda naliv zmolil vse seno. Cenim škodo, skromno odmerjeno, na 90.000 Din.

Podobno hudo so poškodovana tudi druga poslopja. Tako n. pr. nova šola, ki so jo prekrili šele pred kratkim. Toča je razbila vse strehe. Šolo pravkar prepleksujejo in so sneli okna. Na ta način je bila šola obvarovana pred večjo škodo. Blizu župnišča je bila lepa njiva ovska, tako visokega kakor ga še ni bilo videti. Zdal je izravnal z zemljo. V dobrepoljski posojilnici, ki je v Stehovi hiši, je toča najprej razbita okna, a naliv je razmočil in zakl sobe, da je bilo še po nevihti 2 cm vode v njih. Posledice neurja so bile ponekod res nenavadno čudne in pestre. Tako je pri trgovcu Stehu pod streho pritrjena žarnica s kroglo, ki je bila do vrha polna vode.

Pomoč je nujno potrebna

Kakor smo že omenili to znašala škoda 5 do 6 milijonov Din. Vse prebivalstvo je zbežano in obupano, saj je to v kratkem razdobju štirih let že druga velika katastrofa, ki je prizadela Dobrepolje in njegovo okolico. Zmetela so si komaj opomogli od usodnih poplav in so še globoko zadolženi. Pred zimo jim grozi lakota. Zato je dolžnost vseh onih, ki odločajo da pomagajo v bedi in stiski prizadetim kmetom in posestnikom, zlasti je pa to naloga banke uprave in države. Davi se je odpeljal z motociklom v Ljubljano poročat župan iz Dobrepolja g. Jože Strnad.

Posledice okrog Gorjanecv

Novo mesto, 27. julija. V nedeljo in ponedeljek je vladalo nad Novim mestom in okolico silno vroče in soparno vreme. V ponedeljek zvečer pa so se začeli kopiciti na zapadni strani temni oblaki. Naglo se je stemnilo, iz oblakov so neprestano švigale strele in grmeli je, kakor menja na sam sodni dan. Ljudje pripovedujejo, da se jim je zdelo, kakor da v oblakih nekaj vre in kipi, kajti neprestano je brnelo in šumelo. Izza Brezove rebrj proti Gorjanecv se je pripodila temna kopa oblakov in nastala je strašna nevihta s točo. Posledice so bile silno usodne: toča je uničila vse poljske pridejke, do dobra okleščila sadno drevje, pobila šipe, trzala opeko raz strehe, vihar je podrl več kozočev in skednjav, izruval precej dreves ter odnesel nekaj streh. Prebivalci so prestrašeni bežali v hiše ter zgroženi opazovali divjanje nevihte.

Neurje je prizadelo Novo mesto, dalje ya

si Ajdovce, Gorličko vas, Gornjo Stražo, Podgoro, Prečno in vse vase v območju občin Šmihel-Stopče in Mirna peč. V vasi Težka voda ni ostala cela niti ena streha. Mnogo je trpela tudi vas Brunosca, a po čudnem naključju je bila Trška gora le malo prizadeta. Novo mesto je bilo vse noč v temi, ker je bil električni vod prekinjen. Tudi drugod so bile porušene razne prometne zveze. Škoda v novomeškem strcu znaša po dosedanjih podatkih okoli 5 milijonov din.

Obupana Poljanska dolina

Škofja Loka, 27. julija. Danes se razkrivajo grozote, ki jih je po Poljanski dolini povzročil vihar z neurjem, kakršnega ljudje že dolgo ne pomnijo. Nebo, ki se je nenavadno hitro zastirilo s gostimi sivimi oblaki, je obetalo strašno hudo uró. Med silovitimi neprestanimi bliski se je vtila ploha in se je vsula toča, večji del debela kakor golobja jajca. Domačini so prestrašeni hiteli pod krove in žalostno opazovali divji bes, ki jim je uničeval poljske pridejke, takorekoč do zadnjega stebelca.

Toča se je gosto vsipala, kleščila, uničevala in pobijala vse, kar je dosegla. Čeprav je divjala vihar le kraji čas, je napravila nepregledno škodo. Zlasti po vaseh v Polhovgrajskih Dolomitih in po gornjem delu Poljanske doline, v Poljanah, na Trati in sosesčini je sadno drevje čisto uničeno. Koroza je do temelja zdelana. Po njivah štrle le gola stebila brez storčev. Velikansko škodo je napravilo neurje tudi na njivah. Ves trud pridnih domačinov se je sprevrgel v obupni — nič. Potniki, ki so prispeli v Škofjo Loko, so vedeli povedati o celih kupih toče, ki je nabrala ob hišah in poteh. Delt hribovja, zlasti Sv. Ožbalta, so se pobelili kakor sredi zime. Škoda, ki jo utrpe hribovske domačije, je tem hujska, ker je bilo tamkaj zaradi pozne zoritve še vse žito na njivi. Stočena in polezana slama je žalostni osta-

Program pogrebnih svečanosti v Beogradu

Novi desetisoči v procesiji mimo krste — Spominski govori med pogrebnim sprevedom

Beograd, 27. julija. p. Tudi danes so skozil saborno cerkev ves dan defilirajo nepretrgane procesije velikih množic mimo krste s truplom patriarha Varnave. V množicah bolj in bolj prevladujejo kmetje in kmetice, ki prihajajo ne le iz neposredne beogradske okolice, marveč tudi iz oddaljenih krajev. Čeprav morajo mnoge skupine čakati po cele ure in se več, da pridejo na vrsto, vlada povsod vzoren red. Vidi se, da se je smrt popularnega patriarha silno globoko dojmla vseh pravoslavnih vernikov. Število ljudi, ki so šli v pretekli noči in danasnji dan mimo mrtvaškega odra in pomolili za dušo pokojnega patriarha cenijo na več ko 60.000.

Ozirom odbor sv. sinoda, ki je bil poverjen z nalogo, da skrbi za pogrebne priprave, je danes končal svoje delo in objavil podrobni program pogrebnih svečanosti. Slovenska zadruga in saborni cerkvi se bo začela v četrtek ob 8. zjutraj. Opravili jo bodo vsi metropolitni pravoslavne cerkve ob asistenci episkopov in drugih arhierjev. Po zadušnici bo o pokojnem patriarhu govoril v imenu arhierjevskega sabora in srbske pravoslavne cerkve eden od metropolitov, katerega ime pa še ni objavljeno.

Ob 11. bo krenil izpred saborne cerkve pogrební spreved, ki se bo pomikal po ulicah kralja Petra in kneza Mihajla do Terazij. Tam se bo v imenu beogradskega prebivalstva poslovil od pokojnika beogradski župan Vlada Ilić. Nato bo krenil spreved dalje po kralja Milana ulici do Slavije, kjer se bo poklonil spominu umrlega pravoslavne verskega poglavarja zastopnik na-

Aktivnost nacionalne mladine v vrstah JNS

Nedelja je bila za mladinski pokret Jugoslovenske nacionalne stranke izredno plodna. Številne ustanovne skupščine mladinskih krajevnih in sreskih organizacij dokazujejo, da je inicijativa akcijskega odbora in Ljubljani našla tudi na terenu popolno soglasnost in da se s hitrim korakom približujemo mladinski banovinski skupščini.

V Zagorju se je istočasno v redno letno skupščino krajevné organizacije, ki jo je otvoril in vodil g. Drnovšek, ustanovil tudi mladinski pripraviljalni odbor z Stanikom Ivančcem na čelu. Ta odbor ima nalogo, da stopi takoj v stik z mladimi pristaši JNS v ostalih krajih litijskega srezca in da sporazumno z njimi v najkrajšem času skliče ustanovno sresko skupščino mladine JNS. Poročilo na skupščini krajevné organizacije sta podala predsednik Drnovšek in aglini tajnik Kušar. Obširnejše politično poročilo v zvezi z vsemj važnejšimi dogodki v državi in s posebnim ozidrom na mladinsko gibanje pa je podal zastopnik banovinskega odbora JNS in mladinskega banovinskega akcijskega odbora Andrej Uršič. Sledile so voljive, pri katerih je okoli ste navzočih odločnih nacionalnih delavcev iz Zagorja in okolice poverilo vodstvo krajevné organizacije g. Alojza Bazlju. V odboru so gg. Birolla, Kušar, Juvan in še 18 drugih zastopnikov naprednega prebivalstva.

Istega dne popoldne je bila v Hrastniku tudi redna letna skupščina tamosnje krajevné organizacije ter v zvezi z njo ustanovni skupščini mladinske JNS za laški srez in mladinske krajevné za Hrastnik. V gostilni g. Roša se je zbralo okoli 170 delegatov, ki so z izredno pozornostjo sledili izvajanjem predsedujočega g. Roša ter poslancev Prekorša in Pleskovca. Uvodne besede ob ustanovitvi mladinskih organizacij, je podal delegat iz Ljubljane g. Andrej Uršič. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika krajevné organizacije za Zagorje g. Ferdo Roš, za predsednika sreske mladinske organizacije za Laško g. inž. Stane Benko in za predsednika krajevné mladinske organizacije za Zagorje g. Josip Erjavec. Vsem so bili dodeljeni v odbor najboljši nacionalni mlade sornišljenike tople pozdravil predsednik sreske organizacije JNS dr. Franjo Roš iz Laškega. Mladina je njegova izvajanja sprejela z navdušenim aplavzom, ko je bila sprejeta še kratka resolucija, ki poziva mlade nacionaliste k pristopu v vrste mladine JNS, je predsednik Benko

nek pogubnega neurja in leču in oblakov. Razen toče je vihar samstrašno razsajal. Podri je več kozočev, razgril precej streh, odnašal opeko in lomil drevje. Bil je prvi sodni dan, kakršnega nihče ni pričakoval.

Nad Ptujem se je utrgal oblak

Ptuj, 27. julija. Večerjara so se že vse popoldne zbirali budourni oblaki, ki so prijadrali čez Maribor iznad Pohorja. Drugi oblaki pa so prišli od nasprotné strani, v smeri nad Kiarjem. Oblaki so se pomikali vedno bliže in bliže, dokler niso okoli pol 18. tečili skupaj. Vila se je strašna nevihta, pomešana z gosto, za lesnike debelo točo. Toča, ki je trajala približno pol ure, je uničila v okolici mesta vse poljske pridejke, zlasti koroza, fižol, sadje, grozde. Uničena je tudi vsa ajda, ki je komaj prikulala iz zemlje in ki je pokazala, da je bo letos obilo in tudi, da bo letos precej medla. Ajdove čebelne pase v okolici Ptujja letos ne bo! Okolica Ptujja zlasti Rogoznica, Brstje, del Spuljha, je precej prizadeta in je škoda prav znatna.

Hudi nalivi so povzročili v spominjem delu mesta poplavo, ker so se vsi kanali s peskom zamašili. Na Minoritskem trgu, kjer je voda narasla do pol metra visoko, je obični klet avtoaksi. V spominjem delu mesta so bile kleti polne vode. Posebno v minoritski stanovanski hiši, »Dravski kletici«, v Društvenem domu in pri trgovcu Nedogu so imeli gasilci več ur dela s črpanjem vode. Naliv je tudi v bližini oficinskega paviljona, na zidovju gradov grafa Herbersteina napravil škodo: zid se je na daljavo 10 m podr in je škoda okoli 3.000 din.

Med časom velike nevihte je nastal v kavarni »Evropi« požar v dimniku. Gasilci so postavili stražo in preprečili razmah ognja. Iznad Ptujja se je pomikala nevihta proti Moskanjem in Veliki Nedelji, kjer je taktisto napravila dosti škode.

Beleške

Sporočilo patriarha Varnave

Kakor smo že poročali, je pri žalnih svečanostih, ki so bile v ponedeljek v saborni cerkvi govornik o življenju, delu in pomenu pokojnega patriarha znani in popularni pravoslavni škof dr. Nikolaj Velimirovič. Po beogradskih listih posnemamo, da je med drugim rekel:

»Blagopokojni patriarh nam je zapustil svoje izročilo in to izročilo je vera, sloga in edinstvo, odpušcanje sovražnikom in ljubezen do bratov vseh ver.«

Sokolski zlet na Visu

V nedeljo je bil na Visu okrožni zlet hvarske-visoke sokolskega okrožja. Zleta so se v velikem številu udeležila tudi druga društva splitske župe, tako da se je po vseh listih zbralo 3000 sokolskih pripadnikov. Prisotni so bili tudi načelniki ali podnačelniki slovenskih sokolskih savezov, ki se ravno te dni mudijo v Dalmaciji, med njimi načelnik COS dr. Miroslav Klinger. Viski Sokol je ob tej priliki razvil svojo zastavo, ki so mu jo poklonili ameriški rojaki. Dr. Klinger je v imenu češkoslovskega Sokolstva na novo zastavo privzel spominski trak. Po razvitiu prapora je bil spreved po slavnostno okrašenem mestu. Prebivalstvo je Sokole navdušeno pozdravljalo. Popoldne je bila javna telodvaba, pri kateri je nastopilo preko 700 telovadcev in telavdk.

Kriza kmetijske zbornice v Zagrebu

Ze večerjara smo poročali, da je postala zagrebška kmetijska zbornica že na svoji prvi seji za delo nesposobna, ker je večina članov odrekla svoje sodelovanje. Zagrebški listi objavljajo o tem naslednji komuniké:

»Danes (v ponedeljek) ob 11. je bilo otvorjeno zasedanje novo izvoljene kmetijske zbornice za savsko banovino. Po izvršeni verifikaciji mandatov sta bila v smislu dnevnega reda izvoljena začasno predsedstvo in zčasni izvršni odbor. Pred zaključkom je bila sprejeta resolucija, po kateri večina odbornikov odklanja nadaljnje sodelovanje pri delu kmetijske zbornice.«

Pripravljenost združene opozicije

Na nekem shodu pri Banjaluki sta v nedeljo govorila voditelja bosanskih zemljoradnikov Čeda Kokanović in dr. Čubrilo, lovič, ki spadata tudi med najagilnejše posrednike med zagrebškimi in beogradskim krilom združene opozicije. Oba sta poudarjala demokratični program svoje stranke in potrebo, da se doseže popolna in resnična sloga Srbov, Hrvatov in Slovencev. Dr. Čubrilovalj pa je med drugim tudi sporočil:

»Danes so gg. Ljuba Davidović, Joca in Aca Stanojević na eni ter predsednik hrvatskega pokreta g. dr. Vlado Maček na drugi strani pripravili, da v teh težkih časih vzamejo na svoja pleča težko breme odgovornosti za državo in narod.«

Neznanje ali intriga?

Pod naslovom »Izključitev iz kluba JNS« poroča zagrebški »Obzorje iz Beograda: »Jugoslovenski poslanski klub je izključil iz svojih vrst dr. Antona Novačana, ker je glasoval za konkordat.«

Drugi listi pravilno poročajo, da je bil posl. dr. Novačan izključen iz poslanskega kluba dr. Baričevića, pa ne zato, ker bi glasoval za konkordat, temveč zato, ker se je kljub klubovemu sklepu glasovanja vzdral. Sedaj bi le radi vedeli, zakaj je zagrebški čita »Obzorje« g. dr. Novačana naredil za člana kluba JNS, kar nikdar ni bil. Ker hoče veljati »Obzorje« za najboljšega strokovnjaka v političnih zadevah in kot tak deli lekcije na vse strani, si skoro ne moremo misliti, da ne bi vedel, kako se kak parlamentarni klub imenuje in kateremu klubu kak poslanec ali senator pripada. Zato se nam zdi bolj verjetno, da je nameroma postavil svoj notici gori citirani naslov. Kakor ljubljanskemu »Slovenec«, tako namreč tudi »Obzorje« ne gre v račun, da bi priznal stvarnost in širokogrudnost ki vladata v vrstah JNS. Saj je bil poslanski klub JNS morda edini, ki na svoje člane pri glasovanju o konkordatu ni izvajal nikakega pritiska, temveč je apeliral samo na njihovo vest in na njihov čut odgovornosti. Ker »Obzorje« tega ne more drugače zanikati, pa si izmišlja take male, po sebi brezpombene, a vendar značilne laži, kakor je ona o izključitvi dr. Novačana iz kluba JNS.

Konferenca zemljoradnikov

V nedeljo je bila v Beogradu v stanovanju Joca Jovanovića konferenca delegatov zemljoradniške stranke iz Vojvodine, Srema in severne Srbije. Konferenca je bila sklicana že pred patriarhovo smrtjo. Njen prvi del so posvetili počastitvi spominu umrlega verskega poglavarja, o katerem sta govorila predsednik Joca Jovanović in prota Lazarevič iz Bosne. V drugem delu konferencie so bili delegati informirani o zemljoradniškem predlogu, kako naj bi se pospešila dosega sporazuma s Hrvati. Dr. Gavrilović je delegatom zatrdil, da dr. Maček v celoti pristaja na ta predlog.

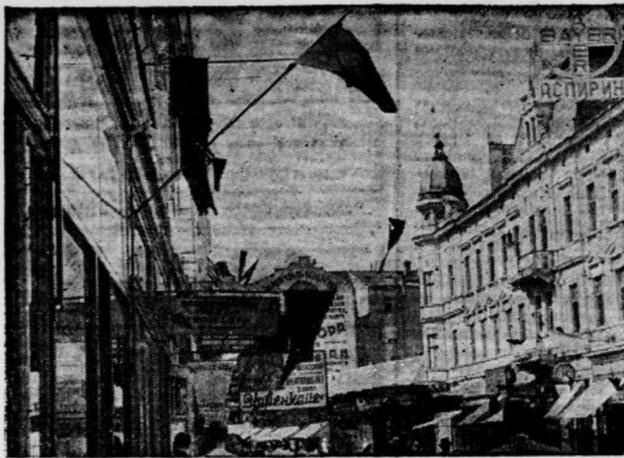
Vremenska napoved

Zemunsko vremensko poročilo: Zmerno hladni in vlažni zrak s področja zapadne in severnozpadne Evrope se širi dalje proti jugovzhodu. Njegov vpliv se čimdalje bolj čuti na Balkanskem polotoku in Panonski nižini kjer prevladuje oblačno vreme, ponekod z dežjem in nevihtami. Topli zrak s pretežno vedrim vremenom se vzdržuje še nad Sredozemskim morjem in nad vzhodnim delom Balkanskega polotoka. V Jugoslaviji je vedno vreme v zapadnih in južnih krajih. V poslednjih 24 urah so bile v večji severni polovici države nevihte s plohami. Najnižja temperatura Kosovska Mitrovica 10, najvišja Mostar 40 C.

Zemunsko vremenska napoved: Delno oblačno vreme. Ponekod morda še nevihte in plohe. Temperatura brez znanje izpremembe. Solnce vzhaja ob 4.18 in zahaja ob 19.09.

Zagrebška: More se ponoviti prehodno poslabšanje vremena.

Dunajskat Oblakno, toda spet toplejše vreme.

Še nikdar ni žalovanje za verskim poglavarjem tako globoko prevzelo vernikov pravoslavne cerkve kakor ob smrti patriarha Varnave. Ves Beograd se je odel v črne zastave, enako ostala mesta, trgi in vasi, kjer v večini prebiva pravoslavno prebivalstvo, a tudi pri nas se marsikdo z zasebne hiše vije črni simbol žalovanja. Naša manjša slika kaže eno izmed beograjskih ulic. Tisoč defilirajo mimo mrtvaškega odra v Soborni cerkvi. Iz najoddaljenejših krajev prihajajo preprosti seljaki in seljanka. Naša druga slika kaže skupino kmetov iz daljnega Galicnika, ki je med prvimi prihitela počastiti mrtvega poglavarja pravoslavne cerkve, velikega apostola verskega bratstva in narodnega edinstva

Rudarji TPD za zvišanje plač, primerno porastu draginje

Trbovlje, 27. julija. V soboto je bila v Trbovljah po Delavski zbornici sklicana konferenca zastopnikov vseh treh delavskih strokovnih organizacij, v katerih je organizirano rudarsko delavstvo (Jugoslovanska strokovna zveza, Narodno-strokovna zveza, Zveza rudarjev Jugoslavije), II. skupine rudarske zadruga ter Zveze strojniki Kr. Jugoslavije. Inicijativa za sklicanje konference je prišla iz vrst rudarjev samih, ki so na sestankih in sejah svojih strokovnih organizacij in II. skupine razmatrali o vedno težjem položaju, v katerega je prišlo vse delavstvo, posebno pa še rudarji vsled naraščanja draginje v splošnem, zlasti pa porasta cen najvažnejših življenjskih potrebščin od sklenitve sedaj veljavne kolektivne pogodbe dalje. Na konferenci se je ugotovilo, da je položaj rudarjev kljub trenutno večji zaposlitvi težji od položaja ostalih industrijskih delavcev, ker mora rudar poravnati dolgove, v katere je brez lastne krivde zabredel v dobi brezplačnih dopustov. Te obveze na eni strani, na drugi pa dejstvo, da je draginja toliko porasla, da mora delati rudar 4 dni mesečno za to, da krije zaradi draginje povečane izdatke, imajo za posledico nezdruženo stanje rudarskih družin, za katere je odpopmočno nujno potrebna. Polnoštevilna obiskana konferenca, ka-

tere so se udeležili tudi krajevni zaupniki in odposlanci iz Zagorja, Trbovelj, Hrastnika, Hude jame, Kočevja in Rajhenburga, je potekla v popolni enodušnosti in soglasnosti. Po referatih načelnika II. skupine, ki je predsedoval konferenci, ter predstavnikov vseh treh strokovnih zvez, je sprejela konferenca soglasno naslednje postavke: S posebnim dodatkom k sedaj veljavni kolektivni pogodbi od 31. avgusta 1936, naj se: a) povečani draginji odgovarjajoče zvišajo prejemki delavstva, b) definitivno revidirajo akordne postavke, kar že itak predvideva § 6 kolektivne pogodbe, kar pa doslej ni bilo izvedeno, c) sporazumno izdelajo potrebna tolmachenja nejasnih, odnosno dvomnih določb obstoječe kolektivne pogodbe. Konferenca je končno sklenila predložiti Trboveljski premogokopni družbi v rešitev vsa še nerešena lokalna vprašanja (zidanje stanovanjskih hiš, postavitev kopalnic, ureditev razsvetljave in slično) na podlagi predlogov podružnic strokovnih organizacij in II. skupine iz posameznih krajev. Poseben akcijski odbor, sestavljen iz predstavnikov prizadetih strokovnih zvez in II. skupine bo v okviru sprejetih sklepov izdelal spomenice in stopil v stik s predstavniki Trboveljske premogokopne družbe, da se ta pereča vprašanja čimprej ugodno rešijo.

Zasluzeno odlikovanje dir. Gregoriča

Ljubljana, 27. julija. Visoko odlikovanje — red sv. Save III. stopnje je prejel s 1. junijem po lastni želji upokojeni direktor ljubljanske podružnice Narodne banke g. Ivan Gregorič. Odlikovanec ima za seboj dolga leta vzornega in zaslužnega, narodnemu gospodarstvu in skupnosti posvečenega dela. Rodil se je pred 70 leti kot sin stare ugledne doljenjske rodbine v Krškem. Svojo visoko izobrazbo je izpolnil s praktičnimi izkustvi pri veletrgovskih in inozemstvu in v Ljubljani, kjer je bil pred 47 leti sprejet v službo podružnice nekdanje avstrijske državne banke. Pri centralni banke je zastavljal 7 let, 8 let pa v Zagrebu, kjer si je izbral dobro življenjsko družico. Iz Zagreba je bil premeščen v Zader, da ustanovi in vodi novo podružnico. V Zadru so bila takrat zelo vroča tla v političnem, narodnem in gospodarskem pogledu. V velikem vrtincu pa se je g. Gregorič kretal uradno in privatno tako, da so vsi cenili njegovo strogo objektivnost in pravičnost. V dokaz njegove narodne zavednosti pa zadostuje že navedba, da je pridno zahaljal v hrvatsko narodno čitalnico in da je pesnik in narodni bореc Katalinić-Jereti postal njegov prijatelj. Po lastni želji je prišel spet v Ljubljano in kot vodja podružnice je imel mnogo namernega in odgovornega dela. Z ljubljansko podružnico sta bili med svetovno vojno združeni evakuirani podružnici iz Gorice in Trsta in ravnatelj g. Gregorič se je mnogokrat znašel pred problemi, katere so mogle rešiti samo njegove odlične sposobnosti, združene s temeljito preudarnostjo. Vse, kar je ukrenil, je bilo dobro in koristno. Naši banki je ustvaril izborni organizirano in delavno podružnico in mnogokrat je sodeloval pri konferencah, ki so odločale o vevlačnih zadevah. Z najvišjega mesta so sedaj že tretjič priznane njegove velike zasluge, leta 1922 je bil odlikovan z redom sv. Save IV. stopnje, leta 1929 pa z redom belog orla V. stopnje, a tudi vodstvo Narodne banke je mnogokrat lastkavno ocenilo njegovo delo. K visokemu odlikovanju mu iskreno čestitamo ter želimo, da bi vever in čil še dolga leta užival svoj zaslužen pokoj.

ga našega življa v Holandiji je zbrana v Heerlenu, lepa, v cvetju odetem mestu, ki je nekoliko manjše od Ljubljane, in v njegovi okolici, kjer se nahajajo veliki premogovniki Oranje-Nassau. Stari min Enma, Luttenrada, Laura in Eyselshoven. Naši holandski rudarji razinomno dobro živijo in so tudi med domačini na glasu kot marljivji delavci in dobi družabniki. Kolonija je precej mlajša pokolenja, pa se razume, da se stanje njihovih strokovnih in profesionalnih organizacij ne da primerjati z organizacijo našega izseljenstva v Nemčiji, ki ima že dolga desetletja smotrna dela za sabo. Njihova društva večji del pokrivajo mlajši delavci sv. Barbare, tradicionalne zaščitnice in pripravnice rudarjev, skrbe v glavnem za njihove stanovske, socialne in prosvetne potrebe. Pa kakor imamo Slovenci po vseh državah po svetu, kjer so se nastanile naše kolonije, tudi po nekaj rojakov, ki so s trdim, žilavim delom dosegli nadpovprečne uspehe, tako živi tudi na Holandskem Slovenec, ki zavzema v gospodarskem in javnem življenju precej ugleden položaj. To je Jožef Kurnik, lastnik trgovine in radijskimi aparati, pralnimi šivalnicami in drugimi gospodinjstvenimi stroji v Heerlenu, Eschenderwegg 6. Po rodu z Velikega Strja nad Zidanim mostom, je g. Kurnik kot 13 leten fant poromal za svojo materjo, ki je šla kot vdova po organizatorju, v Nemčijo, kjer je iskal v Moorj ob Remu. Še ne 13 let star je pričel delati v jami. Vojno je prebil na različnih avstrijskih frontah, nato pa se je spet vrnil v Nemčijo, kjer si je v svojo željo, da je iz Novega mesta doma, ustvaril svoj drugi dom. Po nemških rudnikih je delal do leta 1922, nato pa se je iselil v Holandijo, kjer je nadaljeval svojo kariero kot navaden rudar. S soprogom je skrbno gospodaril, da eta si polagoma prihranila lepo vsotico denarja. Pred leti je g. Kurnik popustil rudarsko življenje in pričel trgovino, na katero se je bil že dolgo marljivo pripravil in danes spada njegov obrat med najuglednejše v Heerlenu. Te dni je g. Kurnik prišel s soprogom in 13 letnimi sinčkom, ki pa kljub dejstvu, da je vzrasel sredi tujega sveta, precej lepo obvlada slovensko — 17 letna hčerka pa medtem doma nadzoruje trgovino — v svojo domovino na kratek obisk, nato pa je z družino namenjen na počitniško romanje po naši morški obali.

Naši Holandci prihajajo na obiske

Ljubljana, 27. julija. Letošnje poletje prihaja v domovino na kratek odhod izredno veliko število naših izseljencev. Na odhodu, smo rekli, kar je brez dvoma velikega pomena, zakaj zadnje čase smo bili več bolj bridkih srečanj z našimi rojaki, ki nam jih je gospodarska kriza bedne in zapuščene vračala iz tujine. Zadnja leta se v svetu v resnici pozna vsaj rahlo gospodarsko olajšanje, pa so naši izseljenci že deložni prilike, da si privoščijo majhen izlet v domovino in namesto kot povratniki prihajajo k nam popotniki. Tako je za prihodnji mesec najavljen prihod velike skupine naših izseljencev iz Nizozemske, ki se jim bodo pridružili tudi nekateri rojaki iz Belgije. Na Nizozemskem ali v Holandiji, kakor navadno pravimo, se je moralo v dobi gospodarske krize izseljiti razmeroma največje število naših ljudi. Živj danes še nekaj manj kakor 2000 slovenskih delavcev, zaposlenih predvsem po raznih premogovnikih. Skoraj polovica ve-

ga našega življa v Holandiji je zbrana v Heerlenu, lepa, v cvetju odetem mestu, ki je nekoliko manjše od Ljubljane, in v njegovi okolici, kjer se nahajajo veliki premogovniki Oranje-Nassau. Stari min Enma, Luttenrada, Laura in Eyselshoven. Naši holandski rudarji razinomno dobro živijo in so tudi med domačini na glasu kot marljivji delavci in dobi družabniki. Kolonija je precej mlajša pokolenja, pa se razume, da se stanje njihovih strokovnih in profesionalnih organizacij ne da primerjati z organizacijo našega izseljenstva v Nemčiji, ki ima že dolga desetletja smotrna dela za sabo. Njihova društva večji del pokrivajo mlajši delavci sv. Barbare, tradicionalne zaščitnice in pripravnice rudarjev, skrbe v glavnem za njihove stanovske, socialne in prosvetne potrebe. Pa kakor imamo Slovenci po vseh državah po svetu, kjer so se nastanile naše kolonije, tudi po nekaj rojakov, ki so s trdim, žilavim delom dosegli nadpovprečne uspehe, tako živi tudi na Holandskem Slovenec, ki zavzema v gospodarskem in javnem življenju precej ugleden položaj. To je Jožef Kurnik, lastnik trgovine in radijskimi aparati, pralnimi šivalnicami in drugimi gospodinjstvenimi stroji v Heerlenu, Eschenderwegg 6. Po rodu z Velikega Strja nad Zidanim mostom, je g. Kurnik kot 13 leten fant poromal za svojo materjo, ki je šla kot vdova po organizatorju, v Nemčijo, kjer je iskal v Moorj ob Remu. Še ne 13 let star je pričel delati v jami. Vojno je prebil na različnih avstrijskih frontah, nato pa se je spet vrnil v Nemčijo, kjer si je v svojo željo, da je iz Novega mesta doma, ustvaril svoj drugi dom. Po nemških rudnikih je delal do leta 1922, nato pa se je iselil v Holandijo, kjer je nadaljeval svojo kariero kot navaden rudar. S soprogom je skrbno gospodaril, da eta si polagoma prihranila lepo vsotico denarja. Pred leti je g. Kurnik popustil rudarsko življenje in pričel trgovino, na katero se je bil že dolgo marljivo pripravil in danes spada njegov obrat med najuglednejše v Heerlenu. Te dni je g. Kurnik prišel s soprogom in 13 letnimi sinčkom, ki pa kljub dejstvu, da je vzrasel sredi tujega sveta, precej lepo obvlada slovensko — 17 letna hčerka pa medtem doma nadzoruje trgovino — v svojo domovino na kratek obisk, nato pa je z družino namenjen na počitniško romanje po naši morški obali.

DOBESEDNO

»Misliš sem samo...« se je hotela tajnica opravičiti. Toda dalje ni prišla, kajti ravnatelj jo je narahil: »Misliš smem samo jaz; vi, gospodična, pa dobivate svojo plačo, da pisete na moj diktat, ne da bi kaj dodali ali izpustili. Ali ste me razumeli?« Zvečer je dobil tole pismo v podpis: Firma Zajec & Co. — Zajec z »e« — to je tisti, ki je lani štiri mesece sedel zaradi konkurza. — V odgovor na vaše cenjeno pismo od — datuma spet noben hudič ne more prebrati — si vam dovoljujem staviti naslednjo ponudbo — Halo, halo, gospod tujnik, koliko odstotkov naj Zajcu pribijemo? Trideset, da. Torej bala stane pri nas 200 dinarjev. Z veseljem pričakujem vaše cenjeno naročilo — prekleta muha! — in ostajam — hvala bogu, dvanaesti je že ura — zdaj pojdem pa h kosilu, gospodična.

Temelji škofjeloškega muzeja Zbiranje zgodovinskih predmetov se bo takoj pričelo

Škofje Loka, 27. julija. Ob nepričakovano lepi udeležbi so bili v petek popoldne v mestni posvetovalnici položeni temelji škofjeloškemu muzeju. Zbrana je prisrčno pozdravil predsednik pripravljalnega odbora prof. dr. Pavel Blažnik. Pojasnil je stremiljenja, ki jih zasledujejo prijatelji škofjeloških kulturno-zgodovinskih znamenitosti. Škofjeloški okraj premore mnogo kulturnih pomnikov. Leto za letom pa gre marsikaj v izgubo, to in ono odnašajo prekupčevalci, marsikaj uničuje zob časa. Kulturno-zgodovinski muzej v Škofji Loki je torej zares potreben. Spriduje naj danes in pozneje, da se sedanji rod polno zaveda potreb kulturnega naroda. Dosedanje zgodovinske razstave, za katere je javnost pokazala ogromno zanimanje, so najlepše dokazale, da imajo najširši krogi ljudstva zmisel za take stvari. Delo zbiralcev kulturnih znamenitosti bo zatorej gotovo naletelo na najboljši odziv. Muzej bo lepa, učinkovita privlačnost in donesek k tujskemu prometu. V debati, ki se je sukala predvsem okrog vprašanja, kako naj se takoj prične z delom, je župan Matevž Zihner zagotovil polno pomoč občine. Za začetek bi se dal muzej urediti v dveh velikih sobah nekde štravsove, sedaj mestne hiše. Delo za snovanje muzeja bo prevzelo Muzejsko društvo z ustanovniki (po 750 Din) in letnimi člani (po 15 Din). Zgodovinske znamenitosti se bodo pričele zbirati takoj od

hiše od hiše. Škoda je le, da se muzej ni osonal že pred nekaj leti, takrat, ko je bil Strahov grad poln samih objektov, ki bi bili najlepši okras muzeja. Zdad bo treba marsikateri kos teh objektov za drag denar odkupovati, v kolikor se meščani sami ne bodo izkazali kot mecene novega muzeja. Grohar s svojimi mnogimi slikami, ki so raztresene po Loki in okolici, bo morda tudi v tem muzeju prišel do svoje večje veljave in z njim je marsikateri umetnik, ki jih je vendar toliko dala pisana Loka s svojo okolico. Muzej, ki bo imel svojega gospodarja, bodo postopno izpopolnjevali, javnosti pa bo po potrebi odprt. Pestrost razstavljenih predmetov bo no vseh vidikih precej bogata, saj Škofja Loka hrani nešteto listin, spisov, knjig, zapiskov, pa tudi bander, skrinjice, orožja, oblačil, nakitja, podob, lesorezov, železniki zopet svojo železno robo, ki je nekaj slovele daleč preko mej slovenske domovine. Poljane pa okusnih lesorezovnih izdelkov. Vse to in še marsikaj spada v muzej, sedanjemu in bodočemu rodu v pobudo k nadaljnjemu udejstvovanju iz globokih korenin v domači zemlji. Potem ko se je zbor do podrobnosti porazgovoril, je bil izglasovan pripravljalni odbor za stalnega. Stremiljenja Muzejskega društva naj bodo naši javnosti toplo priporočena, pokretu samemu pa želimo najlepših uspehov.

Dobrna ima izvrstno sezono

Razen skromnih oglasov, katere čitamo tu in tam o zdravilišču Dobrni, so odhod le redka poročila. Če bi nam gosti, ki se vračajo iz tega zdravilišča, ne pripovedovali toliko lepega o napredku Dobrne, bi se komaj vedelo, da se to zdravilišče postavlja od leta do leta bliže v vrsto naših najbolj slovesnih tujsko-prometnih središč. Po temeljiti modernizaciji kopalniških naprav je to zdravilišče v zadnjih letih zelo veliko pridobilo na privlačnosti in zadostovalo je že samo vest, da se je začelo tam nekaj prenavljati; takoj se je dvignil obisk zdravilišča na nikdar prej doseženo višino. Letošnja sezona obeta zdravilišču prav izredne uspehe, kajti že v juniju je presegalo dnevno število kakor tudi število novodošlih go-

Hiše in parcele avgusta na dražbi Prodani bodo tudi objekti milijonske vrednosti

Ljubljana, 27. julija. Prihodnji mesec se bo na ljubljanskem sreskem sodišču v sobi šte. 16, vršilo več dražb hiš in različnih parcel, ki leže v mestu in njeni okolici. Med njimi je nekaj prav pomembnih, ki so cenjene na zelo visoke, tudi milijonske vsote, na dražbo pa pride tudi nekaj takih, ki bodo zanimale zlasti interesente za manjše posesti. Tako pridejo na vrsto 5. avgusta pritična hiša v Rožni dolini, cesta VIII, šte. 33, z vrtom, ki spada pod katastralno občino Vič. Cenjena je na 129.003 din, najnižji ponudek zanjo pa je določen na 65.000 din. Iz katastralne občine Trnovsko predmestje prideta na dražbo stavbišna parcela z leseno lopo, ocenjena na 16.520 din z najnižjim ponudkom 8.260 din, in vrt cenjen na 157.200 din z najnižjim ponudkom 78.600 din. V katastralni občini Zgorjni Šiški pa istega dne še hiša šte. 82 na Brdu pri Ljubljani z dvoriščem in vrtom. Ta skupina je ocenjena na 33.270 din, najnižji ponudek pa znaša 30.000 din. Za 7. avgusta je določena dražba hiše št. 68, na Brezovici; z gospodarskim poslopjem in zemljišči, ki spadajo pod k. o. Brezovico in so vpisani pod vl. šte. 1152. Cenjeno je na 27.818 din, najnižji ponudek pa bo znašal 18.545 din. Najpomembnejše dražbe pa bodo 12. avgusta, ko pride na ljubljanskem središču na boben za milijonske cenilne vrednosti in ponudke dve hiši z zanimivo predzgodovino. Prva je takozvana Mahrova hiša na

Krekovem trgu, ki so jo ocenili na 3.811.441 din in bo zanjo znašal najnižji ponudek 1.905.706 din. Druga pa je nekdanja Smoletova hiša na Tyrševi cesti, ki je vključena v eno izmed štirih dražbenih skupin iz lastine nekega ljubljanskega trgovca. Skupina s Smoletovo hišo in njej pripadajočim dvoriščem je ocenjena na 2.439.950 din, najnižji ponudek pa bo znašal 1.219.975 din. 19. avgusta pride nadalje na dražbo več hiš in parcel v ljubljanskem predmestju in okolici: polovica hiše v Zalogu šte. 91, z vrtom in stavbiščem, cenjena na 14.313 din z najnižjim ponudkom 9.543 din, hiša v Stožičah šte. 100, z vrtom, ki je cenjena na 101.525 din in bo zanjo najnižji ponudek zanjo 50.762 din, pritična kmečka hiša v Guncljah šte. 21, s cenilno vrednostjo 36.264 in najnižjim ponudkom 24.176 din, v Mostah parcela šte. 522, ki obsega deloma njivo in deloma gramozno jamo za cenilno vrednost 187.878 din in najnižji ponudek 125.252 din, nadalje pa še hiša v Tovarniški ulici šte. 11, v Mostah, cenjena na 147.145 din z najnižjim ponudkom 73.572 din. Končno pridejo na dražbo 26. avgusta pritična hiša v Dobrunjah šte. 28, z gospodarskim poslopjem in gostilniškim salonom za cenilno vrednost 175.180 din in najnižji ponudek 116.787 din, v drugi skupini pa od istega sedanjega lastnika njiva, travnik in dva pašnika za cenilno vrednost 16.437 din in najnižji ponudek 10.958 din.

Naša mladina v Bolgariji

Na pobudo JBlige letuje letos v Varni 30 visokošolcev in visokošolk iz Jugoslavije, od tega je 12 visokošolk iz Ljubljane. V Varni ostanejo šest tednov in se vrnejo 18. avgusta. Istočasno letuje enaka skupina bolgarskih visokošolcev in visokošolk v Jugoslaviji. O prvih doživljajih naših akademčark smo prejeli naslednje pismo: Varna, sredi julija smo prestopili mejo. Kmalu so se razgrnila pred nami bogata polja. Prišli smo po zetvi. Snopi leže še v križih, ki se vrste kakor daleč sedeže oko. Kmetске hišice ne motijo pogleda na zlato morje. Premajhne so. Iskati jih moraš, sicer jih skoro ne ugledaš. Košata drevesa so raztresena po pokrajini in kakor zeleni šopi. Dva dni se že vozimo skozi bolgarske žetev. Dosti kruha daje Bolgarija svojim ljudem. Če uživajo darove svoje zemlje tako v zadovoljstvu, kakor smo mi uživali ob pogledu nanje, potem so najsmrečnejši ljudje na svetu. Ko smo se odpeljali iz Beograda, nam je odbor JB lige naročil, naj bomo v teh dneh Bolgarom dobri bratje, da bodo čutili, kako simpatiziramo z njimi. Do zdaj še nismo imeli prilike seznaniti Bolgare s čim našim. Obsipajo nas s pozornostjo in so neverjetno gostoljubni. Že v Dragomanu ob meji so prihajali v naš vlak in nas pozdravljali. Celo z južino so nam postregli. Kadilci pa niso mogli prehaliti bolgarskih cigaret, ki so nam jih gostitelji prinesli. Bili so nam vsi pot na uslugo.

V Sofiji smo prekinili potovanje. Pod vodstvom Bolgarov smo si ogledali znamenitosti mesta. Bili smo v parlamentu, ki nosi napis »Sjedinjenje pravi slava« ali po naše »V slogi je moč«. Ogledali smo si katedralo Aleksandra Nevskega. Njena streha je bila nekoč iz pravega zlata. V časih, ko so nujno potrebovali denar, so potrgali z nižjih kupol zlato prevleko. Srednje kupole so še danes zlate. Njihovo vrednost računajo kar v milijonih. Sofija ima najlepše gledališče na Balkanu. Razkazali so nam ga. Na odru lahko ob enem napravijo štiri scene. Da imajo sijajne reflektorje in druge naprave, se razume. Posebnostjo so vodni rezervoarji, ki so razvrščeni po vsem stropu. V zvezi z njimi so alarmni zvonci, ki se oglašijo čim je v gledališču temperatura nad 40° C. Napravili so jih po zadnjem požaru. Nekoliko utrujeni smo prišli v etnografski muzej. Lepo je urejen. Škoda, da smo imeli tako malo časa. V naglici smo si ogledali težke kovinske plošče, ki jim pravijo tipsi. Bolgarom nadomestujejo mize. Ustavili smo se pri zbirki spon. Tem pravijo pavti in so kovani na poseben način. Pregledali smo narodne motive in ostalo narodno blago, ki je zbrano v muzeju. Na poti v naše bivališče smo si ogledali otroški park. Prostor je, kakor so nam pravili, kraljeva lastnina. Projektirano je bilo, da bo stal tu nov dvorec. Kralj se je pa odločil, da napravi sofijskim otrokom vrt, ki ga v velikem številu posejajo. Prijetno jih je gledati, kako telovadijo, se za-

bavajo na vrtljakih ali se igrajo ob bazenu. Ob otroškem parku je znana Borisova gradnja z velikim umetnim jezerom, na katerem vztrajno veslajo uniformirani študentje. Čas nas je prehitel. Končati smo morali ogled, čeprav neradi, kajti mirna Sofija s svojimi prekrasnimi trgi nas je vse brez izjeme navdušila. Pri obеду so nam razdelili prospekte z naslovi. »Varna, caricata na Črno more«. Mnogo obetajo, vendar nudi v resnici Varo mnogo več, kakor smo pričakovali. Od Sofije smo se vozili spet med žitom in polji v Varno. Zanimalo nas je, zakaj ni v Bolgariji njiv, kakor pri nas. Kamor seže oko, vidiš posejano samo eno rastlino. Ugibali smo, ali so vzrok veleposestva, ali so morda polja državna last. Končno smo izvedeli, da sejejo tukaj cele vase isto rastlino, kar daje pokrajini prav poseben videz. Pravkar so zapeli pod našim oknom otroci iz doma za bojne sirote bolgarsko himno. Vsako jutro ob osmih se zberejo na dvorišče in jo zapojejo. Potem odidejo na izprehod. Njihova jutrnja svečanost mi naznani konec pisanja, kajti tovarišice so že poskale za postelj in o miru ni več govora. Kako nam je v Varni, napišem prihodnjič. Danes končam s hvaležnostjo Bolgarom in ligi za dosedanja lepa doživetja. St. M.

Visokošolke med narodom v Beli Krajini

Zadnja leta je začela visokošolska mladina posvečati čedalje več pažnje kmetu in delavcu, skrbeti je začela, da se njegova kulturna stopnja dvigne in glavni smoter je vsekakor, doseči zblizanje med študiranim in neštudiranim svetom. Zaradi gromotnih težav in nezadostnih stikov med inteligenco, kmetom in delavcem se je proces vršil prav v obratni smeri: namesto zblizanja — oddaljevanje. To je bilo treba odpraviti. Prve korake so storili delovni tabori, ki so se kmalu uveljavili. V začetku so delovali v njih samo študenti, zadnji dve leti pa ustanavljajo delovne tabore tudi študentke. »Jadranašice« so se podale na Kočevsko in v svojo pridonostjo in iniciativnostjo, že drugo leto za-

V vozovih vlaka je vladala težka sopenarica, ki je pritikala na sence in veke, da bi bil kmalu zadremal. A imel sem srečo: v oddelek se je naselilo sedem žensk, ki so prav marljivo skrbjele s svojimi zanimivimi pogovori, da mi ni prišlo več na misel, da bi dremal. — Svojo hčerko sem peljala v Celovec na odhik k zelo dobri familiji. Četrto je končata, pa je potrebna odšaha. Oh, kako krasno stanovanje ima. Pri odlični familiji... Druga dama, vsa v črnem, pa je neka, ko »od zgoraj« pripovedovala, da gre na letovišče, da jo komaj pričakuje mož. Tako je šlo po vrsti do zadnje. Človek dobi utis, da cveto na svetu samo rožice. Črnometlji. Na postaji me čaka prijatelj, na katerega sem bil že popolnoma pozabljen, da še živi. Vesel sem ga bil. Prav nič hinavščine ni bilo v mojem veselju. Zvečer je obhajala črnometljska godba 50. letnico. Bakle, lampioni, vmes pa se svetiljo na novo označeni instrumenti. Obhod po mestu. Nobena ulica ne izostane. Povsod je treba, da ne bo zamere. Javno je treba Bombaž je sicer cenili od volne a ne tako fin in trpežen. Isto velja za navadno gumo in za mlečno gumo, iz katere se izdeluje PERMA TEX

Domače vesti

*** Obreznata telesna vzgoja.** Jutri, v četrtek bo ob 19.30 predaval po beograjskem radu vodja tečajev ministrstva za telesno vzgojo naroda kapetan Zivan Knežević o pomenu obreznate telesne vzgoje in njenem izvajanju pri nas in v inozemstvu. Predavanje bo trajalo dve uri in bo v soboto, 30. avgusta, v 10. uri, v Dvorani na 1. septembra od 8. do 18. ure. Društvo bo emitiralo tudi kratka predavanja v srbobrasnični in kulturni in gospodarskih zvezah med Jugoslavijo in Belgijo z apelom, naj bi se te zveze še poglobile.

*** Belgija propagira lepote dalmatinske riviére.** Belgijsko prometno društvo »Lloyd Royal« je sklenilo poslati na Jadran svoj najlepši parnik »Leopold-Ville«, ki bo z velikim številom belgijskih in drugih turistov obiskal vsa važnejša naša pristanišča. Društvo pa bo organiziralo takrat tudi radiofonske emisije s krova svojega parnika in sicer v Splitu 31. avgusta od 8. do 22. ure, v Dubrovniku pa 1. septembra od 8. do 18. ure. Društvo bo emitiralo tudi kratka predavanja v srbobrasnični in kulturni in gospodarskih zvezah med Jugoslavijo in Belgijo z apelom, naj bi se te zveze še poglobile.

*** Oficirski menaži** v Ljubljani uzeo je pod zakup g. Ivo Velepič iz Dola pri Ljubljani. Sva zaduženja, koja bude imenovani činio in cilju vodjenja menaže imenovani to radi lično i na svoj račun. Uprava oficirskog doma u Ljubljani u nikome slučaju ne odgovara za obaveze imenovanog. — O prednjem se interesi upozoravaju radi znanja. — Uprava Oficirskog doma u Ljubljani, 27. jula 1937.

*** V okviru vseslovenskega pedološkega kongresa,** ki bo v Ljubljani 26., 27. in 28. avgusta, bo prirejena tudi razstava vseslovenskega mladinskega tiska. Za to razstavo prihajajo v poštev vse mladinske knjige razen šolskih, mladinskih listi in revije, ki so izšle po vojni od leta 1918 dalje, torej vse publikacije, objavljene za mladino osnovnih, meštanskih in srednjih šol. Ker je kongres zasnovan na široki osnovi in se ga bodo udeležili mnogostevilni pedologi in pedagogi iz vseh slovenskih držav, je zlasti potrebno da bo razstava čim popolnejša. Zato se pričakuje da se bodo na razstavi udeležile vse založbe z vsemi svojimi mladinskimi publikacijami, ki so izšle po uedinjenju. Vse potrebno gradivo je treba poslati do 10. avgusta t. l. na naslov: Mladinska ulica št. 6/I. Po končani razstavi se bodo vrnilo vse publikacije nepoškodovane.

Lutz-pečič ne varajo.

*** V boju za našo severno mejo.** To je naslov 63 strani obsegačo brošure, ki jo je spisal odvetnik g. dr. Ervin Mejak v Gornjem gradcu. Pisatelj pravi, da so spomini napisani po njegovih beležkah, nekaj podatkov pa je iz zapiskov pokojnega generala Maistra, kapetana Ivana Sancina in iz arhiva celjske legije. Brošura je razdeljena na poglavja: Prevrtni dnevi v Celju in odhod Malgajev čete na Korosko, — Osoboditev Maribora. — Boji na Koroskem po zimi 1918—19. — Nesrečna naša ofenziva konec aprila 1919. — Smrt Malgaja in Puncerja. — Ofenziva avstrijskih čet v začetku maja 1919. — Ustanovitve celjske legije in njen odhod na mejo v zgornjo Savinjsko dolino, priprave na našo ofenzivo. — Zmagovita ofenziva naših čet konec maja 1919 v zasedbo Celovca. — Vrnitev celjskih legionarjev. Ze iz tega pregleda vsebine je razvidno, da je brošura dobrodošel prispevek k začetku zgodovine naše države in da da lahko mnogo pobud. Posebno važna pa je za nekdanje naše bojevnike na Koroskem. Večina svojih soborcev je dr. Mejak tudi z imeni navedel. Brošura je izšla v samozaložbi in stane 10 Din. O brošuri bomo še pisali.

*** Bodoče matere morajo paziti,** da se izognejo vsaki lenivosti prebivali, posebno zapelki, z uporabo naravne »Franz-Josefove« grenčice. »Franz-Josefova« voda se lahko pije in deluje v kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Ujet. reg. št. 10. 485/36

*** Anketa za novi vojni red za leto 1938-39** pri direkciji državnih železnic v Ljubljani je bila, kakor znano, sklicana za sredo dne 4. avgusta. Zlaj pa je preložena na torek dne 3. avgusta po želji interesev, ki bi se radi udeležili tudi ankete pri zagrebški direkciji, ki bo v sredo 4. avgusta.

*** Nov župnik v Kamnici.** Za župnika v Kamnici pri Mariboru je imenovan dosedanjí stolni vikar Vinko Munda.

*** Poslovni lokali, kavarna in svetišče pod eno streho.** V Beranah v Črni gori je velika, stara hiša, ki ima pod svojo streho razne trgovske in obrtniške lokale, skladišča, privatna stanovanja, kavarno in — džamijo. Pod to gospodarsko streho je bila nedavno še bolj pestra družba. V I. nadstropju, tam kjer so zdaj privatna stanovanja, so bili uradni prostori davkarjev, v pritličju, kjer je zdaj kavarna, pa je bila lekarna. Vakuf, ki je lastnik stare hiše, je lekarnarju odpovedal, davkarja pa se je sama izselila, ko je našla boljše prostore.

vsem trem političnim nasprotnikom pokazati, da v godbi ni politike... Zjutraj ob petih sem se zbudil in jo mahnil mimo črnomajškega »trimostovja« proti Adlešičem. Dež je rosil, ljudje so hodili v cerkev. Čim bolj sem se oddal, ljeval od črnomajke, tem manj ljudi sem srečaval. Sempatje je pel na pašniku kravji zvonec svojo enakomerno ubito pesem.

Bež kilometrski kamni so mi molče pripovedovali, da je do Adlešičev še daleč. Gledal sem na uro in štel, koliko minut hodim od enega do drugega. Dolčas, žive duše nikjer. Dež rosil, vreme je čedalje bolj soparno. Številke na kilometrskih kamnih se večajo; še dva, pa bom v Adlešičih. Srečam bomo kmetško lepoto z veliko vrečo na glavi.

— Dobro jutro! Bog daj...

Belo krilo in bel predpasnik se svetli, karta med zelenjem. Ozre se in vidim še, kako se nasmeje. Bogve, kaj si misli... V daljavi gruča žensk. Glasno se razgovarja. V rokah imajo molitvenike in robcu. Skoraj vse so belo oblačene.

Zavijem na stransko cesto, ki vodi v Rauchov grad. Ponosno zre na svojo okolico. V njem stanujejo sedaj visokošolke. Prezgodaj sem prišel, nedelja je, samo dve sta že vstali dežurna... Druga za drugo prihajajo. Skoraj ne verjamejo, da sem v resnici prišel, saj bi moral priti že prejšnji večer, pa me je zamudila črnomajška godba. Nekaj jih še ne poznam. Predstavimo se — in glej eu,

*** Regulacija reke Mure.** V Čakovce je prispela od banske uprave odredjena komisija strokovnjakov, ki bo pregledala teren regulacije reke Mure od Veržeja do Murskega Središča. V to svrhu je bil od finančnega ministrstva odrejen kredit v iznosu 1.900.000 din. Vprašanje regulacije so sprožili prebivalci prizadetih vasi in, ko dolga leta niso dobili nobene pomoči, so jeli sami graditi nasipe. Edina pomoč jim je bila dana na ta način, da so strokovnjaki nadzorovali dela, katera so kmetje izvrševali z lastnimi močmi zelo požrtovalno. Pred dnevi pa je, kakor smo že poročali, narasla Mura pri Sv. Martinu podrla največji, od kmetov zgrajeni nasip. Po tej nezdobi, ki je uničila dolgočasnjo požrtovalno delo, je bil vendarle nakazan prispevek za regulacijo.

*** Prevoz mrliča iz USA v Dalmacijo stane 250.000 Din.** Z nekim parnikom je bilo prepeljeno v Šibenik truplo izseljenca Dušana Kalinica, ki je umrl v Clevelandu in je v svoji oporoki določil, da mora biti pokopan v svojem rojstnem kraju Oestrovici v Dalmaciji. Pokojnikova žena Ana je spremljala krsto in je nastopila svoje potovanje 10. t. m. Ves prevoz je stal točno 250.000 din. Proti Kaliničevi oporoki so nastopili nekateri sorodniki ter tudi nagovarjali vdovo, naj oporoko ne izvrši, ker je to zvezano s prevelikimi stroški. Vdova pa o tem ni hotela nič slišati in je dala truplo svojega moža na skrjav izkopati in vse prevozne zaveze pa je poverila znanemu slovenskemu pogrebemu zavodu Antona Grdine v Clevelandu.

PREKRASNO FILMSKO DELO v stilu nepozabnih filmov »BELE SENCE« in »POGANSKA PESEMA«. Najlepsi posnetki rajsko lepih pokrajin. Kvaren vpilv civilizacije na otočane Južnega morja.

Poslednji pogan

Sodelujejo samo domačini v gl. vlogah lepa MALA in LOTUS.

V kinu MATICI od danes dalje zopet redne predstave ob 19.15 in 21.15 uri.

*** Nalivi v Subotici in Virovitici.** V ponedeljek zgodaj zjutraj se je nad Subotico utrgal oblak in lilo je kakor iz skafa. V predmestjih so bile poplavljene nekatere ulice, ker kanali niso mogli sprejeti ogromnih količin vode. Voda je vdrila tudi v mnoge kleti, pritlična stanovanja in trgovske lokale. Zjutraj so se morali uradniki s kočijami voziti v svoje urade. Šele ob 9. se je zvedrilo. Nakaj ur prej pa so bili ravno taki nalivi v Virovitici in okolici. Tudi tam so vode napravile precej škode.

*** Hudoorniki so razorali železniško progo** med Kačanikom in železniško postajo General Jakovič. Ko so popravljali progo, so morali hoditi potniki peš kakih 6 km. Na razdaljo 120 m je bila proga popolnoma izpodkopana in bo lahko po marljivem delu urejen promet šele v dveh do treh dneh.

*** Velik požar v Daruvuru.** V neblju zgodaj zjutraj je izbruhnil ogenj v trgovskih skladiščnih prostorih velepodjetja Industrija d. d. To velepodjetje spada med največje veletrgovine spocerje v vsej Slavoniji ter razvažja blago s svojimi tovornimi avtomobili daleč na okrog. V trgovskih lokalih in v skladišču je stalno zaposlenih preko 30 nameščencev. Ker je bilo v skladiščih poleg najrazličnejših živil tudi mnogo olja in benecina, je močno gorelo tudi pod močnimi curki vode iz brizgalen požrtovalnih gasilcev. Gorelo je do poznega večera in so od poslopij skladišč ostali samo goli zidovi in železni stebri. Skodo cenijo na preko 8 milijone. Tako hudega požara ne poninjajo najstarejši daruvarski prebivalci.

*** Iz mojega Mostara.** Prejeli smo: Ugleđno uredništvo »Jutra«! V listku »Iz mojega Mostara« v Vašem cenjenem listu z dne 24. julija t. l. me poziva g. prof. dr. Fr. Ilesić, naj pojasnim razliko, zakaj sem bil v Mostaru »vnet Sokol«, dočim v Ljubljani pač nikoli nisem bil v sokolskih vrstah. Z ozirom na ta poziv prosim, da izvolite objaviti naslednje moje pojasnilo: Niti v Ljubljani niti v Mostaru nisem bil nikdar član Sokola in torej v tem oziiru pri meni sploh ni nikake razlike med mojim življenjem v Ljubljani in v Mostaru. Za objavo tega pojasnila se vnaprej zahvaljujem. Z odličnim spoštovanjem: Ivan Dolenc, prosvetni inšpektor pri kralji. banški upravi.

*** Ne odlašajte več s prijavo za izlet** z modernim avtokarom od 14. do 15. avgusta na Veliki Klek (Grosogloknec). Prijave sprejema izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel »Slon« telef. 26-45.

*** V divno Logarsko dolino z modernim avtokarom »Putnika« ob priliki »Zabavne noči« v Lučah v soboto 31. julija do nedelje 1. avgusta.** Ljubno, Luče, Solčava, Mozirje, Šoštanj, Dobrna. Cena vožnje 140 din za osebo. Informacije in takojšnje prijave pri »Putniku« v Mariboru.

*** Tovarna JOS. REICH sprejema mehko** in skropijeno perilo v najlepšo izdelavo. 3

do, kar dve pesnici sem spoznal, ki sta mi prej razodevali le duševna obraza v mehki liriki, Vida in Erna... Dve že priznani pesnici!

Vse sem si ogledal povsod me je bilo polno: v kuhinji, spalnici, ob Kolpi... Lepo so si uredile. Vse preprosto, da je človek kar domač. Dvanajst jih je, bilo jih je več, pa so nekatere le prehitro občutile samoto, ali pa jih je kako drugo hrepe, nenje gnalo iz Adlešičev, da so že pred zaključkom odšli. Kaj vemo!

One, ki so pa ostale, so si delo razdelile. Vsak dan po dve »dežurate«. Izbrale so si tudi vrhovno gospodinjko, ki skrbi za blaginjo njihovih želodcev. Brez fotografiranja seveda ne gre. Nekaj je treba za spomin. Kar osemkrat sem jih spravil s svojo kamero v nervoznost.

Popoldne je imela ena predavanje v šoli. Govorila je o »Prvi pomoči«. Imel sem vtis — da je medicinka, ker je govorila tako strokovnjaško in odločno, a svet je varljiv, predavateljica je — zgodovinarica. — K predavanju hodijo same ženske. Niti enega moškega ni bilo, kar me je vsekakor začudilo. Mogoče ženskam ne verjamejo... Po predavanju so odšle predavateljice in še nekatere praktično izvrševale samaritansko delo, drugi pa smo odšli v grad. Pesnica Vida je bila nekam zamaknjena. Bogve, koliko pesmi je je porodilo tu, daleč od mestnega vrvenja. Ko se je že mračilo, smo odšli; pesnica

POLETNO UTRUJENOST

najbolje odstranite z redno uporabo hladne Ovomaltine, ki istočasno osvežuje in krepi.

PIJTE HLADNO OVOMALTINE!
Ljudski zavojček din 6.50
Mala skatlica . din 10.50

*** Strogo kontrolo na savskih kopaljših** v Zagrebu zahteva Društvo savskih čuvajev, katero je ustanovil popularni Franjo Gospodarič, ki je rešil že veliko število neopreznih kopalcev. To društvo je, kakor znano, ob svoji ustanovitvi označilo najvarnejša mesta v Savi s kolli, na katerih so pritrjene tablice z mrtvaško glavo. Društvo je ob svoji ustanovitvi izdalo proglas, v ka-

terem je razložilo, zakaj so bila taka znamenja postavljena, ter rotilo kopalce, ki se kopajo na prostem, naj bodo oprezní. Svarilo je nekaj časa učinkovalo. V zadnjem času pa se ljudje kopajo tudi tam, kjer so svarilna znamenja in ker so na takem mestu v dveh dneh utonili trije neoprezní kopalci, je društvo izdalo nov poziv. V tem pozivu je navedeno, da mnogi kopalci ne poznajo nobene discipline in da je zaradi tega potrebna naktrožja oblastna kontrola na savskih kopaljših. Člani društva storijo, kar je mogoče, ne morejo pa čuvati vseh neizpoplitranih in objestnih kopalcev. Kopanje na nevarnih krajih naj se prepove, za prekrške pa naj se uvedejo denarne in tudi zaporne kazni.

*** Avtobusni izlet na »Bojna polja«** v dneih od 7. do 9. avgusta. Gorica, Osavljia, Sveta Gora, Videm, Codroipo, S. Vito al Tagliamento, Oderzo, Ponte di Piave, S. Dona di Piave, Benetke, Kras, Doberdob, Fajti, Kostanjevica. Prijave najkasneje do 4. avgusta. Celotni aranžman prevoz, prehrana in prenočišče ter potni list 500 Din. Prijave izletna pisarna M. Okorn, hotel Slon, Ljubljana, Tel. 26-45.

Iz Ljubljane

— Someštani! Na dan pogreba Nj. Sv. patriarha Varnave v četrtek 29. t. m. bo mestna občina ljubljanska na svojih poslopijih razobesila žalne zastave. Vabim so meščane, da store enako na svojih poslopijih in izkažejo s tem sožalje pravoslavni cerkvi in njenim vernikom ob smrti njih vrhovnega poglavarja. — Za predeednjka podpredsednika dr. Ravnihar.

— Mestne počitniške kolonije. Kolonisti mestnih počitniških kolonij v Mednem in Metliki se vrnejo v Ljubljano v petek 30. t. m. Iz Mednega se pripeljejo ob 19.25 iz Metlike ob 20.39 uri. Starše kolonistov vabi vrstno poglavarstvo, da pridejo na glavni kolodvor k sprejemu svojih otrok.

— Sklep šolskega leta na trgovskem učilišču »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15. Preteklo nedeljo 25. t. m. je zavod zaključil šolsko leto na slovesen način z običajno skupno šolsko sv. mašo, nakar so se dijakom (injam) razdelila spričevala. V tekočem šolskem letu je enoletni trgovski tečaj na tem zavodu obiskovalo 122 dijakov (in-j). Zaključni izpiti, ki so se vršili pred izpraševalno komisijo, so pokazali zelo dobre uspehe. Z odličnim uspehom je izdelalo 17 dijakov (in-j), s prav dobrim uspehom 44 dijakov (in-j), ostali pa z dobrim uspehom. Ena učenka je bila odklonjena za leto dni, 7 dijakov (in-j) pa ima v jesenskem roku pravico polagati ponavljalne izpite. Z odličnim uspehom so izdelali sledeči absolventi-inje: v oddelku A: Mrkun Jęta iz Ljubljane, Novak Karolina iz Loga, Opa-

ra Amalija iz Dol. Nemške vas, Šmon Mira iz Domžal, Kristan Vincenc iz Stožic, Vastić Mihael iz Hrastriljka; v oddelku B: Burja Ida z Bieda, Furian Antonija iz Trbovelj, Knez Marija iz Celja, Košir Ljudmila iz Škofje Loke, Mazi Sonja iz Ljubljane, Petkovšek Marija iz Ljubljane, Presečnik Breda iz Griž pri Zalcu, Sušnik Stanislava z Jesenic, Petkovšek Ladislav iz Ljubljane, Rant Franc iz Retec, Vavpotič Silvester iz Ljubljane. Kakor vsako leto je ravnateljstvo tudi letos priredilo javno stenografsko in strojepisno tekmo. Pri stenografski tekmi, ki jo je vodila g. prof. Robidova se je diktiliralo z brzino 200 zlogov v minuti. Hitro in perfektno delo mladih stenografjev je vse presenetilo in kaže nadvse razveseljiv napredek na polju stenografije. Izmed tekmovalcev-ik so bili po redu najboljši: prvi je bil Vavpotič Silvester iz Ljubljane, nato slede: Presečnik Breda iz Griž pri Zalcu, Klinar Ana iz Hrušice pri Jesenicah, Mrkun Jęta iz Ljubljane, Rupar Angela iz Škofje Loke. Pri strojepisni tekmi pa je dosegla prvo mesto Presečnik Breda, v moškem oddelku pa je bil prvi Pevec Miroslav iz Pesje—Velenje. Vsem najboljšim tekmovalcem je ravnatelj toplo čestital in jih obdaril s spominskimi književnimi darilom. Na predvečer šolskega sklepa so dijaki (in-je) prisedli v hotelu Bellevue poslovilni večer s svojimi profesorji. Ob sklepu leta ima že skoraj tretjina dijakov (in-j) zagotovljene službe in so jih nekateri tudi že nastopili. S tekočim šolskim letom je zavod zaključil 34. leto svojega obstoja. Informacije za prihajajoče šolsko leto daje ravnateljstvo pisмено in ustmeno vsak dan, prav tako interesentom razpošilja prospekte brezplačno. Christofov učni zavod je najstarejši in najbolje obiskovani trgovski učni zavod te vrste v Jugoslaviji. Poučujejo le strokovno kvalificirane učne moči, profesorji drž. trgovske akademije.

— Parastoš za pokoj duše Nj. Sv. patriarha Varnave bo jutri, na dan njegovega pogreba ob 11. v pravoslavni cękvi. Z ure pro je liturgija za pokoj duše. — Upravni odbor pravoslavne cerkve občine je imel večerj popoldne komemorativno sejo, na kateri je bila izvoljena delegacija za udeležbo pri pogrebu v Beogradu. Delegacija vodi predsednik g. prof. Ljuba Jurković.

— Če si na solncu, niš masti — marveč dobri TSCHAMBA PII Drogerija Gregorič d. s. o. s. Ljubljana, Prešernova 5.

— Prva žrtve Save je delavec mestne elektrarne Franc Puc. Nedelja je bila izredno vroča in soparna. Ze dopoldne se je mnogo kopalcev podalo na Savo, da se ohladijo v njenih hladnih valovih. Letošnje muhasto vreme jim pa spet ni prizanesclo: opoldne se je nenadoma stemnilo in zdivila je silna nevihta, ki je kopalce pregnela z obrežja. Kmalu po nevhiti je pa Antonija Kalanova, žena pekovskega pomočnika z Zaloške ceste, na vodmatski stražnici prijavila, da je njen mož Ivan našel ob obrežju moško obleko in čevlje. V hladnem žepu je bila legitimacija na ime Franc Puc, delavec mestne elektrarne, stanujoč pri g. Škofu v Korytkovi ulici 16. Obleko je spravil v kabino, kjer prodaja pecivo in čakal je do večera, da se javi lastnik. Čakal je zaman, nikogar ni bilo. Zda je postalo Kalanu jasno, da je nesrečnež utonil in takoj je pohitel njegova žena na policijo. Policija je ugotovila, da je odšel Puc z doma že v soboto zvečer. V nedeljo so ga videli zadnjikrat, ko se je kopal v Savi, od takrat je izginila vsaka sled za njim. Puc je bil primorski emigrant in je k nam prišel pred petimi leti; zaposlil so ga v mestni elektrarni. Star je bil 37 let in je bil na glasu kot priden in vešten delavec. Njegovega trupla še niso našli. Njegova tragična smrt je zbudila splošno sočutje.

Dr. R. HLAVATY

SPECIJALIST ZOBOZDRAVNIK
zopet redno ordinira

— Izgubila se je zlata zapestna verižica od Črnuc po Tyrševi cesti do podružnice poštne hranilnice. Pošten najdritelj naj jo odda proti nagradi v oglašnem oddelku »Jutra«.

Dolenjske Toplice

železniska postaja Straža-Toplice pri Novem mestu. Radioaktivno termalno kopaljšice. Sijajni uspehi pri zdravljenju revmatizma sklepov in mišic, bolezní živčnega sistema, ženskih bolezní, raznih težav v dobi mene, organičnih motenj srca in krvnega obtoka, raznih poškodb, zlomljenih kosti i. t. d. Izredno nizke sezonske cene: Za 10 dni Din 700.—, Polovična vožnja. Avtozveza iz postaje do kopaljšica. Pojasnila daje uprava.

KINO MATICA
Prekrasno filmsko delo
POSLEDNJI POGAN
v gl. vlogih lepa MALA in LOTUS
Predstave danes ob 19.15 in 21.15 uri

KINO UNION
Zaprto

— Čemu slepa ulica? Citatelj nam piše: Z velikim zanimanjem sem čital Vaš članek objavljen 24. t. m., v katerem ste se opravičeno zavzeli za podaljšanje takozvane »františkanske pasaze«. Vsi prizadevi so si pač edini, da je v prometno tehničnem pogledu nujno potrebno dograditi zvezo med Františkansko in Prešernovo ulico. Tembolj mi je nerazumljivo, — pa tudi številni znanci, s katerimi sem govoril o tem, se strinjajo z menoj, — kako so moglo oblasti trpeti, da se sredi mesta gradi slepa ulica, ki služi menda samo za to, da se v njej nabira prah in da se v njej pušča koleca medtem ko njihovi lastniki hodijo po opravljenih in vendar bi mogla ta pasaza izpolniti važno nalogo. Kdor hoče priti iz Miškoševce ceste h glavni pošti, mora najprej dol na Marijin trg odkoder se prevrva do svojega cilja po preobremenjeni Prešernovi ulici, kajti druga zveza, Františkanska ulica, je sedaj zaradi podiranja hotela »Slon« skoro neuporabna: gorazj že čak ozki prehod te ulice je namreč v teku omenjenih del še bolj zožen, pa tudi prašen in pokrit z ruševinami, tako da vsak, če le more, izbere daljši ovinek, čeprav je tudi ta dokaj neprijeten. Vse te težave bi izginile, ako bi se dogradil končni del Františkanske pasaze do Prešernove ulice. Pač žalosten znak razmer je, da morejo ozkosrčni interesi posameznikov ovirati izvršitev načrta, ki bi bil koristen velikemu delu prebivalcev našega mesta. Nisem hitlerjevec, toda ona krilatica hitlerjevskega pokreta je vendar vredna, da jo citiram v zvezi s tem primerom: »Najprej obči blagor, potem sebični namen!«

— Dobro se boste počutili, če pridete na vrtno prireditve, ki jo bo imelo Udruženje četrtnikov 8. avgusta ob 17. v vrtnih prostorih restavracije »Zvezde«. Koncert vojaške godbe, pevski zbor, recitacije, šaljiva pošta, ples. Pridite!

KINO IDEAL

WILLY BIRGEL, LIDA BAROVA
v špijonažnem vefilmlu
„IZDAJALEC“
Danes ob 16., 19. in 21.15 uri

— Traverza na nogo, s pohištvom na cesto. Na članek, ki smo ga pod tem naslovom princeli v soboto, nas prizidehi bišni gospodar prosí za nasledajo ugotovitve: Pripoved delavca, ki svoje revščine sicer ne pretirava, pač pa dosledno zamolčuje vsako trdnico svoje krivde, je v mnogih podobnostih nestvarna in hote neresnična. V

interesu resnice naj pribijem samo, da se soba, ki sem mu jo stavil na razpolago samo zato, ker mi je tako bridko tožil o svoji stiski, nabaja 2.40 m nad terenom, da je 2.50 široka in prav toliko visoka in 5.45 m dolga. Ta prostor nikoli ni služil za hlev, temveč je bil avtozaj adaptiran za enosobno stanovanje, v katerem je neka delavska družina stanovala pred njim celo vrsto let.

Fotoamaterji!

Vse kar se rabi za fotografijo — posebno pa kvalitetna amaterska dela v specialni fototgovini

JANKO POGAČNIK,
LJUBLJANA, Tyrševa cesta 20.

— Turistični avtoizlet v Opatijo, Sušak za Din 70. Informacije Putnik, Ljubljana, Gajeva ul. 3. telefon 24-72.

Senčnat, brez prahu je samo gostilniški vrt pri „Levu“

— Turistični avtoizlet v Opatijo, Sušak za Din 70. Informacije Putnik, Ljubljana, Gajeva ul. 3. telefon 24-72.

Iz Celja

— Žalna liturgija in parastoš za pokojnim patriarhom Varnavo bo jutri v četrtek v pravoslavni cerkvi sv. Save. Žalna liturgija bo ob 8., parastoš pa ob 9. dopoldne.

— Za proces zaradi znanega spopada pri Prihovi, ki se bo pričel danes ob 8. na okrožnem sodišču v Celju, vlada izredno živahno zanimanje. Da prepreči naval občinstva, je predsedništvo okrožnega sodišča včeraj sklenilo dovoliti pošiljalcem vstop v razpravno dvorano samo s posebnimi vstopnicami. Neta pretekli dve uri, pa so vstopnice že pošle, in je ostalo zelo mnogo ljudi brez vstopnic. Zaradi velikega števila zagovornikov in prijavljenih novinarjev so namestili v dvorani še rezervne mize in stole.

KINO METROPOL, prinaša danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 reprizo prekrasnega filma »KREUTZERJEVA SONATA« (Lil Dagover).

Vremenska poročila

Dozdevno vreme v juliju po stoletnem koledarju

Dan je dolg 16 ur, 2 minuti in se do konca meseca skrajša za 56 minut.	
S. 28. Viktor	močno deževje
Č. 29. Marta	oblačno, deževno
P. 30. Julita	deževno
Z. krajec ob 19.47	
S. 31. Ignacij	deževno

Poročilo Meteorološkega zavoda na univerzi Ljubljana 7. 762.4, 16.0, 89, N1. 2. Jež, 18.8; Zagreb 7. 761.9, 18.0, 80, NNE1. 2. dež, 10.0; Beograd 7. 761.0, 19.0, 80, SW2. 5. dež, 6.0; Sarajevo 7. 764.5, 16.0, NW2, 10. dež, 7.0. Temperature: Ljubljana 25.2, 15.0; Zagreb 27.0, 16.0; Beograd —, 17.0; Sarajevo —, 14.0; Skopje 35.0. —.

Rauchov grad na Pobrežju ob Kolpi

Vida, njena sestra Nika, ki uprizarja s njo vsak dan »družinske preprič« v veliko zabavo vseh. Danica, Stana in Jas v Adlešiče, da dostojno proslavimo uspeh predavanja in obenem tudi že pripravimo primerno razpoloženje za mojo slovo. Nekaj kozarcev »belokranjca« je podžgalo mlado kri v naših žilah, Danica, ki je popoldne pretakala solze »iz neznanih vzrokov«, je ob tej priliki pokazala zavidljive vedeževalske sposobnosti. Spretno je mešala in razpostavljala karte in pripovedovala vsakemu o njegovih pretoklosti in bodočnosti. Seveda »srce« ni izostalo in tudi smeh ne. Vsi smo bili židane volje, le pesnica Vido je vzemirilo prerokovanje. Danica

Gospodarstvo

Akcija Narodne banke za vzpostavitev likvidnosti naših denarnih zavodov

Guverner Narodne banke dr. Radosavljevič in viceguverner dr. Belin sta včeraj prispela v Ljubljano

Lepo uspela tekma šanije. Društvo kmetijskih fantov in deklet v Dramljah pri Celju je priredilo v nedeljo tekmo šanije. Uspeh prirediteljev je bil nad vse pričakovane lep. Kmalu po polnočju se je začela zbirati pred staro šolo v Dramljah velika množica ljudi in se formirala v pesler spreved, v katerem so vzbujali pozornost zlasti posameznih prizori iz kmetijskega dela. V lepem številu je korakala v sprevedu tudi mladin opremljena s srpi, motikami, kosilnicami in dr. Dolg spreved, ki sta ga otvorila zastavonoši z državno zastavo in zeleno zastavo Zveze, je krenila v št. lji na tekmovalni prostor, kjer je bilo najprej kmetijsko mladinsko manifestacijsko zborovanje, ki ga je s pozdravnim nagovorom otvoril društveni predsednik g. Mastnak. Nato sta govorila predsednik Zveze kmetijskih fantov in deklet g. Ivan Kronovšek iz Ljubljane ter zastopnik društva s Poniške ob. ž. g. Stanko Kotrže. Po zborovanju se je pričela tekma šanije, ki so si sledili številni gledalci z velikim zanimanjem. Med udeleženci je bilo tudi mnogo članov kmetijskih fantov in deklet iz Savinjske doline in iz Smarskega sreza.

Usoden požar zaradi strele. V noči od ponedeljka na torek je med hudo nevihtno trefežilo v hišo 33-letnega posestnika Vinka Špiljaka na Dolu v okolici Šmarja pri Jelčah. Hiša je bila v hipu v plamenih in je kmalu pogorela to tal. Strela je tudi oplazila posestnika Vinka Špiljaka, ki je spal v hiši. Špiljaka, ki je dobil hude opekline na nogah in levi strani telesa, so v zadnjem trenutku rešili iz goreče hiše in ga nato prepeljali v celjsko bolnišnico.

Zopet napad. V nedeljo je nek Peter Krivec napadel na cesti v Rogasški Slatini 24-letnega zidarja Karla Straška iz Tekečevega pri Rogasški Slatini ter ga z udarci z motiko močno poškodoval po celju in glavi.

Iz Maribora

Pravoslavna parohija v Mariboru obvešča svoje vernike, da bo v četrtek 29. t. m. ob 10.15 po odlučeni liturgiji parastos po blagopojemnem patriarhu gospodu Varnavi, ki bo istega dne položen v večnem počitku. Vsi verniki naj žalnemu obredu prisostvujejo ter razobešajo istega dne žalne zastave.

Akcija za samostojno tezensko občino. Te dni je bila odposlana na merodajno mesto vloža z zadostnim številom podpisov volilnih upravičencev za zopetno osamosvojitve bivše občine Tezno, oziroma izločitve iz upravne občine Pobrežje. K novi občini Tezno naj bi se priključilo vojaško vežbašče, ki spala pod radvanjsko občino, ter nova naselbina Dobrava, aji takozvana »Abesinija« ob vzhodnem koncu Tezne. Nova občina bi bila lepo zaokrožena celota s skoraj 3000 prebivalci. Hočka občina se ne protivi izločitvi Dobrave. Ni pa še znano stalne radvanjske občine zaradi izločitve vojaškega vežbašča ter pobrežje občine radi izločitve dela Ptujške ceste.

Iz mestnega vojaškega urada. Letošnja naknadna zapisnega vojnih obveznikov bo v četrtek 29. t. m. ob 10. uri v Gambričev dvorani. Pri mestnem ur. uradu se dobijo informacije glede razpisane konkurze za sprejem vojno državnih gojencev za slušatelje medicine ter za povzročilo voj. objektov in gradnjo konjušnice v vojašnici Kralja Petra I. v Mariboru.

Električna prodira. Električno omrežje se bo razširilo na Pobrežju in sicer na južni del Stanko Vrazove ulice. Gubičevu ulico in Zrkovsko cesto do tovarne Thoma ter Jadransko ulico.

Iz Semmeringa v Rim pod vlakom je nameraval potovati mlajši poljski državljani iz Krakova, pri katerem niso našli nikakršnih dokumentov. V Mariboru so ga namreč organi obmejnega komisarijata izsledili pod železniškim vagonom brzovlaka med kollesijem in pripravili zavore ter ga izvlekli iz skrivališča, v katerem je, kakor je sam izpovedal, nameraval nadaljevati svojo vožnjo v Rim, kjer je nameraval iskati zaposlitve. Pri njem so našli 3 groše (250 para). Pri obmejnem komisarijatu pa mu niso mogli vsega verjeti in so ga izročili policiji.

O novem dravskem mostu je med drugim razpravljali pobrežje občinski odbor na svoji zadnji seji. Sklenili so, da bo v kratkem sestane odbor za gradnjo mostu, na katerem naj se napravijo konkretni sklepi glede ponovne urednice na merodajnih mestih.

35.000 dinarjev škode trpi posestnik Franc Rohar iz Ljuščevca vasi pri Poljčanah, ker mu je požar uničil gospodarsko poslopje.

Utopljenec v tulunu. Skupina mladih fantov, med njimi tudi 14-letni posestnik sin Feliks Lipovšek, so se v bližini Ruperč kopali v Pesnici. Ko je Lipovšek stopil v vodo, ga je zagrabil neki 15-letni tovarj ter ga potisnil pod vodo. Ko je to svojo šalo še ponovil, se Lipovšek ni več pojavil na površju ter je utonil. Truplo tragično umrlega Lipovškega so nekaj ur zatem našli v 3 m globokem tulunu. Fant, ki je zakrivil Lipovškovo smrt, je pobegnil in ga sedaj iščejo orožniki.

Trbovlje dobe Zdravstveni dom

Trbovlje, 27. julija. V soboto 24. t. m. je bila v občinski svetovovalnici anketa glede ustanovitve prepotrebne Zdravstvenega doma v Trbovljah. Anketo je sklical in vodil šef Higijenskega zavoda g. dr. Pirc, ki je v nagovoru pojasnjeval nujno potrebo le ustanove, ter je priporočil primerne ukrepe za čim hitrejšo usvaritev zamisli. Zahvalil se je predsedniku občine g. Klenovšku za njegovo odličnost in vestransko uvidenost, s katero se je zadeva vendarle premaknila z mrtve točke.

Zdravstvenemu domu naj dobijo svoje začetne posvetovalnice za matere, protituberkulozni dispanser ter šolska poliklinika. Poleg tega pa naj predvideva še prostore za ambulatorij ter šolsko kuhinjo. Po daljši vestranski razpravi, v katero so posegli vsi zastopniki vabljivih korporacij, je bil na predlog župana g. Klenovške izvoljen naslednji kuratorji: predsednik šef Higijenskega zavoda g. dr. Pirc, tajnik občinski stavebnik g. Rancinger, blagajnik banjski svetnik g. Križnik, revizor upravitelj meščanske šole g. Oster ter po eden zastopnik župnega urada, TPD, bratovske skladišne, protituberkulozne dispanserja in krajevine protituberkulozne lige.

Kuratorji so imel prvo sejo 13. avgusta in bo razpravjal o idejnem načrtu stavbe, sestavi bo finančni načrt stavbenega fonda, v katerega prispeva občina po letošnjem proračunu kot temeljni kamen za enkrat 120.000 din. Na tej seji se bodo udeležile tudi formalnosti glede stavbenega dovoljenja, komisjskih ogledov itd. Sestava kuratorija daje poročilo, da bo vendarle ustrezno vseobč. potrebi in želji tukajšnjega prebivalstva.

Pred dobrim mesecem je širši upravni odbor Narodne banke sklenil, da prouči stanje stanje privatnega denarništva in da na podlagi posebne ankete stavi vladi konkretne predloge za sanacijo našega kreditnega organizma. V tej zvezi se je guverner Narodne banke dr. Milan Radosavljevič nedavno podal na inspekcijsko potovanje, najprej v Srbijo, zadnje dni pa se je na svojem inspekcijskem potovanju mudil v Zagrebu, kjer je stopil v stik z zastopniki našega gospodarstva, da čuje njihove želje glede kreditne in devizne politike Narodne banke in da prouči možnosti za postopno vzpostavitev normalnega poslovanja privatnih denarnih zavodov, ki so pod zaščito.

Zagrebski listi obširno poročajo o posetu guvernerja in med drugim poudarjajo, da je bil ta poset predvsem v zvezi s pripravami za vzpostavitev polne likvidnosti Prve hrvatske štedionice. Tako poročajo, da proučuje Narodna banka kot trenutno najvažnejši problem vprašanje Prve hrvatske štedionice, ki je največji privatni denarni zavod v naši državi z izključno domačim kapitalom in obtem zavod, ki je ozko povezan z vsem hrvatskim gospodarstvom, kmetijskim kakor tudi industrijskim. Na merodajnih mestih so prepričani, — tako poročajo »Juturni list« — da bi pomenila ureditev tega zavoda 50% sanacijo hrvatskega denarništva. Prvi hrvatski štedionici je uspelo, da je v zadnjih letih deblokirala velik del malih vlog in da je že v znatnem obsegu razširila novo poslovanje. Z večjo finančno pomočjo v obliki kredita Narod. banke naj bi se zavod opomabil, da bi se docela odpopadla zaščiti. V tem primeru bi lahko v polni meri zavzel svojo staro vlogo v hrvatskem gospodarstvu, kar je tem bolj važno, ker banka financira celo vrsto industrij, ki so pokazale v zadnjem času ugodno poslovanje in lep razvoj. Potrebno bo najprej izboljšati večje vloge, zlasti pa stare vloge izseljencev. Tu gre za nekaj sto milijonov dinarjev, ki bi lahko izzvali nov polet hrvatskega gospodarstva. Končna ureditev

tega zavoda odnosno vzpostavitev polne likvidnosti bi omogočila povrnitev polnega zaupanja vlagateljev v ta zavod, ki ima že okrog 300 milijonov novih vlog. Končna ureditev Prve hrvatske štedionice pa bi obenem imela psihološko ugoden vpliv na splošno zaupanje vlagateljev do denarnih zavodov. Očitno hoče Narodna banka s to akcijo popraviti krivico, ki jo je napravila Prvi hrvatski štedionici leta 1931, ko je nastopila denarna kriza in je prišlo do navala vlagateljev na denarne zavode. Če bi takrat Narodna banka dala Prvi hrvatski štedionici na razpolago dovolj denarnih sredstev za izplačilo vlagateljev, tedaj bi se vlagatelji hitro pomirili in ne bi bilo zavodu treba iti pod zaščito.

Po informacijah zagrebških listov je akcija za vzpostavitev polne likvidnosti Prve hrvatske štedionice že v teku in se bo v kratkem izvedla. V ta namen se bodo vršila še pogajanja med predstavniki Narodne banke in zagrebškega zavoda in bo prva konferenca za sklenitev sporazuma v začetku septembra. Na tej konferenci bodo sodelovali poleg guvernerja in viceguvernerja Narodne banke še glavni ravnatelj Narodne banke dr. Protić in glavni ravnatelj Prve hrvatske štedionice dr. Pilverić poleg članov ravnateljstva Prve hrvatske štedionice.

Guverner dr. Radosavljevič v Ljubljani
Včeraj jutraj je guverner dr. Radosavljevič z viceguvernerjem dr. Belinom in šefom inspektorata g. Radokovjevičem prispel v Ljubljano, da obišče tukajšnjo podružnico Narodne banke in da se enako kakor v Zagrebu informira o gospodarskih razmerah naše banovine, zlasti pa o stanju denarnega trga in o položaju vseh denarnih zavodov, ki so pod zaščito, ker namerava Narodna banka tudi slovenskim denarnim zavodom nuditi kreditno pomoč. Dopolodne je imel guverner konferenco s člani cenzurnega odbora ljubljanske podružnice Narodne banke, popoldne pa je bila širša konferenca, ki so ji prisostvovali predstavniki našega gospodarstva in denarnih zavodov.

Naša trgovina z najvažnejšimi državami

K statistiki o naši zunanji trgovini v prvem letošnjem polletju objavlja sedaj carinski odelek finančnega ministrstva še statistiko o trgovini s posameznimi državami, iz katere posnemamo naslednje zanimivosti.

Nemčija na prvem mestu

Tako pri izvozu, kakor tudi pri uvozu je bila tudi letos v prvem polletju Nemčija na prvem mestu, in sicer z deležem 20,5% vsega našega izvoza (lani 25,4) in 31,4% vsega našega uvoza (lani 23,6). Naš uvoz iz Nemčije se je letos v znatno večji meri dvignil, nego izvoz, kar je imelo za posledico, da smo zabeležili precejšnjo pasivnost v trgovinski bilanci. Prav ta pasivnost pa je omogočila, da se je zmanjšal saldo naših izvoznih terjatev v Nemčiji. Gibanje naše trgovine z Nemčijo je bilo zadnja leta naslednje (v milijonih Din):

	izvoz	uvoz	saldo
I. poll. 1934.	203,2	245,2	- 42,0
I. poll. 1935.	299,6	264,9	+ 34,8
I. poll. 1936.	415,1	471,1	- 56,0
I. poll. 1937.	577,2	759,6	- 182,4

Naš izvoz v Nemčijo se je letos v primeri z lan-kim prvim polletjem povečal za 39%, medtem ko je uvoz narasel za 61%.

Povečan izvoz v Avstrijo

Naš izvoz v Avstrijo, ki je zadnja leta stalno nazadoval, beleži letos prvikrat zopet znatnejši dvig, čeprav ne v enakem obsegu kakor vsi naš izvoz. Delež Avstrije je v našem izvozu, ki je še v prvem polletju 1933. znašal 23,7%, pa se je še zmanjšal od 15,9 na 14,1%. Pri uvozu je Avstrija ostala na četrtem mestu z deležem 8,3% nasproti 10,2% v prejšnjem letu, čeprav se je uvoz iz Avstrije tudi za malenkost povečal. Gibanje naše trgovine z Avstrijo pa je bilo v zadnjih letih naslednje (v milijonih Din):

	izvoz	uvoz	saldo
I. poll. 1935.	257,3	212,0	+ 45,3
I. poll. 1936.	259,5	204,2	+ 55,3
I. poll. 1937.	396,6	223,8	+ 172,8

Aktivni saldo naše trgovinske bilance z Avstrijo se je nasproti lanskemu letu več nego potrojil, ker se je izvoz dvignil za 58%, izvoz iz Avstrije pa je za 9%. Velika aktivnost naše trgovine z Avstrijo je imela za posledico, da je bila pri nas vedno velika ponudba šilingov, ki zaradi tega notirajo v privatnem kliringu razmeroma nizko.

Osemkrat večji izvoz v Francijo

Spriču velikega izvoza pšenice in kornuza na podlagi lanskega trgovinskega sporazuma je bil letos naš izvoz v Francijo osemkrat večji nego lani in je tako Francija pršla v naši statistiki izvoza na tretje mesto, takoj za Nemčijo in Avstrijo, in sicer z deležem 10,7% (lani 2,3%). Uvoz iz Francije pa se je nadalje zmanjšal, očitno zaradi tega, ker letos nismo iz Francije uvozili nobenega zlata kakor prejšnja leta. Gibanje naše trgovinske bilance z Francijo je bilo naslednje (v milijonih Din):

	izvoz	uvoz	saldo
I. poll. 1935.	22,2	99,5	- 77,3
I. poll. 1936.	36,8	63,6	- 26,8
I. poll. 1937.	300,9	39,7	+ 261,2

Precejšen del tega izvoza nam je Francija letos plačala v devizah; navzlic temu pa je ostalo v kliringu dovolj sredstev, da se je saldo našega klirinskega dolga, ki se gibal prej na višini okrog 90 milijonov, docela izravnal.

Obnovitev trgovine z Italijo

Italija, ki je bila pred dvema letoma še na prvem mestu pred vsemi državami, kamor smo izvažali, je lani zaradi sankcij padla na enajsto mesto. Po obnovitvi trgovine z Italijo pa je letos pršla zopet na četrto mesto z deležem 8,9% (lani 2,0). Še hitreje pa se je po končanju sankcij izvoz povečal naš uvoz iz Italije in je letos Italija pršla med uvoznimi državami zopet

na tretje mesto z deležem 10,2% (lani 0,01%). Razvoj trgovine z Italijo nam kažejo naslednje številke (v milijonih Din):

	izvoz	uvoz	saldo
I. poll. 1934.	402,4	282,5	+ 119,9
I. poll. 1935.	363,9	221,3	+ 142,6
I. poll. 1936.	35,5	0,3	+ 35,2
I. poll. 1937.	249,7	246,8	+ 2,9

Gornja primerjava nam kaže, da se uvoz iz Italije v mnogo nageljem tempu približuje staremu obsegu iz dobe pred sankcijami, kakor izvoz, kajti letos v prvem polletju je bil naš uvoz iz Italije večji nego v prvem polletju 1935. Če pa vzamemo za podlago leto 1934., tedaj vidimo, da je uvoz letos dosegel 87% uvoza v prvem polletju 1934., medtem ko je izvoz narasel le na 60% izvoza v prvem polletju 1934. V prvih štirih mesecih je bila naša trgovinska bilanca z Italijo sploh pasivna in šele v juniju se je naš izvoz, ki se je v prvih petih mesecih gibal na višini med 32,7 in 46,9 milijona Din mesečno, dvignil na 55,2 milijona Din, medtem ko je uvoz iz Italije v tem mesecu popustil na 31,2 milijona Din. Aktivnosti trgovine z Italijo v maju in juniju (za 28 milijonov) je pripisati, da smo navzlic pasivnosti v prvih štirih mesecih dosegli za celo prvo polletje malenkostno aktivno bilanco. Obenem pa je večji izvoz v maju in juniju omogočil zmanjšanje našega dolga v novem klirinskem računu.

Naša trgovina z Belgijo, Češkoslovaško in Anglijo

V naši izvozni trgovini je letos pršla Belgija na 5. mesto z deležem 7,8% (lani 5,8%). Zaradi znatnega izvoza rud in kovin se je naš izvoz v Belgijo v zadnjih dveh letih počel povečati in je letos dosegel vrednost 219,4 milijona Din (lani 94,2, predl. 48,5), medtem ko je naš uvoz iz Belgije celo nazadel na 44,4 milijona Din (lani 59,3, predl. 30,1). Tako smo imeli z Belgijo visoko aktivno bilanco.

Manj razveseljivo se je letos razvijala naša trgovina s Češkoslovaško, ki je v naši izvozni trgovini padla na 7. mesto z deležem 6,7% (lani 14,6%). Naš izvoz v Češkoslovaško je namreč padel na 187,5 milijona Din (lani 298,4 uvoz iz Češkoslovaške pa se je skrčil na 257,1 milijona Din (lani 347,1). Navzlic zmanjšanju vrednosti uvoza je Češkoslovaška ostala med našimi uvoznimi državami na drugem mestu z deležem 10,4% (lani 17,4%). Pasivnost trgovinske bilance pa je nazadovala na 69,6 milijona Din (lani 108,7).

Ponovno se je povečal naš izvoz v Anglijo na 202,3 milijona Din (lani 112,8, predl. 79,1), medtem ko se je uvoz iz Anglije zmanjšal na 199,6 milijona Din (lani 228,9, predl. 173,3).

Gospodarske vesti

Ostavka generalnega direktorja Šipada? Iz Sarajeva poročajo, da se tam mnogo komentira odredba novega statuta Šipada, po kateri je položaj predsednika in generalnega direktorja vezan na kvalifikacijo šumskega inženjerja. Po tem statutu bi moral (če se odobri) odestopiti generalni direktor dr. Ulmanski, ki si je za razvoj podjetja pridobil velike zasluge.

Sodelovanje angleškega in francoskega kapitala v našem radarstvu. Angleška družba Behina Gold Mines Ltd, ki ima glavniško 200.000 funtov (48 milijonov Din) je s francosko družbo borskih rudnikov Mines de Bor in francosko družbo Mines de Zletov sklenila pet pogodb, po katerih bodo omenjene tri družbe skupaj eksploatirale zlate rudnike v Behini. Tudi glede izkoriščanja ležišč bakrene rude v bližini Bora je predvideno sodelovanje.

Uradno pojasnilo k napadom na Prizad. Agencija Avala poroča: V nekaterih listih je bila objavljena poslednje dni celovita vrsta tendenčnih napadov na Privilegiranu izvoznem dr. (Prizad), ki se niso ustavili niti pri tem, da obdolže to ustanovo, v kateri sodelujejo odgovorni državni organi, komunizma. Da javnost ne bi ostala v zmoti zaradi stvari, o katerih raz-

Pred noge Vam položim najboljše, kar imam: »Eucerit«

EUCERIT je krepljeno sredstvo za kožo, ki zvišuje njeno naravno odpornost. Samo NIVEA vsebuje Eucerit in zato ne morete dobiti ničesar, kar bi bilo »enako dobro« ali »boljše«. NIVEA smanjšuje nevarnost sončnih opeklin in daje Vaši koži hitro lepo rjavo barvo.

pravljajo ti članki, se objavlja naslednje: Privilegirani izvozniki družbi je med drugim poverjeno izkoriščanje kontingentov na podlagi trgovinskih pogodb, ki jih je naša kraljevina sklenila s posameznimi državami. To delo izvršuje družba v sporazumu s pristojnimi ministri za trgovino in industrijo, za finance in za kmetijstvo ter pod popolnim nadzorstvom njihovih organov. Na enak način so bili izvršeni tudi posli, ki so postali predmet omenjenih napadov v javnosti. Na podlagi vestranskega pročitve zadeve objavlja ministristvo za trgovino in industrijo, da so bili ti posli izvršeni uspešno in v popolnem redu in da prevačajo trditve, navedene v omenjenih člankih, dejstva, ki jih nepravilno predstavljajo (iz kabineta ministra za trgovino in industrijo).

Bozre 27. julija

Na ljubljanski borzi sta se danes med oficijelnimi tečaji okrepili devizi London in Pariz, dočim notira deviza Newyork za malenkost nižje. V privatnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi po 8,39, angleški funti pa so se nudili po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,3550, v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 30,15. Nemški klirinski čeki stanejo v Ljubljani 12,77, v Beogradu 12,75 in v Zagrebu 12,78, odnosno za konec avgusta 12,75, za konec septembra 12,65 in za konec oktobra 12,55.

Na zagrebškem efektnem tržišču je vojna škoda notirala 405,75 — 407 (v Beogradu je bil promet po 406). Do zaključka pa je prišlo v 4% agrarnih obveznicah po 53,50 in v delnicah PAB po 196 (v Beogradu po 198).

Devize
Ljubljana, Amsterdam 2396,66—2411,26, Berlin 1745,53 — 1759,40, Bruselj 730,45 — 735,52, Curih 996,45 — 1003,52, London 215,73 — 217,79, Newyork 4307,25 — 4343,56, Pariz 162,32 — 162,32 — 163,76, Praga 151,33—152,43, Trst 227,70—230,78. Curih, Beograd 10, Pariz 16,3250, London 21,6950, Newyork 435,3750, Bruselj 73,35, Milan 22,95, Amsterdam 240,45, Berlin 175,30, Dunaj 82,50, Stockholm

Abesinija bo izključena iz DN

London, 27. julija. o. V tukajšnjih diplomatskih krogih pričakujejo, da bo na jesenskem zasedanju DN rešeno vprašanje Abesinije na ta način, da bo Abesinija vsaj za sedaj člana kot članica DN, čeprav je ne bo istosavno priznana tudi italijanska aneksija. Na ta način bo zopet odprta pot za uspešna pogajanja med Italijo in Anglijo ter bo omogočen Italiji povratek v DN.

Lansbury za novo DN

Kopenhagen, 27. julija. b. Na kongresu anglosaksonске organizacije nasprotnikov vojne »War Resisters International«, ki se je vršil v danskem glavem mestu in ki mu je prisostvovalo 250 delegatov, v glavnem iz anglosaksonskih držav, je med drugimi spregovoril tudi bivši leader angleške laburistične stranke Lansbury, ki je izjavil med drugim: Namesto kolektivne varnosti naj bi na svetu zavladala kolektivna pravdnost. Bogate države, kakor so Anglija, Rusija in Zedinjene države Severne Amerike naj bi se naučile deliti svoje bogastvo z revnimi. Sedanje DN je zgrešilo svojo nalogo. Zato nam je potrebna ustanovitev novega DN, katerega skupščina naj bi bila sestavljena iz direktno izvoljenih zastopnikov vseh narodov sveta. Kot pogoj za uresničitev pravdnosti med narodi zahteva Lansbury ureditev svetovnega gospodarstva na novi osnovi. Izločijo naj se vsi državni monopoli in vsi trgovski privilegiji, upravo kolonij pa naj prevzame novo organizirano Društvo narodov.

Združitev francoskih železniških družb

Pariz, 27. julija. b. Francoski finančni minist'ar bo na prihodnji seji vlade predložil načrt koordinacije francoskega železniskega in cestnega prometa. Načrt predvideva med drugim tudi združitve sedanjih sedem francoskih železniških družb v eno samo družbo, pri kateri bo udeležena tudi država, vendar pa ne z brezpogojno večino.

Amerika dobila Davison pokal

London, 27. julija. w. Danes sta se vršili dve odločilni single igre v tekmoivanju za Davison pokal. Po včerajšnji zmagi Amerikanov v dublu je prišlo do odločitve prav za prav še v prvi današnji igri, v kateri je American Parker porazil Angleža Hareja s 6:2, 6:4, 6:2. Hare je bil vidno razburjen ter je napravil mnogo napak. Parker je dosejal v tekmoivanju za Davison pokal slabo igral, je bil danes v zelo dobri formi.

111,85, Oslo 109, København 96,85, Praga 15,19, Varšava 82,70, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Bukarešta 3,25.

Effekti
Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 405,75 — 407, 4% agrarne 52,50 — 53, 6% begluške (drobni komadi) 72 den., 6% dalm. agrarne (srednje veliki komadi) 71 den., 7% invest. 89 bl., 7% stabiliz. 88,50 bl., 7% Blair 84 den., 8% Blair 94 den., delnice: PAB 195—196, Trboveljska 240 den., Gutman 55—60, Sečerača Osijek 190 — 200, Osiječka lievaonica 200 bl., Dubrovačka 380 — 400, Oceanla 280 — 300. Beograd, Vojna škoda 405,50 — 406 (begluške 76,25 — 76,75 (76,50), 7% Drž. hip. banka 100 den., 7% Blair 84,25:85, PAB 197 — 198 (198), Narodna banka 7150 den.

Blagovna tržišča ZITO

+ Chicago, 27. julija. Začetni tečaj: pšenica: za julij 119,125, za sept. 116,75, za dec. 118,875; koruza: za sept. 96,50, za dec. 72,875.

+ Winnipeg, 27. julija. Začetni tečaj: pšenica: za okt. 132, za dec. 128,75. + Novosadska blagovna borza (27. t. m.) Tendence nespremenjena, promet srednji. Pšenica: nova: baška 178—180, sremeska in slavonska 175 — 178 banatska 174 — 180, baška ladja Tisa in ladja Begej 188 — 190. Oves: baški sremjski in slavonski 100 — 102,50 Ri: baški 155 — 160, Jeremen: baški in sremeski 64 — 65 kg, novi 125 — 130. Turščica: baška in sremeska 94 — 95, lanatska 91 — 92. Moka: baška in banatska »0« in »0g« 267,50 — 277,50, »2« 247,50 — 257,50, »5« 227,50 — 237,50, »6« 197,50 — 207,50, »7« 165 — 175, »8« 120 — 125. Otrobi baški: baški, sremjski in banatski, v jutastih vrečah 90 — 95, baški v jutastih vrečah, ladja 94 — 95.

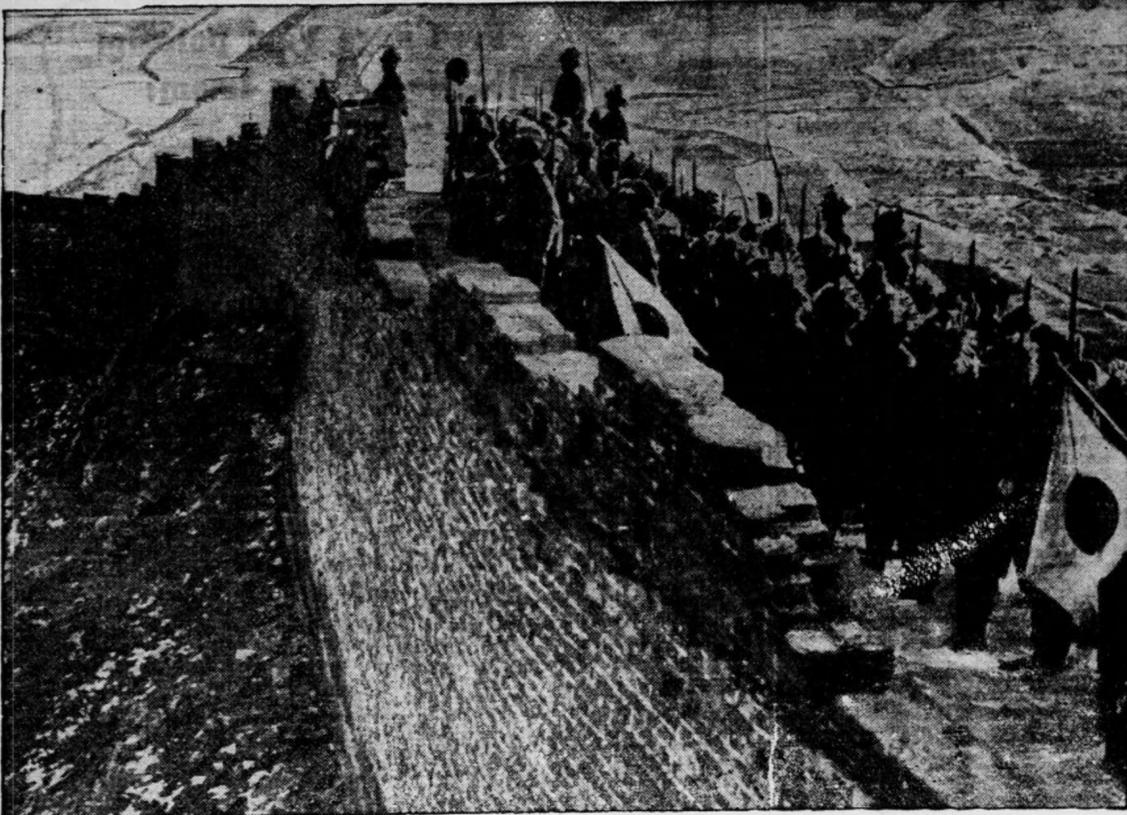
BOMBAY

+ Liverpool, 26. julija. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za julij 6,16 (prejšnji dan 6,15), za okt. 6,17 (6,16), za dec 6,16 (6,15), za mare 6,21 (6,19). + Newyork, 26. julija. Tendence komaj stalna. Zaključni tečaj: za avg. 10,85 (11,12), za dec. 10,80 (11,13), za mare 10,98 (11,19).

gal angleškega prvaka Austina z 8:6, 3:6, 6:4, 6:3.

Končno stanje je torej

Meja med staro Kitajsko in ostalim svetom

je slovit kitajski zid. Japonski vojaški oddelki so že prispeli do njega in čakajo nadaljnjih povelj

Boj za Džingiskanovo dediščino

Kakšna bo usoda Mongolije? — Tri velesile si laste srednjeazijsko visoko planoto — Rusija v Vzhodnem Turkestanu

Kitajska, Rusija in Mandžukuo-Japonska se delijo ogromno srednjeazijsko visoko planoto, ki po njenih starih potujejo potomci Džingiskana s svojimi malimi konji in ovčimi čredami od pašnika do pašnika. Brezvodne puščave, kakor Gobi, in gorske verige na severu in zapadu obrobajo to deželo, v kateri je le malo stalnih mest. Od petih milijonov Mongolcev jih je danes samo še 1.3 milijona v neki odvisnosti od Kitajske, in to v notranji Mongoliji. Dva milijona jih živita pod japonsko interesno sfero v Mandžukuu in ostanek 1.7 milijona živi v Zunanji Mongoliji in v Vzhodnem Turkestanu, torej v ozemljih, ki so, kakor znano, sovjetizirana.

Notranja Mongolska, ki ima neko avtonomijo, a priznava še vedno kitajsko oblast, je že leta sporna točka omenjenih treh velesil. Kitajska se tu na podoben način bori in umika kakor v svojih severnih provincah, med tem ko Rusija in Japonska neprestano napredujeta. Kitajška vlada, ki ima v mongolskem princu Sečevangu svojega najplivnejšega pristaša, še davno ne kaže volje, da bi se umaknila popolnoma. Še vedno pošilja kitajske koloniste v deželo, in gradi avtomobilske ceste, po katerih prihajajo sem njeni vojniki, da bi zopet zastražili vpadna vrata vseh severnih osvajačev.

Po drugi strani pa stremi tudi Sovjetska Rusija za tem, da bi razširila svoj vpliv na Notranjo Mongolsko. Za to državo je Notranja Mongolska najvažnejše vezno ozem-

lje s komunističnimi deli Kitajske in oskočna deska za nadaljnjo sovjetizacijo Azije, končen pa tudi odbijač proti japonski ekspanziji. Sovjetske garnizije so v vzhodnem Turkestanu in v Zunanji Mongolski so ruski častniki ustvarili mongolsko vojsko A navzlic vsemu prizadevanju položaj boljševoikov v Zunanji Mongolski nikakor ni premočan, kajti protivrške tendence komunizma, ki se skrivajo tu sicer pod plaščem nekega hlinjenega upoštevanja ljudske mentalnosti, med Mongolci ne zbujajo navdušenja, a razen tega so Rusi vendarle plemensko nekaj tujega v tej deželi.

Mnogo lažje stališče imajo v tem pogledu Japonci, ki so Mongolcem po veri in plemenu sorodnejši in so zato z mandžukuojsko-mongolskimi pomočnimi četami deloma že zasedli Notranjo Mongolsko. Prej ali slej bodo razširili svoj vpliv tudi na vzhodne mejne pokrajine Zunanje Mongolske. Za Japonce je Mongolska važna ne samo iz strateških in protiboljševiških razlogov, temveč tudi kot gospodarsko področje, pred vsem zavoljo proizvodnje volne.

Dočim je najmočnejši knez Mongolske, princ Tehvang, še pred nekoliko leti znal spretno izkoristiti rivalitete boje vseh treh velesil za svoje stremeljenje po neodvisnosti, je videti, da se v zadnjem času nagiba na Japonsko stran, ki mu nudi morda še največjo možnost, da si ohrani neko omejeno avtonomijo po vzgledu Mandžukua. Prinčeva naklonjenost pomeni za Japonsko mnogo, kajti mož je Džingiskanov potomec in ima kot takšen velik vpliv na svoje rojake. Tahvang je v političnih in vojaških zadevah zelo napreden, pridobil si je neko splošno izobrazbo in si je ustvaril tudi precejšnjo vojsko.

Položaj je danes takšen, da se bo mongolsko vprašanje moralo v najbližjem času razčistiti, pa naj pride sedaj dejansko do japonsko kitajskega spopada ali ne. Japonska in Kitajska bosta skušali na vsak način razširiti svoj vpliv na Notranjo in Zunanjo Mongolsko, Rusija pa tudi ne bo smela zaostajati, če si hoče ohraniti svoj vpliv.

Skrivnostne sile v zelenjavi

Danski učenjak prof. Sodermann je po mnogoštevilnih poskusih ugotovil, da so v zelenjavi sile, za katere ljudje doslej niso vedeli. Sodermann pravi, da pospešuje špinata častihlepnost, krompir uela človeka molčnega, fižol zbuja umetniško delavnost, grah te napravi lahkomišnega, kislica otožnega, zelena solata pa muzikalnega...

Vsem psihologom bi bilo torej treba priporočiti, naj zapisujejo ljudem s kompleksi manjvrednosti trikrat na dan špinato. Pripriljivim zakoncem krompir, skopuškim stricem pa grah. Na žalost ne navaja prof. Sodermann nobene zelenjave, ki bi polnila prazne mošnjice in ki bi jo človek potem rade volje kombiniral z graham.

Letalske nesreče zahtevale 78 življenj

V bližini Sheffielda na Angleskem je treslo veliko trimotorno vojaško letalo na tla in zgorelo. Pet oseb je izgubilo pri tem življenje. V zvezi s to nesrečo poročajo, da so podobne nesreče na Angleskem zahtevale samo letos že 78 človeških žrtev.

Telovniki proti bodalom

Kitajski vojaki preizkušajo telovnike proti naskokom na nož, ki naj jih ščitijo pred bajonetnimi napadi japonske vojske

Odločna žena zahteva alimente Ameriška groteska v državi Colorado

Malo ameriško mesto Largmont v državi Colorado je ta čas prizorišče prave ameriške groteske. Sodišče je nekega Ralpa Johnsona obsodilo, da mora svoji ženi, ki se je od njega ločila, plačevati vsak dan 6

dolarjev in 70 centov alimentov. Johnson pa ženi ni plačeval. Tedaj si je izmislila žena učinkovit pripomoček, da pride do svojega denarja. Nekega dne se je pojavila v hiši svojega bivšega tasta, kjer stanuje tudi nje mož. Sedla je na verando in izjavila, da prej ne odide, dokler ne dobi, kar ji gre. Vest o tej neverjavni metodi, ki naj bi izsilila izplačilo alimentov, se je razširila kmalu po vsej državi. Od blizu in daleč prihajajo v Largmont cele kolone avtomobilistov, ki hočejo videti odločno ženo. Hoteli in bari malega mesta so prenapolnjeni in sedaj je neki spretni brivec izkoristil tudi ameriško strast za stave in je osnoval v svojem lokalu neke vrste totalizator, kjer sprejema stave glede trajanja in uspeha te stavke.

Ukraden pokal ruskega carja

Pred nekaj dnevi je neznanec vlomil v modni salon Halesz v Budimpešti. Odnesel je zlat pokal, ki ga je lastnica modnega salona poklonil njen tast, bivši uslužbenec avstro-ogrskega poslanstva v Pe trogradu. Zlati pokal je dobil obdarovanec ob neki priliki od zapeljive ruskega carja. Vlomilec je prodal pokal na starini za bohrh pet pengov.

Prepovedani „Beneški trgovci“

Oblasti v Bostonu so prepovedale za rabo v šoli Shakespeareovega »Beneškega trgovca«, češ da drama preveč žal žide.

Kaj je vojna?

Kongres krščanskih cerkva v Oxfordu se je bavil med drugim z vprašanjem, kakšno stališče naj zavzamejo cerkve do vojne. Vsi govorniki so pri tej priliki obočili »umetno podžiganje kompleksov vojnega strahu.«

Poročilo, ki se je s njim bavil poseben odsek zborovanja, označuje vojno med drugim kot »hudičevu nasilje zoper človeka« in kot demonstracijo za mogočnost, ki jo ima greh na zemlji. Cerkve bi ne smele vojne zagovarjati v nobenem primeru in tudi je na opravičevati. Poročilo se bavi potem z Društvom narodov in pravi, da bi bilo treba spreminiti njegove pogodbe. Pozdravlja pa tudi napredek, ki so ga ljudje dosegli s pomočjo Društva narodov in pravi, da so načela, na katerih stoji, kakor tudi ideali, ki so ga ustvarili, dobri. Rimsko katoliška cerkev se tega zborovanja, kakor znano, ni udeležila.

V poletju sta zmrznila

Srednješkolski profesor Heinrich Günther iz Linca in 19-letni srednješolec Kurt Gruber sta se prošlo soboto napotila v Dachstein. Zalotil pa ju je snežni vihar, da nista več našla poti domov. Našli so ju mrtva in so ju prenesli v dolino, kjer so ju pokopali.

8 pasje razstava v Parizu

V Parizu imajo poleg svetovne razstave tudi razstavo psov, na kateri vidi obiskovalec izbrane primerke vseh vrst. Ena najlepših je pač ta, kiga je ujel fotograf na ploščo

Trije polkovniki — režiserji angleške politike

Sir Hankey, lord Wigram in lord Tweedsmuir — Tajnik vseh angleških kabinetov od 1919. do danes — Bivši častnik v burski vojni 30 let v službi angleškega dvora Bodoči premier angleške vlade

Angleške politike ne določajo samo odgovorni ministri, temveč jo iz ozadja vodijo pred vsem poedini možje. Če vprašas poučene osebe, kdo dela prav za prav angleško politiko, ne dobiš odgovora: »Chamberlainova vlada«, temveč ti bodo povedali pred vsem tri imena, ki tudi pozornemu bralcu dnevnega tiska niso posebno znana. To so: sir Maurice Hankey, lord Wigram in lord Tweedsmuir.

Dva izmed teh gospodov sta samo »tajnika«, a pri tem ne smeš misliti na kakšne nevažne male uradnike, ki so si iz tega ali onega razloga pridobili neko moč nad svojimi predstojniki. Sir Maurice Hankey je n. pr. že od l. 1919. tajnik vsakokratne angleške vlade in bi vedel o vseh premierih v tem času in njihovih ministrah h tovariših povedati več nego kakršen koli drug človek. Pozna tudi vse politične skrivnosti poednih vlad, vse pogodbe, ki so jih vlade podpisale, in vse debate, ki so jih vodili, preden so postale kakšne pogodbe, zakoni in sklepi kri in meso.

Maurice Hankey je bil topničarski častnik in je kot polkovnik stopil v pokoj. Pravrkar je dosegel šestdeset let in ob tej priliki ni bilo nobenih posebnih slavnosti. To je umljivo, kajti mož daje prednost igri v senci in njegova osebna skromnost je obenem tudi njegova najboljša diplomatska šahovska poteza. Čim manj govore o njem, tem lažje mu je delo. O odnoših med vlado in krono je poučen iz prve roke in pozna

sklepe vlade večinoma prej nego kralj sam, ki mu kot kurir prinaša vesti.

»Sivi polkovnik«, kakor ga imenujejo, je lastnik najvišjih redov, ki jih morejo podeljevati kralji Anglije, Italije in Belgije. Ima tudi križ Častne legije in druga odlikovanja, ki jih je prejel za svoje mednarodno delovanje. Čeprav jih je le malo, ki poznajo njegovo ime, je bil od mirovne konferenec dalje v vodilni ulogi navzoč skoraj na vseh evropskih konferencah, ki se jih je udeležila Anglija.

V Buckinghamski palači ima Hankey velikega tekmeča. Tam vlada lord Wigram, ki služi že trideset let angleškemu dvoru in ki je bil četrto stoletja zasebni tajnik kralja Jurija V. Med tem ko se je Edvard VIII. v kratki dobi svojega vladanja odpovedal njegovemu svetu in se naslanjal na svoje posebne zaupnike, je Jurij VI. pozval danes 64-letnega svetovalca svojega očeta nazaj in mož vodi spet državne posle v buckinghamski palači, ne da bi javnost to mnogo opazila. Lord Wigram je začel svojo kariero kot častnik v burski vojni in je bil od l. 1906. dalje tajnik kralja Jurija V. Njegov politični vpliv je ogromen in njegov nasvet v važnih primerih lahko zelo vpliva na kraljevo zadržanje.

Kakor Wigram, je imela še druga osebnost velik vpliv na politične odločitve Jurija V. To je spet polkovnik, ki ima za seboj sijajno kariero kot odvetnik, vojak, volun in — pisatelj kriminalnih romanov in filmov, ki ga svet pozna pod imenom Johna Buchana. Tri leta je že kot lord Tweedsmuir član zbornice lordov in so ga na posebno željo Jurija V. imenovali za generalnega guvernerja Kanade. Med mladimi politiki ima navdušene pristaše, ki upajo, da se bo vrnil iz Kanade in prevzel odgovorno mesto v vladi. Njegov vpliv na parlament, ki mu je sam pripadal mnogo let kot zastopnik škotskih vaučillšč, je še preko Oceanusa silen in njegova politična poročila iz Kanade so bila odločilna za mnoge akcije angleške vlade glede Amerike in imperialne politike. V Zedinjenih državah uživa velike simpatije in o njegovem nedavnem posetu v Washingtonu pravijo, da ni bil samo za razvedrilo, temveč da je lord Tweedsmuir dosegel ob tej priliki novo znatno konsolidacijo enotne fronte anglosaških dežel. O njem pravijo, da postane v doglednem času premier angleške vlade in že to dovolj jasno označuje vpliv, ki ga ima v angleški politiki kot eden izmed trojice polkovnikov, ki to politiko ravna iz ozadja.

Kosilni stroj jo je usmrtil

Iz Brna poročajo, da je neka sorodnica starega predsednika češkoslovaške republike, 17 letna Margareta Masarykova, umrla strašne smrti. Ko je upravljala kosilni stroj, je zašla med nože, ki so jo razrezali na kose.

A N E K D O T A

Karel Filip Emanuel Bach, sin starega Sebastiana Bacha, ni bil vedno zadovoljen s Friderikom Velikim, s katerim je pogosto igral flavto. Svojihi misli pa kralju v takšnih primerih ni zamolčal. Ko mu je kralj nekoč dejal, naj se drži takta, ki ga je dolžan vladarju, mu je odvrnil, naj se sam drži takta (namreč muzikalnega), pa bo vse dobro. Nekeč je neki poslušalec dejal Bachu navdušeno: »Koliko takta ima pač kralj!« Bach je odgovoril z gnevom: »Da, mnogo različnega takta!«

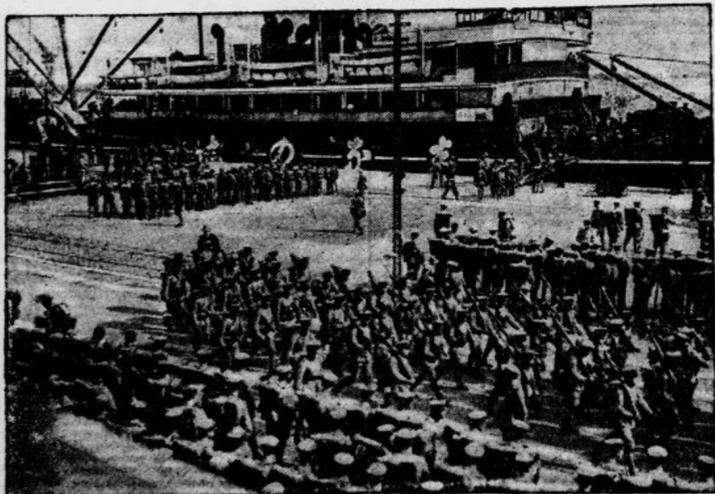
VS AK DAN ENA

»Oprostite, moja zaročenka je nekje shčala, da bodo to borbo snemali za film!« (»Everybody's weekly«)

Radenska
prirodna mineralna voda
Julij — avgust
70.— dinarjev
šnevni pension z vsemi kopalniškimi taksami. — Direktno vagon iz Ljubljane ob 8.00 zjutraj pride v kopalnico ob 14.18 pop.
Zahtevajte obširne prospekte od
UPRAVE
RADENSKEGA ZDRAVILNEGA
KOPALIŠČA
SLATINA RADENCI (pri Mariboru)

Mars brusi bridki meč...

V Tiencinu se izkrcavajo japonske čete, ki so jih tokijski oblastniki mobilizirali proti nameram mančinske vlade

Kulturni pregled

Beneški settecento

II.

Preko predvorja, ki je okrašeno s kariatidami A. Vittoria, kipi Marinaia in skulpturami raznih mojstrov 18. stoletja, se pompen v drugo nadstropje.

Tu so razprostrte zbrane slike iz življenja Venecije 18. stoletja: Zamrznjene lagune, Pojedina v palači Nauc in druge. Slede kabinet s Guardijevimi freskami, nato pa spalnice, prepolne toplino in okusa beneške krasotice iz palače Cardinali. V nji je tudi toaletna mizica iz bron in pozlačena s srebra, ki je nekoli krasila ljubici kraljice sobice v palači Pisani. Skozi osmero-

učil sin pri svojem velikem očetu. Zanimalo vas bo, da je bil G. B. Tiepolo tudi velik zbiratelj starih umetnin, kakor pred njim: znanj Pietro Aretino. Poleg lepe zbirke je imel s svojim temno poltim Nubićem Nerom. Teza je ovekovešil na vsaki svoji bolj pomembni sliki. Cudovita je bila njegova zbirka kostumov, brokatov in orožja. In kadar je poloval po naročilu v tujino, da okraši bivališče kakega mogotca, takrat je ves svoj študijski pri-

Fr. Guardi: Ridotto, olje

koč kabinetek s celostenskimi brušenimi zrcali pridem v zeleni salon, poln izbranga pohištva, ki se svetli v laku, zlatu in svili iz palače Caibo Crota. Strop krasijo v drznih potezah freska Fr. Guardi.

V P. Longhievem kabinetu s svodno fresko G. B. Tiepola so razvrščena Longhieva lepa dela. So to mali umotvorci, ki ljutko prikazujejo mične prizore in intimne epizode iz beneškega življenja v 18. stoletju. Kaj bi dal, da bi spoznal temeljno prvo teh malih platen! Kako skrivnostno prodirajo zeleni odtenki skozi žolto-rdečo barvo plast teh malih slik! Sedaj lahko verjamem, da je na mednarodnem umetnostnem trgu ta mojster poleg Guardi tako visoko cenjen. Spominjam se, da sta bila prodani na dunajski aukciji leta 1931. dve deli Guardi in eno P. Longhievo platno, vsako po 25.000 šilingov.

V soednjem salonu me pozdravljata mraja stara znanca. Guardievi večji figuralni kompoziciji: Ridotto in Samostanska govorilnica. Tudi ta mojster je čudovit v nanašanju barvnih plasti. Risba njegovih dreves, kostumov ali pa samo travnih bilk, je tako preprosta, vendar pa učinkuje z neverjetno globino značne plasti. Gotovo vam še ni znano, da je imel ta mojster Tiepolo sestro za ženo. Sedaj si lahko predstavljate nekako duševno sorodnost obeh velikanov. Kakor je Tiepolo mogel biti v slikovitih svojih kompozicijah, tako je ta skrivnostni mojster kar nedosegljivo vloril v svojih bajnih krajiscih in vedut malega formata.

Pridem v enega najtoli mikavnih prostorov, ki se vrste z vso naravnostjo v tej ogromni palači. Precej velik oddelek drugega nadstropja je namreč urejen po natančnih načrtih iz tedanje dobe, ter izpremenjen v prošore svetovno znane vile Tiepolo-Zianigo, v kateri sta Zvela oba mojstra. Giovanni Battista Tiepolo in njegov sin Domenico. Ti prostori so okrašeni z originalnimi in dobro prenešenimi freskami obeh mojstrov, kakor sta si z njimi okrasila stene svojih soban.

Moral sem se nasmešiti ob opazovanju znane slike: Šarlatan. Tudi takrat so jih poznali, kakor jih pozna sedaj moja družba Ljubljana. In Domenicove mojstrovine: Barjaci, klovni in satiri, saj nam ne mačkata tudi teh. Ti smešno maskirani bajaci kako me spominjajo mojih starih znancev; vidim in čutim, da so si čudovito podobni, kljub temu, da jih ločita dva veka! Tam v kotu stoji napihano in navidezno učen klovni ter študira besedilo preprostege slavka; pride predmestno ščene pa ga odkljuje po njegovem levem bedru v znak priznanja s svojo mokro insignijo, kakor je zaslužil...

Skozi ta humor pa vidim biser tega odredka, to je majcna kapelica z najboljšim delom Domenica — freska: Marija z detom in svetinikom. Krepko zarisane poteze v sveži omet, ploskovne barve rdečega in žoltega odtenka, nekaj apnene beline in neverjetna plastika se ti kažejo z vso veličino tehničnega znanja, katerega se je na-

vesek — dvor, kakor ga je sam ironično imenoval — lepo popeljal s seboj. Zato si lahko predstavljate, da mu je moral tedanji kmet odšteti za pot težke tisočake talirjevko mu je naročil, naj poslika würzburško rezidenco.

V tretjem nadstropju običnem lekarno 18. stoletja, grem skozi laboratorij, ki me ob pogledu na ognjišče, polno različnih epurvel in retort, spominja na romantične davnine Cagliostro in Casanova.

V soednjem kabinetu stoji vitrine, polne svilenih oblačil, posutih z rafinirano vezanimi in šivanimi čipkami. Kar me posebno zanima je voščena figura, zavita v svilen krinolino, pokrito s trjogelnikom in šilasto črno masko, prikljubljene kostuma lep in nezvesti ženic in — kurtizan.

Prijeten spomin me navda na Vašo ljubko Renato, ko opazujem majcne marionete v njih liliputanskih bivališčih iz lesa in lepenke.

Zadnja dva kabineta sta polna risb, slike in osnutkov obeh Tiepolov, Guardi, Longhija in Piazzetta. Ponovno vam moram pomeniti svojo radost, katero občutim ob pogledu na risbe. Zakaj risbe ali glinaste slike so za življenjski sok vsakega slogovnega obdobja. Zamislite si samo par rahlih črt velikega mojstra in koliko lepega je lahko občuti pri tem opazovanju! Zakaj, ko je slika dovršena, čutim v nji to kar je posledica smotrnega dela, medtem ko je bežna skica in risba mojstra le plod njegovega momentnega hopenja in — znanja.

Vse to sem občutil, ko sem opazoval Tiepolove studije lelesa, rok in nog. Koliko anatomskega znanja in perspektive je obvladal ta veliki mojster! Glave in osnutki Piazzettovih listov so tudi izvrstna dela in edino še Guardi s svojimi rafiniranimi skicami spada k tema mojstrom.

Iz dna erca mi je žal, da mojster Pittori ni zastopan v tem muzeju, čeprav zasluži poleg Tiepola in Guardi najbolj častno mesto. Saj ima tudi Fontebasso, ta zagonetni učencec Tiepola, samo majhno, a zato izvrstno delo v tej zbirki.

Palača Rezzonico je zame poleg R. Accademie zares ena najzanimivejših umetnostnih zakladnic na tleh prabogate Serenissime. Čutim pa, zlasti kot zbiratelj starih umetnin, neko skrivno melanholijo, ko stopam proti izhodu palače, ki je prepoznati praviljen lepota 17. in 18. stoletja.

Tu se zamislim v davnino, z očmi pa blodim po starem, iz mračnega veka pisanim pergamentu in čutilim: Edino, kar mi bo težko pri odhodu v večnost, bo ločitev od beneških mojstrov, settecenta.

Vaš
E. Justri
slikar - grafik
Pripis: V spisu sem nanizal misli, ki Vas bodo gotovo zanimale — precej sem izpuščal, kar ni za mojo Renato zato pa si poklanjam ekarabeja iz žilnega koloida. Bodite tako južebni in sprostite naimenu znanca Pulcinello, da odloček o Šarlatanu in epizoda o klovnu ni osamljen primerki, ki ga lahko še mnogokrat do dna duše osmeši.

Zapiski

Za našo strokovno terminologijo. To, še vedno pereče vprašanje slovenske jezikovne kulture od ravnanja v članku »Slovar slovenskega jezika in naše vsakdanje zdravniške potrebe« (Zdravniški vestnik in v posebnem oddelku) primarij dr. Mirko Černič (Maribor). Pisec se kot zdravnik za ustavlja ob dveh novih knjigah, ki ju po pravici jemlje v roko tudi medicinski pisec: pri Glonarjevem »Slovarju slovenskega jezika« in Breznik-Ramovševem »Slovenskem pravopisu«. Oba priročnika našega jezika pa prinašata zlasti medicinu obilo zračaranj, saj ga v tolikih vprašanih njegove terminologije puščata na cedilu. Dr. Černič upravičeno vabi in roti slovenske besednjakarje, da naj v bodoče posvečajo več pozornosti zdravstvu. Z druge strani pa poziva tudi zdravnike, da priobčijo svoje strokovne besede. Pisec postavlja glede našega nazivostvoja dobro in zdravo načelo, da naj ne presajamo tujih cvetk v našo zemljo, marveč skušajmo strokovni pojem po svoje izoblikovati in torej sami vzgojiti cvetko. Načelo, ki naj bi veljalo po možnosti tudi za terminologijo drugih strok! V drugem delu svojega vzpodbudnega članka zavzema dr. Černič svoje etališče glede tujk in pravi, da je treba ohraniti tujke, ki so nam potrebne za bistvo pojmov in za mednarodno literaturo, otemen pa je treba iskati in uvajati domače izraze, da tako ene z drugimi izpopolnimo in lažje doumemo. Pisec z daljšo vrsto primerov graja pomankljivost naših slovarskih in pravopisnih priročnikov in prehaja nato k rabi znanih in ukoreninjenih besed, ki jih skrajšo nekateri izpodrinjajo z razmišljaj manj primernimi besednimi novotvorbami. Skratka: prispevek dr. Černič je poln koristnih vzpodbud in prepričevalen zagovor dobre

za narodnega jezika v slovenski medicinski literaturi. Piščeva izvajanja opozarjajo znanca in z vso nujnostjo na potrebo zbiranja in poenotenja slovenske strokovne terminologije. Nedvomno je, da so mnogi pisec namradili v svojih člankih razpravah in čisto jezikovnih doneskih obilo gradiva, med katerim so tudi številna dragocena zrna, ki leže zakopana in neizrabljena. Tako uahajamo na pr. glede medicinske terminologije poleg nespremljivih tudi mnogo lepih, sprejemljivih domačih izrazov v poljudnih razpravah anafoma, dr. Janeza Plečnika (»Mladik«), številne domače izraze pa najdeš še v poljudnih spisih dr. A. Breclja. Toda vse to je razmetano po revijah in listih. Potrebno bi bilo, da bi se 1. vse strokovno izrazoslovje zbralo tako, kakor so slavisti zbirali gradivo za Breznik-Ramovšev »Slovenski pravopis«; 2. zbrano gradivo bi pretrlele posebne strokovne komisije in odločile, kateri izrazi so najprimernejši za občo in obvezno rabo; 3. vsa revidirana in ustaljena terminologija bi se izdala v posebnih strokovnih slovarjih ali pa kot skupen terminološki slovar za vse stroke. Potreba takega slovarja je tako očitna, da se samo čudimo, kako je mogoče, da ga kljub domači univerzi še nimamo. Brez takih priročnikov je ustalitev domače strokovne terminologije nemogoča. Vzpodbudo, ki jo je dal za zdravnike primarij dr. M. Černič, je treba samo pozdraviti in želeči, da bi se tudi v drugih znanstvenih in aplikativnih strokah zavzemali za tako rešitev terminološkega problema. Od splošnih pravopisnih in pravorečnih priročnikov pač ni pričakovati kaj prida koristi za jezikovne potrebe posameznih strok.

Julij Kugy v slovenskem prevodu. Planinska matiica namerava izdati v prihodnji seriji svojih knjig poleg Meningerjeve

»Hoje na Triglav« in tvirne planinske povesti. B. Režka prevod znanih Kugyjevih spominov na Julijske Alpe.

Krizmanove mape o Jugoslaviji. Nedeljska »Prager Presse« je priobčila obsežen referat o velikopolezno zasnovanem delu znanega zagrebškega slikarja in grafika Tomislava Krizmana »Jugoslavija v sliki«. Dolej sta izšli dve mapi: »Jadranci« (61 listov) z uvodom prof. Grze Novaka in »Bosna i Hercegovina« (57 listov) z uvodom profesorja Vladimira Čorovića. V ilustrirani prilogi tega lista je obnem izšlo osem reprodukcij, ki kažejo preciznost in lepoto Krizmanove risbe.

Preiskovalni sodnik o sarajevskem atentatu objavlja svoje spomine. Zagrebška »Novo Evropa« napoveduje knjigo »Skrava« v Sarajevskom atentatu, ki jo piše Leo Pfeffer, bivši preiskovalni sodnik v procesu o sarajevskem atentatu. Knjiga bo opremljena s predgovorom in opombami dr. M. Čurčina. V napovedi te, v nekem smislu senzacionalne knjige pravi založnica: da pisec namenoma ni maral objaviti gradiva, ki ga je bil zbral, dokler ne dovrši šesdesetega leta, da bi lahko tako »slo objektivne« mo-gao izmisliti cio tok istrage, uz svoje lične utiske i svoja neposredna opažanja.

Charles Dickens v slovenskem prevodu. Izšel je drugi del slovenskega prevoda romana Charlesa Dickensa »David Cooperfield« (prevel Oton Župančič, Leposlovna

knjižnica 25. Jugoslovenske knjigarna, 886 str. s ilustracijami. Mojsirsko delo slavne- ga angleškega pisatelja se priporoča samo po sebi, tembolj, ker mu je dal slovensko obliko Oton Župančič, ki je s svojim prevodom nedvomno izbrl vso lepoto in mikavnost izvrstnega besedila. Ilustracije izza Dickensove dobe reproducirane na posebnih prilozah, se vzorno prilagajajo tekstu in izpopolnjujejo čar Dickensove pripovedniške mojstrovine.

O drugem kongresu pisateljske internacionale (Mednarodni kongres pisateljev za obrambo kulture), ki se je vršil pred tednom v Španiji, poročajo v pariških »Les Nouvelles Littéraires« z dne 24. t. m. René Lalon. Predsedoval mu je nemški pisatelj Heinrich Mann, v ospredju pa je stala velika podoba španskega pesnika Federica Garcia Lorca, ki je postal nedolžna žrtev strašne državljanske vojne. Na kongresu so razpravljali predvsem o svobodi intelektualnega in umetnostnega stvarjanja. Grški delegat je poročal, da je bilo v Grčiji prepovedano poučevanje Platona (!). Francoski filozof Julien Benda je zagovarjal stališče onih tna levic, ki hočejo ostati nezavisni. Kongres se je pričel v Madridu in Valenciji in končal v Port Saint-Martinu. Sprejel je med drugim resolucijo, s katero se so zbrani pisatelji raznih progresivnih smeri solidarizirali z republikansko Španijo.

S P O R T

Naši kajakaši na tujem Lep uspeh ljubljanskega Kajak-kluba ob Vrbskem jezeru

Kot zaključek sportnih iger ob Vrbskem jezeru so se vršile v soboto, nedeljo in ponedeljek v Vrbi mednarodne kajakaške in veslaške tekme, katerih so se udeležili Angličani, Jugoslovenci, Italijani, Nemci in Avstrijci. Avstrijci so zbrali za tri dni vse svoje »kanone«, olimpijce, med katerimi je bil tudi neprekosljivi Gregor Hradetzky, ki je tudi topot pokazal, da je v izvrstni formi. Tudi Nemci in Italijani so poslali svoje najmočnejše. Ljubljano sta na teh tekmah zastopali dve turni dvojki Kajak-kluba Ljubljana, ki sta lahko na svoje uspehe ponosni, saj sta iz dveh tekmovalnih spravili kar 6-lepih plaket.

Rezultati so sledeči: 1000 m turne dvojke 1. Kajak klub Celovec 4:56,9. 2. Dunajski Kajak klub 5:01,8. 3. Kajak klub Ljubljana I. (Ing. Metod Gaberšček - Mirko Furlan) 5:08,1. 4. Policijsko sportno društvo Dunaj 5:16,2. 5. Kajak klub Ljubljana II. (Rudi Malahovsky - Cveto Močnik) 5:16,3.

1000 m enosedelni leseni kajak: 1. Gregor Hradetzky 4:13,1. 2. Josip Pruckner 4:8,1. 3. Elio Sasso - Sent (Italija) 4:23.

V nedeljo ob 8.30 je bil skupni start na 10.000 m za vse vrste kajakov. Tu so bili zbrani kajaki, od najžejega tekmovalnega 48 cm pa do širokega turnega 85 cm, se-

veda so ravno Ljubljanci imeli najširše čolne, ker nimajo posebnih čolnov za mirne vode, ampak tekmujejo kar v onih, s katerimi vozijo po divjih vodah. Točno do minute, kakor je bilo to pri vsem tekmovalju navada, je zbrzelo več kot 20 tekmovalcev po mirni gladini Vrbskega jezera. Vodstvo so takoj prevzeli enosedelni leseni kajaki. Pri turnih dvojkah je pa prevzel vodstvo čoln Kajak kluba Ljubljana I. ter ga obdržal vse do nekaj metrov pred ciljem, kjer je v končnem boju zmagal boljši čoln Avstrijcev.

Turne dvojke: 1. Dunajski kajak klub 55:16 (Pri 5 km: 27:17). 2. Kajak klub Ljubljana I. (Ing. Metod Gaberšček - Mirko Furlan 55:21 (27:15). 3. Policijsko sportno društvo Dunaj 56:35 (27:45). 4. Kajak klub Ljubljana II. (Rudi Malahovsky - Cveto Močnik 57:16 (27:51).

Leseni kajaki: 1. Hradetzky 46:19 (22:20); 2. Maurer 48:58 (24:05). 3. Elio Sasso-Sant (Italija) 50 (24:25); Tekmovalne enojke: 1. Scheffel 55:14 (27:22). 2. Luttenberger 57:50 (28:36). 3. Rittsteiger 59:07 (27:32).

Pri razdelitvi nagrad so Avstrijci povabili Ljubljance na avstrijsko državno prvenstvo, ki bo konec avgusta na Dunaju.

V nekaj vrstah

Med nedeljskimi sportnimi dogodki večjega pomena, pri katerih pa naši očiji rojaki: že leta in leta sploh ne sodelujejo, moramo omeniti velike veslaške tekme za prvenstvo države in Jadrana v Šibeniku. Za to sportno panogo vlada ob morju, pa tudi ob naših velikih rekah, veliko zanimanje, saj je bilo na šibeniških tekmah skoraj 10.000 gledalcev. Državno prvenstvo v veslanju je po skupno ocenjenih najboljših mestih osvojil novoustanovljeni »Hrvatski veslaški klub« iz Splita. V podrobem so bili glavni rezultati naslednji: Štirica s krmarjem: 1. HVK (Split) 6:56, 2. Krka (Šibenik) 7:00, 3. Beograd 7:17. Dvojka brez krmarja: 1. Beograd 7:25, 2. HVK (Zagreb) 8:25, 3. HVK (Split) 8:52. Sciff: 1. Jelaska (HVK, Split) 8:02, 2. Stipanović (Sartid, Smederevo). Dvojka s krmarjem: 1. HVK (Split) 8:15, 2. Beograd 8:26, 3. Gusar (Split) 9:10. Štirica brez krmarja: 1. HVK (Split) 6:47, 2. Krka (Šibenik) 6:52, 3. Gusar (Zagreb) 7:04. Double-scull: 1. Beograd 6:18, 2. (Zagreb) 6:22, 3. Gusar iz Zagreba je odstopil. Osmerec: 1. Krka (Šibenik) 6:17, 2. Gusar (Split) 6:27, 3. Gusar (Zagreb) 6:29.

Drugo srečanje v finalnih tekmah za Davosov pokal je bilo v ponedeljek v dublu, v katerem sta nastopila Američana Makobudje in Angleža Tuckey-Wilde. Američana sta zmagala v štirih setih 6:3, 7:5, 7:9 in 12:10. Zmagovalca sta bila znatno boljša in bi najbrže zmagala še bolj efektno, če bi Budge že v začetku igre ne imel smole,

da mu je žoga priletela v oko. O izidu današnjih zaključnih dveh singlov poročamo na drugem mestu.

V Splitu so plavalci Triestine dan po tekmovalju za Jadranski pokal z Jadranom nastopili še v prijateljski tekmi, v katerih so bili doseženi naslednji rezultati: 100 m prosto, moški: 1. Gazzari (J) 1:04, 2. Petrone (J) 1:05, 3. Luxoro (T) 1:07,3. 4. Schipizza (T) 1:19,8. 200 m prosto, ženske: 1. Radivo (T) 2:29,8. 2. Roje (J) 3:02,7. 3. Lokar (T) 3:06,3. 4. Sidar (J) 3:10,4. 100 m prsno, moški: 1. Matošič (J) 1:19, 2. Bertetti (J) 1:19,1. 3. (T) 1:25,8. 4. Ninčević (J) 1:26,50 m prosto, ženske: 1. Lokar (T) 33,3, 2. Petrone (J) 33,4. Radivo (T) 34,3. 4. Sidar (J) 36. Stafeta 4 x 50 m prosto, moški: 1. Jadrani 1:54, 2. Triestine 1:57,4. Skupno stanje točk je bilo 32:28 za Jadrani. V vaterpolo tekmi je Jadrani zmagal s 7:2, torej z enako razliko golov kakor v konkurenčni tekmi.

V teniskih tekmah za srednje-evropski pokal je Poljska zmagala nad Italijo s 5:1. Po sedanjem stanju turnirja vodi Poljska s 4 točkami, njej pa sledita Češkoslovaška in Jugoslavija s po dvema, na koncu pa so Madžarska, Avstrija in Italija.

Svinarska nacionalna nogometna liga je nedavno razpravljala o predlogu, da bi se švinarski klubovi v bodoče ne udeleževali tekem za srednje-evropski pokal, ker ta konkurenca zanje nima nobenega pomena. Sklep je bil sprejet, tako da Švica v bodoče ne bo delala napote v gneči kandidatov za to čast.

Iz življenja na deželi

Iz Gornjega grada

Letoviščarska sezona je pri nas v polnem razmahu. Toliko tujcev se nismo imeli v našem lepem in zdravem mestecu, kakor letos. V narodni šoli je nastanjena kolonija bratavske skladnice iz Trbovlje in Hrastnika, okrog 50 dečkov in deklic, v graščini pa kolonija Rdečega križa iz Osjeke, ki šteje tudi nad 50 deklic in dečkov in nekaj odraslih. Vsi se počutijo izvrstno in ne morejo dovolj prehaliti prijetnega podnebja, izvrstne postrežbe in cenenejšega življenja pri nas. Gostilničarji imajo svoje prostore zasedene, »stotako zasebniki. Sedaj konec meseca bo nekaj prostora zopet na razpolago, ker se s koncem meseca menja letoviščarji, nekaterim se je končal dopust, drugi pa bodo dopust nastopili. Tako bomo imeli tudi v avgustu, če bo lepo vreme, še dovolj letoviščarjev. Nase kopališče, ki ga je postavilo marljivo Tujsko prometno društvo, je vsak dan polno veselih kopalcev. Pokazalo se je, kako nujno potrebno je bilo dobro urejeno kopališče, da bo dotok letoviščarjev večji. Vreme pa je tudi ugodno za izlete v hribe, tako zlasti na Menino planino, ki je sedaj vsa v cvetju in odkoder prinašajo ženske dnevno kosare planinskih jagod. Kdor ima še kaj časa na razpolago za letovanje in oddih, naj pride k nam, gotovo bo zadovoljen zapustil naš kraj!

Predavanje o potovanju na svetovno razstavo bo imel pod okriljem Sokolovega društva Gornji grad društveni podstarešina dr. E. Meljak v sredo 28. t. m. ob 20. uri v Sokolskem domu. Na to zanimivo predavanje vabimo članstvo in prijatelje Sokolstva. Uprava.

Stiska za stanovanja. Pri nas je še vedno velika stiska za stanovanja in se je

moremo dovolj čuditi, zakaj se tako malo zida. Zlasti naj bi se kaka javna ustanova pobrigala in investirala svoj kapital v stanovanjsko poslopje, ki bi ga naše mesto nujno rabilo, da se odpmore stanovanjski krizi in da bo tudi naše uradništvo imelo udobna cenena stanovanja. Zdjaj je dr. Janko Rak zgradil krasno vilo in to je prva nova zasebna zgradba po vojni.

Gasilci našega sreza, osobito pa gasilci iz Šmartnega ob Dreti, bodo imeli v nedeljo 8. avgusta, velik praznik. Otvoril se bo v Šmartnem ob Dreti Gasilski dom, krasna stavba, kakršne nima zlepa kaka gasilska četa v naši ožji domovini. Mnogo je stalo truda in žrtev, da se je načrt uresničil. Menda gre pač glavna zasluga za ta lepi uspeh predsedniku gasilske župe za gornjegrabski srez in predsedniku domače gasilske čete v Šmartnem ob Dreti, g. Ferdinandu Remicu, ki bo imel najlepše zadostenje v tem, da bomo pohiteli vsi 8. avgusta na veliko slovesnost v Šmartnem ob Dreti.

Naše Sokolsko društvo bo imelo svoj javni telovadni nastop v nedeljo 15. avgusta na letnem telovadišču. Pričakovati je lepo udeležbo tudi iz sosednjih krajev, zlasti iz Ljubnega in Bočne. Sodelovala bo vzorna vrsta telovadcev iz Celja.

Iz Ljutomera

Praznik ugledega konjereja. Pred kratkim je dopolnil svoje 50. leto gospod Alojz Slavič, kmet in konjerejec v lepih Banovcih na Murskem polju. Doma je iz znamenite dirkaške družine Slavičev v Ključarovicah, ki je dobila s svojimi hitrimi konji že nešteto dirk. Nekaj svojih mladih let je prebil v gimnaziji, potem pa je dal slovo šolskim klopotom in se lotil bolj

hvaleznega kmetijstva, posebno na Murskem polju vdomačene konjereje. Ko se je oženil in se preselil na svoje novo domovanje v Banovcih, je privedel s seboj tudi kobilo, ki mu jo je dal oče in ki je postala temelj njegovi konjereji. Skoro na vsaki dirki v Ljutomeru, Mariboru in tudi drugod si lahko čital ime Alojza Slaviča in njegovih favoritov, tako Sokola in Orla, v zadnjih letih pa Nervusa vitae. Znamenita je tudi Slavičeva reja štajerske kobilice. Bivša mariborska oblast je našega pedesetletnika celo imenovala za vzornega kmeta, kar je brez dvoma velika počastitev. Lani pa je prejel Slavič za svoje zasluge na polju konjereje red sv. Save 5. stopnje. Po očetovih stopinjah hodi tudi njegov naraščaj in celo gospodinja Zefa je ob slavnostnih prilikah pokazala, kako znajo i murpoljske kmetice »foratit« in v najlepšem kasu zavoziti skozi cilj. Naj bi banovski Slavič gojil svoj konjski rod še dolgo vrsto let, naj bi mu še ne usahnil »nervus vitae« in naj bi napreden kmetovalec in konjerejec — s premišljeno besedo, spretnim peresom in uspešnim delom dosegel še mnogo uspehov v prid naše murpoljske konjereje, ki je v zadnjem času na odličnih mestih nečesto več priznavati!

Ne izjavljaj neznega spola! V neki gostilni v okolici se je zabavala vesela družba, med njo tudi precej močna in obilna žena. Ker jo je zamiznik po polkicu obrnil, izžival in naposled tudi uzalil, je navlila nanj ter ga pošteno zdelala. Med drugim ga je udarila s politrsko steklenico po desnici, da mu je strla prst. Mož je moral v bolnišnico, bolečine in nesposobnost za delo bo morala energična žena najbrž plačati.

Tatvine. V Norčinih in Babinčih se dogajajo letos precej pogoste tatvine. Pred kratkim je nekdo vrl v šrambo posestnice Drobnikove ter ji izpraznil »tinko« zabele. Da ne bi lasnica takoj odkrila tatvine, je vionilec vzel pri sosedu staro odevalo ter jo namesto zabele zaphal v prazno posodo. Na vrh pa je namazal nekaj prstov na debelo zabele. Mož, ki ga sumijo te tatvine in še drugih, je pobegnil. Trešljika, ki je bila nekaj let pred vojno v naših krajih precej razširjena bolezen, se pojavlja v zadnjih letih zopet pogosteje. Posebno letos je mnogo ljudi zbolelo za njo. Nekdaj, pravijo ljudje, so jo zdrazilil v zavzavljanjem žganja in paprike v njem, zdaj je najbolj zanesljivo sredstvo kinin. Navadno traja bolezen le nekaj dni, pač pa boluje za trešliko ponekod eden v vsaki drugi hiši. Vzrok so pogoste povodnji, po katerih ostanejo na mnogih krajih mlake in vodotoki, kjer se zaredo komarji. S prepotrebno regulacijo Mure in njenih pritokov bi izginila tudi neprijetna trešljika.

Pregled čebelarstva. V zadnjih dneh pregledujeta dva pooblaščenca sreskega načelstva vse panje, da ugotovita, ali ne bolujejo čebelne družine za kužno boleznijo gnilobe zalege. Na žalost sta morala pregledovalca ugotoviti, da je ta bolezen zelo razširjena. V nekaterih krajih ni čebelnjaka brez nje. Napadene družine se na licu mesta uničijo, panj pa temeljito razkuži. Ta pregled je bil, kakor vse kaže, zelo potreben, in se bo izvedel zaenkrat v vsem ljutomerskem sodnem okraju. Kjer je ugotovljena gniloba zalege, tja tudi ne, bo dovoljeno pripeljati čebel na ajdovo pašo.

Iz Ptuja

Pritožbe zaradi avtobusne proge Ptuj — Maribor. Ta proga je bila otvorena 1. 1928. in se je zelo dobro razvila, da vozijo avtobusi 3krat dnevno iz Ptuja v Maribor in obratno. V sejmških dnevih pa so celo trije avtobusi v prometu, vsi natlačeni. Podjetje, ki vzdržuje progo Maribor — Radgona — Radenci in kjer vozi avtobus samo enkrat na dan, je nabavilo nov Diešlov avtobus, ki je že v prometu. Na progi Maribor — Ptuj — Maribor pa vozijo stare škatle. Če se že hoče štediti z bencinom, bi se bila pač lahko nabavila boljša aprtura, ki ne bi ovirala in oteževala vožnje avtobusa samega. Avtobus, ki ima svojo postajo na Florjanskem trgu, razširja s sedanjo kurjavo smrad in dim. Vsekakor je torej treba dobiti za progo Maribor — Ptuj — Maribor vozna sredstva, ki bodo ustrezala zahtevam sodobnega tujskega prometa.

Telefon k Sv. Bolfenku. Od Sv. Bolfenka nam pišejo: Kaj je s telefonom pri naši pošti? Če bodo telefonsko linijo Ptuj, Sv. Urban, Sv. Bolfenk, Sv. Andraž, Sv. Anton v Slov. goricah gradili, hočemo tudi mi imeti telefon. Saj smo zelo oddaljeni od železnice, pa nas hočejo še pri tej važni pridobitvi odrinuti. Nam priličejo iste pravice kakor Sv. Andraž in Sv. Antonu v Slov. goricah. Električne razsvetljave tudi nimamo. Ne vemo, kje je krivda, da Sv. Bolfenk ne dobi nobene, prebivalstvu koristne naprave, kakršnih se danes poslužuje ves svet. Morebitna krajevna nesoglasja je treba prezreti. Samo složno delo koristi narodu.

Otok je zakrivil požar. V Podložu, občina Ptujška gora, je pri posestniku Predičku nastal na gospodarskem poslopju požar. Zgorelo je vsa stavba in z njo gospodarsko orodje in poljski pridelek. Skode je okoli 25.000 din ter je delno krita z zavarovalnino. Dognalo se je, da se je petleten otrok igral v skednju z žigalicami. Zaradi pomanjkanja vode se ni dalo ničesar rešiti.

Novi predpisi na trgu. Kakor v drugih mestih, je tudi naša občina izdala na vodila pri prodajanju perutnine na trgu in je prepovedano perutnini zvezati noge ali jo nositi navzdol visečo. Na trgu mora biti perutnina v prostornih kletkah ali v košarah z mrežo, ki morajo biti zadostno naslane. Skrbel se mora, da živina ne trpi žeje, ter jo je treba v prededkih napajati, zlasti v poletnem času.

Skozi okno obstreljen. V soboto proti 22. uri se je v Vičavi podal 17-letni hlapec Alojz Čus, ki je zaplen na marofu g. Vagranda, k počitku. Ko si je slekel sukno, ga je zadel strel skozi okno. Krčga mu je prebila stegno leve noge. Zločinec je nato pobegnil. Čusa so zapeljali v ptujsko bolnišnico. Kakor je izpovedal, ma na sumu nekoga Miška iz Nove vasi. Fant je baie pred dvema mesecema ukradel Čusu 200 din nakar je bil takrat aretiran in je dalj časa sedel v preiskovalnem zaporu. Minuli teden je bil izpuščen in Čus sodi, da ga je obstreljal iz maščevanja. Orožniki so Miška spet aretirali. Čusova rana je precej nevarna.

Točno plačuj »Jutro« naročnikom
Varuj svojcem zavarovalnino

Rafael Sabatini

MORSKI KRAGULJ

Gusarski roman

»Kaj naj se siru Oliverju zgodi?« je zagodrnjal Lionel, kakor da bi bila taka misel smešna.

»Bog daj, da bi imeli prav,« je sluga odvrnil, »sir Oliver ima dandanes obilo sovražnikov; ni dobro, da hodi v temi še z doma.«

Plemič je zaničljivo skomignil z rameni ter ukazal slugi, da ne bi česa zasumil, naj dá večerjo na mizo.

Ko se je to zgodilo, je skrb zvalila starega služabnika pred vrata, ozirar se po gospodarju. Tudi v hlevu je šel in videl, da je bil sir Oliver peš zapustil grad.

Plemič ni mogel zaužiti niti griljaja. Samo krožnik je pomazal, razdrobil košček kruha in željno popil vrh rdečega vina. Nato je poiskal Niklasa. Zdal se je tudi sam hlinil, kakor da bi ga skrbelo. V slugovi sobi sta skupaj prečula brezkončno noč in čakala tistega, o katerem je plemič vedel, da se nikoli več ne vrne.

Ob jutrnjem svitu sta zbudila služkinjo in razposlala ljudi poizvedovat za izginulim. Lionel sam je odjezdil v Arwenack in hladnokrvno vprašal sira Killigrewa, ali ne ve, kje bi utegnil biti brat.

Sir Killigrew je bil vidno prestrašen, toda odločno se je zdel, da že več dni ni videl sira Oliverja. Z Lionelom je bil prijazen, kajti čeljal ga je, kakor so ga vsi čislali. Plemič se je tako silno razlikoval od svojega ošabnega in prevzetnega brata, da so se njegove čednosti zaradi tega nasprotja še tem svetleje bleščale.

»Povsem razumljivo mi je, da se obračate do mene,« mu je sir John zatrdil, »a verjemite moji besedi: prav nič ne vem o njem. Ni moja navada, da bi v temi spravljal sovražnike s poti.«

»Ta misel se ni niti za trenutek oglašila v meni, sir John,« je z muko odvrnil Lionel. »Ne zamerite mi nedostojnega vprašanja; samo razburjenost mi ga je položila na jezik. Od strašnega dogodka v godolphinskem parku nisem več tisti, ki sem bil. Ta zločin mi razjeda srce; prestrašna je misel, da se je moj lastni brat — oh, samo po poli brat, Bog bodi zahvaljen — omadeževal s toli zavrtnim dejanjem.«

»Kaj?« je začuden vzdiknil Killigrew. »Sami ste prepričani o tem?«

Plemič Lionel ga je zmedeno pogledal, in sir John je popolnoma nápak razumel njegov pogled, tako, da je bilo mlademu možu v kar največji čast, v tistem trenutku je vzkliknil tesno prijateljsko, ki je pozneje združilo ta dva moža. Siru Johnu se je Lionel zasmilil, češ, da mora dobrostrni, pošteni in odkriti mladenič trpeti zaradi takega malopričnega brata.

»Razumem,« je vzdiknil. »Saj sami veste, da vsak dan pričakujemo kraljičinega ukaza, naj se uvede proti vašemu... proti siru Oliverju postopek, ki ga je sodišče doslej odbijalo. Kdo ve, ali ni sir Oliver vedel o tem?«

Plemič Lionel je takoj uganil, kam sir John meri.

»Kakopak, sam sem mu povedal. Kako vam je prišlo na misel?«

»Ali ne bi utegnilo biti v tem pojasnilo za izginulje sira Oliverja? Bogme, tako je! Norec bi bil, če bi se še dalj potikal toč, ko ve, da ga čakajo vešala.«

»Moj Bog,« je srepo gledaje zajecjal Lionel, »torej mislite... torej mislite... da je pobegnil?«

Vitez je skomignil z rameni. »Kaj drugega naj si človek misli?« Lionel je pobesil glavo: »Da, kaj neki?« Poslovil se je kakor človek, ki ga čuvstva preganjajo. Prvikrat se je jasno zavedel, da je njegovo dejanje neogibno moralo povzročiti ta zaključek, ki bo potlačil vsakršen sum.

Ko se je vrnil v Penarrow, je Niklasu drzno povedal, kaj domneva sir John, in rekel, da se zdi to tolmačenje na žalost tudi njemu pravilno. Sluga se pa ni dal tako izshika prepričati.

»Kaj res prisojate siru Oliverju takšno dejanje?« je očitaloče vzdiknil stavec. »Tega vendar ne morete verjeti, plemič Lionel.«

»Bog pomagaj, kaj drugega pa naj mislim po njegovem begu?«

S stienjenimi ustnicami je sluga pristopil k plemiču in se s prsti, skriviljenimi od skrnine, dotaknil njegovega kolenca: »Sir Oliver ni pobegnil, plemič Lionel,« je zatrdil s srditim poudarkom. »Ta ni bil nikoli strahopetec, ta se ne boji ne človeka ne vrage. Tudi če bi bil res ubil plemiča Godolphina, ne bi bil zbežal, ampak bi se bil postavil za svojo pravico. Ne verjemite siru Johnu Killigrewu niti besedice: sir John ga je od nekdanj sovražil.«

A v vsej okolici je bil stari sluga edini, ki je tako sodil. Ta beg pred bližnjim kraljičinim ukazom je bil razprzil poslednji dvom.

Pozno popoldne je prišel kapitan Leigh v Penarrow, češ, da želi govoriti s siru Oliverjem. Plemič Lionel je ukazal Niklasu, naj ga spusti k njemu.

Čokati mali mornar se je na sabljastih nogah primagal v sobo in, kakor hitro sta bila sama, pikro poškilil na svojega naročnika. »Varno je spravljen na ladji. Vse je šlo gladko in mirno, kakor da bi dečki jabolka kradli.«

»Zakaj ste se dali napovedati njemu, ne meni?« je nezaučajljivo vprašal plemič.

»Zakaj?« se je obregnil Jasper. »Nu, z njim sem imel opravka. Saj sva bila v dogovorih zastran neke vožnje. Ves Smithick gozbeda o tem. To se izvrstno ujema.« Povratil si je s prstom po nosu. »Le zanesite se name; jaz delam vse tako, sir Lionel. S čim bi mogli pojasniti moj obisk?«

Lionel je plačal dogovorjeno ceno ter dobil zagotovilo, da odrine »Lastavica« s prihodnjo plimo.

MALI OGLASI

Stužbo dobi

Beoda 1 Din. davek 3 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brivskega pomočnika
dobrega in hitrega delavca ter bubitčarja, sprejemnega. Ponudbe na: Mirko Gasperlin, brivnica, hotel »Union«, Kranj. 18809-1

Blagajničarko
sprejemnega takoj. Prednost začetna mož. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod sifro »Poštena blagajničarka«. 18801-4

Korespondentko
s večletno prakso, perfektno v slovenski, arhivirski in nemščini, stenografiji in strojeplju, dalje gospodinjico s znanjem jezikov, stenografije, strojeplja, hitro računarsko sprejema teletiska tovarna v okolici Ljubljane za takoj ali 1. oktobra. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Teletistka«. 18879-4

Soferja
za osebni avto sprejem. Ponudbe s spretevalci na: Maks Fock, Kranj. 18878-1

Knjigovodkinjo
s daljše prakso, večjo tudi arhivirsko in nemške korespondence, event. stenografije in bilanciranja izurjeno strojepljsko, išče podjetje na Gorenjskem v lepem kraju ob železnici. Nastop 1. septembra t. l. Plača po dogovoru. Lastno-ročno pisane ponudbe s navedbo prakse na ogl. odd. Jutra pod »Knjigovodkinja za Gorenjsko«. 18836-1

Nekaj kamnosekov
vzemem za delo v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana 037«. 18889-4

Pekovskega pomočnika
misljega, ki ima nekaj svojih odjemalcev, sprejemem takoj. Istotam sprejemnega tudi razpisalca. Nastop v vseh poslovniških Jutra. 18886-1

Potniki
Potnik s dobrim nastopom, išče zasopstvo večjih tovarn za Slovenijo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prijatelj«. 18893-5

Zitna veletrgovina
v Zagrebu, išče za takojšnji nastop resnega, solidnega in dobro uvedenega zastopnika za dravsko bobovino. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro vpleljan«. 18886-5

G. Th. Rothman:

VRTISMREČEK in ŠILONOSKA

Nove pustolovščine

Nekoliko pred drevesom se skrijemo za kup snega. Minuto ali kaj se ne zgodi nič posebnega. Molče stojijo vojaški-verjaki na preži. »Lahko se zanesete, da nam Hinko to pot ne uide!« reče stric Mikastovič. Nu, takih misli sva tudi midva!

Službe išče

Vsaka posoda 20 par. dek. 3 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

16letna deklica
išče službo. Gre kot pomoč gospodinj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod sifro »Strogo poštena«. 18882-2

Pridna in poštena gospodična
bi šla 1. septembra za blagajničarko kamorkoli. Položilo kavojico. Začetnica. Šla bi k otrokom ali kot samostojna gospodinja k zakoncu. Rume vsa gospodinjica dela in trgovino, s znanjem nemščine in srbohrvaščine in tudi korespondence. Ponudbe na M. Jadran, Jelca, Hvar. 18807-2

Gostilniški inventar
divan, spalnico za eno osebo, gramofon, bas-kitaro, radio itd. poceni prodamo. Vidovdanska 16. 18895-6

Inventar moderne kopalnice (plin)
prodam radi preselitve. — Ogledati med 10. in 16. Trubarjeva 2/II (most Sv. Jakoba). 18806-6

Naslove malih oglasov pošiljamo samo onim, ki pošljejo znamke za 3 din.

Vajenci(he)

Beoda 1 Din. davek 3 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Učenka
išče dobre rodbine se sprejema v trgovino s mehaniko. Nastop 1. septembra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vesta 500«. 18842-44

Pouk

Strojepljni pouk
(za šasa politično). Večerni tečaj od 6. do pol 8. in od pol 8. do 9. ure zvečer za začetnike in izveščane. Na razpolago so stroji raznih sistemov. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. ure zvečer. Pričetek pouka 3. avgusta. — Solina snizana: učna ura 2 Din. Christofor učni zavod, Dombrovska cesta št. 15. 18881-4

Motorno kolo BSA
500 ccm s priklofco, v odličnem stanju, prodam. — Naslov v vseh poslovniških Jutra. 18875-50

Kupim

Beoda 1 Din. davek 3 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Fotoaparati
6½ X 9, kupim. Blazir, trgovina, Zelena jama. 18883-7

Kapital

Beoda 1 Din. davek 3 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne vloge
vseh denarnih zavodov terjatve in vrednostne papirje v o v o v o c i a naskulancije po najvišji ceni takoj o gotovini

A. Planinšek
Ljubljana, Bethovnova ul. 14. Telefon 35-10 39-16

Prodaj

Beoda 1 Din. davek 3 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dve železni blagajni
ena majhna in ena velika naprodaj. Na ogled v pisarni »Ljudska samopomošča« v Mariboru, Grajski trg št. 7. 18809-6

Upokojenci pozor!
Malo, zelo lepo poselstvo, prodamo. Naslov v vseh poslovniških Jutra. 18874-30

Stanovanje

Beoda 1 Din. davek 3 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobo in kuhinjo
oddam 1. avgusta družini brez otrok. Tyrševa c. 69. 18802-31

Dvosob. stanovanje
I. nadst. parket, s pritličniki, oddam. Cesta v Rožno dolino 7. 18897-31

Enosob. stanovanje
v prvem nadstropju, oddam čisti in mirni stranki za september. Celovška cesta, nasproti goslinde Kna. 18805-31

Enosob. stanovanje
oddam v najem. Naslov v vseh poslovniških Jutra. 18887-21

Sobo odda

Beoda 1 Din. davek 3 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Solnčno sobo
z eno ali dvema posteljama, oddam v centru mesta. Naslov v vseh poslovniških Jutra. 18880-33

Prazn. sobo
mansardno, čisto (Lutz-peč) oddam tudi takoj. Kolenja, Riharjeva 2, za Obirno sobo. 18888-33

Opremlje sobo
z 1 ali 2 posteljama, veliko, udobno opremljeno, svetlo, čisto in mirno, s posebnim vzhodom, par korakov od Zveze, oddam 1. avgusta. Naslov v vseh poslovniških Jutra. 18889-33

Sobo
opremljeno ali prazno, v centru, tekoj oddam. Tyrševa 16/III, desne stopnice. 18888-33

Sobo
lepo opremljeno, solnčno, vreden vhod, oddam boljše gospodu 1. ali 15. avgusta v Kersnikovi 5/II, vrata 7 — istotam neprodaj hladnilna omara za led. 18891-33

Zračno sobo
solnčno, separiran vhod, — oddam 1. avgusta. Napoleonov trg 6/III. 18892-33

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom, oddam v vilii, Bohoričeva ul. 23a. 18894-33

Sobe išče

Beoda 1 Din. davek 3 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobo
v bližini Obrtne šole, išče stalen gospod. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod sifro »Poseben vhod«. 18895-33a

Izobjljeno

Beoda 1 Din. davek 3 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zamenjan kovček
Pri nedeljski večerni vožnji iz Celja v II. razredu sem pri istopu v Zagorju zamenjala svoj kovček s tujiim. Šele doma sem opazila pomoto, ko sem videla, da se nahajata v kovčku dve knjigi: Sentjakobske knjižnice, ki ješar sklepam, da so bili sopotniki Ljubljani. Podpisana prošim za cenj. naslov, da lahko zamenjamo vsak svojo listino. Sek A. Alojzija, Zagorje ob Savi. 18890-28

Vlomilci v železniški vagon obsojeni

Ljubljana, 27. julija.

Pred malim kazenskim senatom, v katerem sta pod predsedstvom s. o. s. Rajka Lederhasa sodelovala gg. s. o. s. Kralj in dr. Rupnik, se je morala danes dopolne zagovarjati trojica proti obtožbi državnega zóilca dr. Pompeta, da je na 22. julija letovlomilci v železniški vagon na ljubljanskem glavnem kolodvoru in odnesli dva zaboja po 50 kg in vrečo s 100 kg sladkorja. Bili so trije delavci, stanujoči v ljubljanskih predmestjih: 29-letni Anton Setnikar, 31-letni Franc Bahal in 25-letni Silvester Ferčnik.

Kljub občutnim kaznim, ki jih zakon določa za tatvine iz javnih prostorov, si fantje niso kaj preveč belili las in so bili še dokaj zadovoljni. Njih zadovoljnost pa je seveda v pretežni meri podpirala precejšnja družbica njihovih znancev in znank, sedečih na klopek za poslušalce. Zelo pazljivo, z neprikrivanim sočutjem je vsa družba sledila razpletu razprave. Saj taka spre-

membra iz samotnega preiskovalnega zapora do nepričakovane srečanja z dobrimi znanci in prijatelji prav dobro dé in krepi pilno vpliva, čeprav postaja tu in tam na zatožni klopi malce vroče.

Tudi sodnikom niso delali nikakih težav, saj so popolnoma odkrito vse priznali, češar jih je dolžila obtožnica. Le Bahal si je dal nekaj opravka z zanikanjem predkazni brez uspeha, kajti po natančnih poizvedovanjih so dognali, da v resnici z vlomi še ni imel opravka. Imel je le nekaj manj pomembnih srečanj s policijo, ki se niso končala z velikimi pretresi.

Ko je predsednik senata po krajšem posvetovanju razglasil sodbo, s katero je bil Setnikar obsojen na 6 mesecev in Bahal na 1 leto in pol robije, vsak pa tudi še na 3-letno izgubo častnih državljanjskih pravic, jih je sprva le malo zadelo taka kazen za sladkor, ki jim itak ni nič koristil, ker so jih mga zaplenili. Ko pa so se k njim primaknili iz poslušalskih klopi znanci in prijatelji, od katerih so sprejemali cigarete in od prijatelje tudi poljube, jih niti ni več motilo, da jih je paznik pozval v verige. Najkoražnejše med njimi je svojima tovarisema zaklical vzpodbudno: No, tički, zdaj pa naprej!

Nov Sokolski dom v Savinjski dolini

V nedeljo bo velik zbor Sokolov v št. Petru

St. Peter v Savinjski dolini

Bliža se 1. avgust, ko se bodo pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. odprla vrata našega novega Sokolskega doma, posvečenega nepozabnemu spominu blagopokojnega Viteškega kralja. Prav to posvetilo je dalo povod, da je naš mladi vladar blagovoll prevzeti pokroviteljstvo, s čimer je našemu društvu in vsemu Sokolstvu izkazal najvišjo čast in priznanje. Ponosni smo na to sokolsko odklovanje zlasti v današnji dobi, ko na sokolsko delo kar dežuje kletav naših nasprotnikov, za katere nam ni mar, pač pa jih smatramo za izraz onemogel jeze, ko vidijo, da gre Sokolstvo neustrašeno in strumno ter s prezirno naprej ter od dne do dne dosega vedno lepše uspehe.

Bratje, sestre! Vedno in vedno čujemo o sijajni uspehi sokolskih prireditvah, zato smo prepričani, da boste s svojim številnim posetom dali tudi naši izredni sokolski in nacionalni prireditvi oni sijaj, ki ga po pravici zasluž. Upoštevatje v polni meri vse težave in neprilike, ki jih je naše društvo že in jih bo še moralo premagati. Treba je bilo mnogo občutnih žrtev, truda, dela in nezmojljive volje in poguma, da smo uspešno dosegli sad svojega 10-letnega nesebičnega dela v obliki ličnega doma in letnega telovadišča. Skozi vse težave in neprilike, ki so se nam videle v gotovih trenutkih nepremagljive, nas je bodril k delu genij sokolske vztrajnosti, da čimprej utelesimo svoje kopnenje in izpolnimo svoje pričakovanje. Trdnjavam sokolskega hotenja se bo 1. avgusta pridružila nova vrstnica, ki je namenjena nam in našim potomcem. Kot tako jo obudujemo in pozdravljamo, pričakujoč od nje bodočnosti, ki bo v razmerju z našo dobro voljo. Naš novi dom otvarjamo z namenom, da bi postal Sola narodne discipline, zavod za isto-

Razno

Beoda 1 Din. davek 3 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Buret
lister in vsa lahka letna oblačila v elegantni izdelavi nudi ceneno

PRESKER,
Sv. Petra cesta 14

KLISEJE ENO IN VEČBARVNE Jugografika

INSERIRAJ V »JUTRU«!

ZAHVALA
Vsem, ki ste nam na kakršenkoli način izkazali svoje sočutje ob prerani izgubi skrbnega soproga in dobrega ateka, gospoča

ŠIFRER ALOJZIJA
trgovca in gostilničarja,

iskrena hvala. Štejemo si v dolžnost, da se še prav posebno zahvalimo Sokolskemu društvu za ganljive žalostinke ob domači hiši in odprtem grobu, tovarišem lovcev za častno spremstvo, zlasti g. Zafu za poslovilne besede. Iskrena hvala darovalcem krasnega cvetja in sploh vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

V LAPORJU, 25. julija 1937. Žalujoča rodbina ŠIFRER.

Nov Sokolski dom v Savinjski dolini

V nedeljo bo velik zbor Sokolov v št. Petru

St. Peter v Savinjski dolini

jitev čiste požrtvovalne ljubezni do kralja, domovine in naroda, kovačnica slovanskega bratstva, vir zdravega in realnega življenja poedince in naroda ter izhodišče dobromiselnih in boljše in srečnejše bodočnosti. Naš novi dom ni razkošna palača, temveč miren kotiček, ki naj bi postal skupno ognjišče za vse one, ki iščejo luč resnice, glasnik k brezpogovornemu in odkritostnemu sodelovanju med posamezniki stanovni našega prebivalstva v cilju svobodoljublja, enakosti in bratstva. Naš novi dom smo posvetili spominu najodličnejšega Sokola in jugoslovskega sina, Viteškega kralja, z obljubo, da hočemo v smislu njegovih zadnjih velikih besed vzgajati naše članstvo v resnične čuvanje Jugoslavije ter skrbeti za to, da postane naš dom žarišče prosvete, stebler jugoslovskega nacionalizma in narodnega edinstva. Ko pred otvoritvijo svojega doma ob 10-letnici obstoja našega društva ugotovljamo navedena načela, kličemo vsem bratom in sestram ter prijateljem Sokolstva:

Prihitite dne 1. avgusta v častnem številu v naš lepi št. Peter. Ter dokazite s svojo navzočnostjo sokolsko in nacionalno zavednost in resnično bratstvo! Nujno potrebujemo moralne in nič manj tudi gmožne podpore. Še par dni nas loči od tega velikega in pomembnega dne. Živi val sokolskih bratov in sester ter naših prijateljev naj tedaj zajame prijazne prostore našega sokolskega hrama! Naše članstvo se z največjo vnemo trudi s pripravami, da preskrbi ljubim gostom in posetnikom naše prireditve čim večje udobje. Prepričani smo tedaj, da ob odziv na naš poziv in širojo javnost, da bo poleg otvoritve novega doma tudi javni telovadni nastop žalskega sokolskega krožja z najprejstviimi točkami, nato pa velika sokolska in narodna veselica, pri kateri bo sodelovala priznana sokolska godba iz Trbovelj. Za duševni in telesni užitek bo prvovrstno preskrbljeno. Br. edince prosimo, da nam čimprej pošljejo prijave v smislu naše okrožnice! Vsem udeležencem jamčimo, da bodo zapsušali našo prireditev duševno in telesno poživljeni ter bodo še in radi prišli med nas. Še enkrat: 1. avgusta vsi v Sv. Peter v Savinjski dolini!

Sokol Zidani most. Priprave za društveni javni nastop so v polnem teku. Dela se živi, intenzivno, z vso voljo. Oddelki so že vsi pripravljeni in nestrpni v enotni želji, pokazati sadove svojega dela in dela svojih vodnikov, ki kljub službi in odgovornosti delajo nesebično in idealno v prosep društva in Sokolstva. Ker se v društvu vrši delo na vseh področjih telesne kulture, bodo 1. avgusta zjutraj ob osmih telkme

in v odbojki trboveljskega krožja, kakor bodo ob 11. uri telkme na Savi v plavanju v dolžino 2 km; te telkme bodo nad vse zanimive in bodo pokazale moč, voljo in vztrajnost telovadcev v taki meri, da jih bo užitek gledati. Ob 15.30 bo javni nastop, za katerega vlada živo zanimanje, saj je po organizaciji kakor po izvedbi v večjih rokah bratov prednjakov, ki niso šteditli truda, da pokažejo novi duh in novo življenje v društvu. Za vse trud, vložen v delo za čim popolnejšo in lepšo izvedbo nastopa želi društvo, da ga gmotno podpre občinstvo od blizu in daleč, saj je ves dobiček namenjen izključno samo za obzidavo in sanacijo doma. Bratje, sestre, zavedajte se ogromnega pomena idejne in moralne zmage našega Sokolstva, zato podprite tudi najmanjše edince v našem sestavu ter dokazite enotno in vsestransko misel, da je Sokol narod in narod Sokol. V nedeljo vsi v Zidani most, zvezte so ugodne!

Sokolsko društvo Velenje je z odhodom promotnika Riharda Müllerja v Ponikvo izgubilo marljivega člana-odbornika in zgledno požrtvovalnega prosvetarja, šoštanjsko sokolsko okrožje pa svojega okrožnega prosvetarja, ki se je z vso vne mo in poln lepih načrtov lotil poverjene mu naloge. Br. Müller je kot društveni prosvetar uspešno deloval na dramskem področju, zlasti je podčrtati njegovo vzorno režijo spevoiger »On in njegova sestra« i. dr.) ter mladinskih iger, od katerih nam ostane v neizbrisnem spominu posebno »Princeska in pastirček« s petjem in orkestralnim partom. Kot dober muzik je sodeloval tudi pri jazz-orkestru. Uredil nam je društveno strokovno knjižnico in izvršil vse priprave za mladinsko knjižnico ter knjižnico na vasi. Naraščal, ki mu je bil posebno pri srcu, je zainteresiral tudi za filatelijo. Inicijativno je bilo njegovo prizadevanje v odseku za zgradbo Sokolskega doma v Velenju. Sploh ni bilo pagnoge v društvem obširnem delokrogu, ki ne bi bila imela v br. Müllerju vnetega sodelavca. Tudi lutkovni oder je sad njegovega truda in lj